SEMNAL DE ALARMĂ

——Alexe COSTA——

Viorel Lis este, se ştie deja, primarul general al Bucureştiului până în anul 2000. El a câştigat bătălia pentru Capitală, principalul său contra-candidat fiind cel susţinut de PDSR, doctorul Sorin Oprescu, directorul Spitalului Municipal Universitar din Bucureşti. S'a dovedit până la urmă că alegerea PDSR a fost foarte bună. Nu trebue uitat nici faptul că Viorel Lis a fost, în *"final"*, singur împotriva tuturor. Atât George Pădure, cât şi generalul Nicolae Niţu (candidatul PRM) au anunţat că îl susţin pe Oprescu şi şi-au îndemnat electorii (care au totalizat 27% în al doilea tur) să îl voteze. Cum şi Oprescu avea 20%, rămânea să se caute diferenţa dela 47% şi până la majoritate.

Dar Sorin Oprescu nu a găsit decât 2,5%. El a ajuns la 49,5%, în timp ce Viorel Lis a primit 50,5% şi a fost declarat primar ! Cu numai un procent avans, dar... victoria e victorie. Lis a câştigat şi asta contează!

Ceea ce a îngrijorat întreaga clasă politică a fost prezenţa extrem de redusă a populaţiei bucureştene la urne. În primul tur au venit 33% dintre bucureşteni, în turul doi 35% şi, în turul trei, în *"finală"*, doar 37%. Incredibil de puţin... Făcând puţine calcule şi gândindu-ne că Viorel Lis a fost ales de 50.5% din cei ce au votat, înseamnă că el este primar ales de... 19% din populaţia Capitalei. Ce credibilitate are, astfel, Viorel Lis? Se poate considera el cu adevărat Primarul bucureştenilor? Greu de spus. Oricum, contracandidaţii săi nu au fost mai bine reprezentaţi, aşa că, până la urmă, privind din acest punct de vedere, Lis poate fi mulţumit. Ce să mai spunem de reprezentantul Partidului Democrat, Alexandru Sassu, care a acumulat doar 4% din voturi ?

Dincolo de cifre şi războiul celor două *"blocuri"* electorale (pe de o parte CDR, pe de alta PDSR, ajutat de PRM, PUNR, independentul Pădure şi alţi candidaţi, mai mici ca procente) aceste alegeri lasă în urmă câteva concluzii extrem de interesante. E vorba de semnale electorale certe, care ar trebui luate în calcul în primul rând de CDR şi PD, dar şi de PDSR, PUNR şi PRM. Cine nu le va lua în seamă va avea de pierdut în perspectiva lui 2000.

În primul rând, un mare semnal de alarmă pentru CDR. În 1992, 1996 şi de fiecare dată când au avut loc alegeri locale sau generale, în Bucureşti a câştigat detaşat Convenţia. Totul era atât de clar pentru toată lumea: în Bucureşti CDR-ul realizează cu siguranţă victoria, ba chiar la un *"scor"* detaşat. La toate alegerile locale posturile de primari sau de şefi de sector au fost ocupate de reprezentanţii CDR. Nu a fost aşa şi acum. Dacă ar fi fost programate şi alegeri pentru primari de sector, atunci PDSR ar fi obţinut victoria în trei din cele şase sectoare! Ceea ce nu s'a mai întâmplat niciodată în Bucureşti! De aceea, dincolo de victorie, CDR-ul trebue să analizeze cu multă inteligenţă scăderea gravă din cadrul electoratului bucureştean.

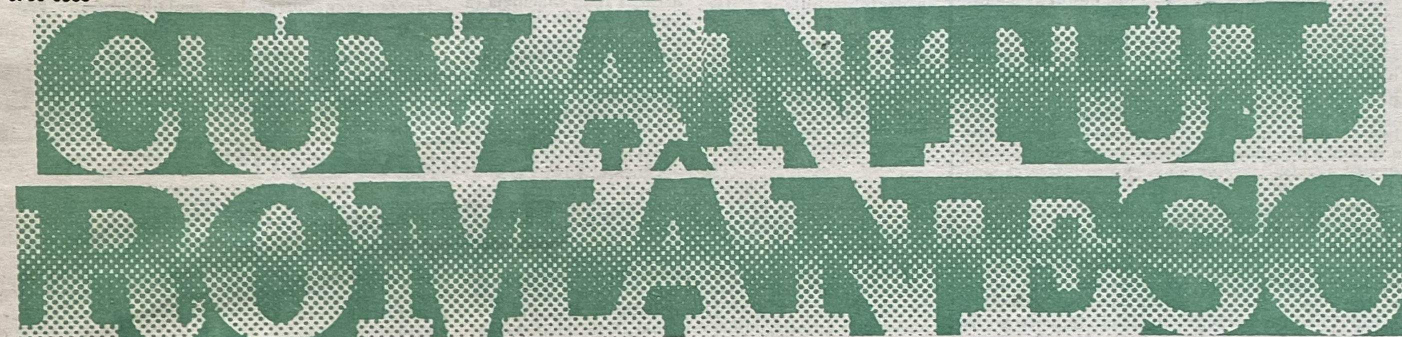
Destul de îngrijoraţi ar trebui să fie după aceste alegeri cei dela PUNR şi PRM. Plecaţi cu speranţe mari în alegeri, reprezentanţii celor două partide au suferit înfrângeri de proporţii, la care nu s'au aşteptat. Laudele lor dela început, când spuneau că aşteaptă extrem de încrezători verdictul electoratului, s'au dovedit a fi simple baloane de săpun.

Cel mai *"şifonat"* a ieşit, însă, Partidul Democrat al lui Petre Roman, 4% din electorat, de fapt 4% din cei 35% din bucureştenii care au venit la vot e foarte puţin pentru Roman şi ai lui. Se dovedeşte, astfel, că politica duplicitară dusă de PD nu are girul electoratului. Şi PD-ul anunţa că se bazează pe multe voturi, dar.., a ieşit un adevărat fiasco.

Să vedem, acum, cine va trage cel mai bine învăţămintele. Partidul care o va face şi nu va neglija acest scrutin, va putea apărea mai puternic în anul 2000.

ISSN
0705-8365

Preţul unui abonament anual
30 $ /50 DM

THE ROMANIAN VOICE

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 24 NR.264 - NOEMBRIE 1998 | PUBLICAŢIE LUNARĂ | EDITOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULATIE IN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ISRAEL, ITALIA, IUGOSLAVIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, UNGARIA, NOUA ZEELANDA

SUPERFICIALITATEA ÎN POLITICĂ

Eugen BÂRSAN

În politica românească domină superficialitatea. Cea creată de balansul dintre da şi nu care pur şi simplu lasă impresia unui rău programat; cea care constă dintr'o politică de ocolire a obstacolelor dificile; cea care cotează pe nişte mafioţi ordinari drept onorabili *"oameni de afaceri"*; cea care crează o mentalitate care face din infracţiune un act de virtute, din minciună un instrument social, din impostură grad de nobleţe parvenită; şi cea care, cu toate acestea, face porţi deschise pentru menţinerea ţării într'un rai al fărădelegilor.

În fond, superficialitatea din politica românească este consecinţa unui proces meticulos şi îndelungat de spălare a creierului, până la dresarea manifestată de o populaţie care trece impasibilă pe lângă fărădelegile care au adus-o la sapă de lemn. Fărădelegi care pun stavilă drumului spre lumea normală. În o atare stare de superficialitate, tensiunile sociale cresc, politicienii uită de interesul naţional şi situaţia politică a ţării este dezastruoasă. S'a crezut că suferinţa prin care a trecut poporul român îi va strânge pe oameni într'un front de restaurare a normalitaţii. Dar, din păcate, n'a fost să fie.

Ca să nu mergem mai departe, în superficialitatea 1998 decuplarea clasei politice de societate a cam atins punctul culminant. Pe fondul grav al deteriorării situaţiei sociale a ţării, interesul primar al clasei politice a fost grila de salarizare, adică bani mai mulţi pentru deputaţi, senatori şi demnitari. Şi aşa, faţă de o asemenea situaţie, nu-i de mirare că pe Români îi interesează tot mai puţin ce fac, ce desfac şi ce mai promit politicienii. Este adevărat că printre ei mai sunt şi unii care promit restabiliri dorite şi aşteptate, dar uitând de ce promit, nu se mai ţin nici ei de cuvânt. Ceea ce înseamnă o tragere pe sfoară, care adânceşte şi mai mult prăpastia dintre cuvânt şi realitate. Iar în chipul acesta, după ce ţara a trăit mai bine de o jumătate de veac într'un spaţiu al adevărului trucat, dela Revoluţie încoace se trăieşte, din punct de vedere al vieţii de stat, în superficialitate. Totul e superficial.

În sistemul trasului pe sfoară, totul funcţionează ineficient şi incorect, cu atragerea întregii societăţi într'un cerc vicios. Şi cum ar putea fi altfel când într'o

Continuare în pagina 3

CONVENŢIA LA ORA BILANŢULUI

——George GEORGESCU——

Convenţia Democrată Română a câştigat alegerile din anul 1996 bazându-şi strategia campaniei electorale pe ideea imperioasă de SCHIMBARE. După 7 ani de guvernare fesenistă, toate structurile vechiului regim comunist rămăseseră intacte. Sub oblăduirea Parlamentului şi Justiţiei care le erau în întregime aservite, fostul aparat de opresiune şi nomenclaturiştii s'au dedat la jaf de proporţii nemaiîntâlnite în istoria ţării noastre, astfel că speranţa celor înşelaţi în aşteptările lor era în victoria opoziţiei democrate.

Mesajul transmis electoratului a fost recepţionat ca o dorinţă sinceră de transformare a României într'un Stat de Drept, în care să primeze principiile legalităţii şi democraţiei. Liderii Convenţiei au promis revenirea ţării la normalitate, semnând chiar un aşa-zis *"CONTRACT CU ROMÂNIA"*, pe care s'au angajat să-l respecte cu stricteţe.

După trecerea a 2 ani dela explozia de bucurie a sutelor de mii de participanţi la euforia ce cuprinsese întreaga ţară, entuziasmul a făcut loc unei dezamăgiri cvasigenerale. Cea mai mare parte a promisiunilor de care s'a făcut o adevărată risipă în campania electorală nu au fost îndeplinite, fapt ce a dus la erodarea încrederii în conducătorii CDR.

Să analizăm acum, la jumătatea drumului parcurs din mandatul încredinţat, *"sine ira et studio"*, care au fost cauzele neîmplinirilor şi cine sunt adevăraţii vinovaţi de blocarea Reformei promise şi întârzierea revenirii ţării la normalitate.

Plini de intenţii dintre cele mai bune, componenţii CDR au pornit să înfăptuiască Reforma, care era necesară ca aerul şi lumina pentru ieşirea din criza de sistem ce adusese ţara pe marginea prăpastiei, după o guvernare iresponsabilă. Intrucât ponderea voturilor obţinute la scrutin era de numai 30% şi nu le asigura o majoritate în Parlament, pentru trecerea legilor necesare reformei se impunea o alianţă cu un alt partid sau o Uniune de partide, aşa cum a fost cea realizată cu USD. Au semnat o înţelegere pentru înfăptuirea acestui deziderat, reprezentanţii a 3 curente politice: Creştin-democraţii, Liberalii şi Social-democraţii. O Coaliţie cam pestriţă, este adevărat, dar toţi păreau sinceri în lupta împotriva reprezentanţilor unor reţele de tip mafiot ce se înfruptaseră din ultimele resurse care mai rămăseseră după trecerea uraganului roşu care pustiise ţara o jumătate de secol.

Incompatibilităţile şi contradicţiile din arcul guvernamental au făcut ca să se confrunte Coaliţia chiar dela început cu situaţii din cele mai dramatice. Oameni care până mai ieri aparţinuseră unor tabere adverse ce se înfruntau cu inverşunare atât în viaţa publică cât şi în Parlament, s'au văzut obligaţi de situaţia conjuncturală să se aşeze la aceeaşi masă şi să traseze împreună destinele ţării. În pofida bunelor intenţii demonstrate, mezalianţa dintre concepţii ideologice diametral opuse, a dus la declanşarea unor conflicte ce au zgâlţâit din temelii eşafodajul fragilei alianţe.

Întrucât se semnase un Protocol de colaborare ce stabilea algoritmul pârghiilor Puterii, s'a căutat o soluţie care să satisfacă - mai mult sau mai puţin - toate componentele Coaliţiei. Prima greşeală enormă ce s'a făcut în cadrul acestei operaţii aritmetice, cu implicaţii dezastruoase la scară naţională, a fost atribuirea funcţiei de Preşedinte al Senatului României lui Petre Roman şi nu lui Ion

Continuare în pag. 4

CITIŢI ÎN ACEST NUMĂR

articole semnate de următorii colaboratori din România:

editorial

REABILITAREA LUI PACEPA

Pe neaşteptate a apărut la suprafaţă un subiect controversat în spaţiul românesc, ca şi când nu ar fi existat atâtea subiecte disputate aprig în ciocnirile dintre partidele politice, ideologiile lor şi confruntările de idei naţionale.

Ne întrebăm, cu firească curiozitate, de ce a fost necesară opţiunea pentru ridicarea acestei probleme, cu reabilitarea lui Pacepa, când ţara este strivită de chestiuni cu caracter de urgenţă. Era oare necesară această aducere la lumină a cazului Pacepa, în forma radicală a unei reabilitări?

Nici nu ştiu, încă bine, dacă este cunoscut cazul Pacepa în toate aspectele şi implicaţiile sale. Cărţile lui, publicate până acum, nu au fost destul de lămuritoare în acest sens.

Aspectul cel mai presant în chestiunea românească reprezintă atâtea cazuri, bine întemeiate moral, juridic şi politic, care încă nu au fost indicate şi puse pe rol, ca să fie elucidate.

Oare de ce nu s'a cerut până acum o reabilitare a fostului Rege Mihai, în faţa poporului român? Pentru a se putea reinstaura monarhia, ca o instituţie vitală pentru o stabilitate internă şi pentru refacerea ţării. Atâtor generali, ofiţeri superiori, din cadrele militare, care în sensul cel mai strict şi curat al noţiunii au fost eroi naţionali, nimeni nu s'a gândit să li se facă dreptate postumă şi să fie reabilitaţi.

Oare, cum a fost posibil ca unui membru activ al partidului comunist, care a fost asociat la acţiunile de ruinare şi genocid al ţării, să i se ceară reabilitarea ?

Explicaţia că a fost unul din factorii importanţi care au deosebit rolul jucat de Ceauşescu cu Rusia Sovietică, în timp ce păcălea pe Occidentali este poveste şubredă. Fiindcă Americanii cunoşteau toate aceste impurităţi ale lui Ceauşescu, prin serviciile lor de informaţii şi prin ambasadorul Funderburk. Ceea ce a făcut Pacepa a fost un simplu act de spionaj, adică a descoperit anumite reţele de spionaj, dar nu ceva de mărime politică deosebită.

Pe de altă parte, naţiunea română, în care este inclus şi exilul românesc, nu a beneficiat cu absolut nimic de pe urma descoperirilor lui Pacepa. Dovadă clară este cazul Episcopului Trifa, în care Americanii nici nu au luat în seamă datele oferite de el, deşi ei ştiau bine în ce constă dezinformarea organelor americane.

Exilului românesc nu i-a încredinţat Pacepa nimic din datele despre procesul de colectivizare, despre tragedia Bisericilor creştine, Ortodoxă şi Greco-Catolică, despre procesele lui Iuliu Maniu, Mihalache, despre ororile şi teroarea din închisori: Piteşti cu studenţimea, Jilava, Aiud, Mislea cu femeile arestate, adică despre probleme grele de valoare naţională. Nimic despre prizonierii români - soldaţi şi ofiţeri -, după 23 August 1944, luaţi abuziv de către bolşevicii dela Moscova, în ciuda capitulării româneşti de care au beneficiat armatele sovietice cotropitoare.

În ce constă actul lui Pacepa, de care ar fi beneficiat naţiunea română? Toate însăilările cu argumente despre dorinţele unor cercuri americane de a promova reabilitarea sa, sunt cusute cu aţă, căci nu este în interesul american şi nici într'o justificare juridică a Americii să se amestece în treburile interne ale României, cum a făcut-o senatorul D'Amato în mod abuziv şi ridicol pentru a determina organele judecătoreşti române în oprirea procesului de reabiltare a mareşalului Antonescu.

Poate, în vreun fel, un senator sau un grup de cercuri interesate să forţeze justiţia americană pentru o sentinţă în conformitate cu interesele lor? Absolut, de loc. Cum ar putea atunci ca cineva, să se amestece în treburile de justiţie românească?

Toată afacera aceasta este un non-sens. Numai când climatul politicii interne se va potoli şi va căpăta o stabilitate, în România, se vor putea discuta asemenea cazuri ca ale lui Pacepa. Până atunci, în zadar se tulbură apele şi este chiar interesant să se afle care este sursa reală a unei asemenea opţiuni, care nu are nici o tangenţă cu dorinţa de refacere a României, mai ales morală.

Comunismul a lăsat multe băltoace de imoralitate, ca o moştenire în societatea românească şi este o urgentă nevoie de redresare, la o revenire a bunului simţ românesc care, în fond, este o virtute specifică nouă. Nu ură, dar nici aventură şi complicaţii inutile. Ci bunăvoinţă şi simplicitate, ca noţiuni atotcuprinzătoare şi semnificative cu rezonanţe interioare.

Ţara are astăzi nevoie de o atmosferă sufletească, naţională, dominată de sentimente profunde de apropiere, de unitate şi de eforturi comune, pentru reclădirea instituţiilor fundamentale şi revenirea la spiritul creator al energiilor româneşti. Cu mare grijă, deci, la primatul valorilor naţionale şi morale.

George BĂLAŞU

DESPRE O SĂPTĂMÂNĂ POLITICĂ ÎN ROMÂNIA 9 - 15 Noembrie, anul de graţie 1998

——Roland Cătălin PENA——

Studenţii au ieşit în stradă, cerând printre altele urgentarea adoptării Legii deconspirării Securităţii ca poliţie politică şi a accesului la dosare în varianta propusă de iniţiatorul ei, senatorul Ticu Dumitrescu. Aflat într'o clinică de cardiologie, Ticu le-a trimis o scrisoare de mulţumire şi încurajare. Neclar este cine a încurajat, sau cine a lucrat pe din dos pentru declanşarea unor mişcări studenţeşti aşa tam-nesam şi cu nişte revendicări destul de generale şi contradictorii. Dacă protestatarii s'ar fi limitat la Legea Ticu , am fi putut bănui vizita preşedintelui bulgar Petăr Stoianov, care cu puţin înainte de a veni la Bucureşti promulgase, la Sofia, Legea lustraţiei privind interzicerea accesului foştilor lideri comunişti şi ai colaboratorilor serviciilor secrete la funcţii publice în următorii cinci ani. Ba, de parcă n'ar fi fost de ajuns să ne lase gura apă, Stoianov a ieşit la televiziunea bulgară declarând că *Bulgaria va fi complet decomunizată după restituirea completă a terenurilor agricole naţionalizate sub regimul comunist şi prin distrugerea puterii economice a fostelor personalităţi comuniste care acţionează din umbră*". La noi, deşi băieţii lucrează la vedere, CNAICCO (Comisia anticorupţie de pe lângă Palatul Cotroceni) umblă săraca legată la ochi să nu-i vadă. Condiţii în care nu poţi decât să tragi concluzia că statul pe băncile opoziţiei a tâmpit de tot fosta putere, din moment ce se supără aşa de tare pe CNAICCO încât.... depune o moţiune împotriva nevinovatei.

FMI a venit, ne-a văzut, ne-a plăcut parţial planul de buget şi a promis că se întoarce în Ianuarie, iar bănuţii o să-i trimită prin Aprilie, dacă-şi mai aduce aminte. Rămaşi în sala de aşteptare a fondului, am reuşit să-i facem la buzunar pe Greci, luându-le dolărei frumoşi în schimbul unei hălci din Romtelecom. Vorba aia, românească, *"la barza chioară îi face Dumnezeu container"*. Pleaşca cea mai mare ne-a venit, însă, din America prin Portul Constanţa, într'un container plecat din America acum jumătate de an plin cu documente, să tulbure liniştea unor suspuşi amestecaţi în afacerea Megapower. Ce mai vuiet, ce mai circ!

Sătui de circ, şoferii au claxonat pe străzile capitalei speriaţi că noile amenzi pentru abaterile dela regulile de circulaţie o să le ia pâinea dela gura copiilor. Simţitor, premierul a fost de acord cu reducerea contravenţiilor. După ce chiar el însuşi a fost implicat într'un accident de circulaţie aeriană, elicopterul cu care se ducea la IAR Ghimbav, ca să-i promită privatizarea până la sfârşitul anului, aterizând forţat la Câmpina.

Viorel Lis a ieşit primar, ceea ce nu împiedică stânga unită să facă, de Sfântul Victor, din eşecul lui Sorin Oprescu o mare victorie. În faţa unui tupeu de asemenea anvergură, dreapta a ieşit pe piaţa politică cu două programe economice, unul liberal şi altul PAR.

Vinicola Focşani a ieşit şi ea pe piaţă, aparent fără nici o legătură, cu *"Viagra săracului"*, sânge de iepure la doar cinşpe mii kilu'. Sănătate maximă !

"AFACEREA BEREVOIEŞTI" ARE O CONTINUARE: "CONTAINERUL"

——Bogdan COSTEA——

Au trecut şase ani şi ceva, dacă nu chiar şapte, de când scena politică românească a fost zguduită de primul mare scandal în care a fost implicat un serviciu român de informaţii. Era în vara lui 1991 şi reporteri ai ziarului *"România liberă"*, continuând să urmeze un *"fir"*, au dezgropat în localitatea Berevoieşti un adevărat arsenal de documente aparţinând Securităţii şi organizaţiei ei, S.R.I. Actele ar fi trebuit arse - unele dintre ele suferiseră în acest proces - dar se pare că cei puşi să facă acest lucru nu prea au avut timp sau chef, n'au făcut lucrul aşa cum ar fi trebuit. Aşa se face că au fost descoperite zeci, sute de acte intacte ale Serviciului Român de Informaţii şi, ca reporter ce a participat atunci la întreaga *"afacere"* îmi aduc aminte şi acum de culuarele şi birourile pline de hârtii puse la uscat sau la sortat în sediul *"României libere"*.

La şapte ani dele *"afacerea Berevoieşti"* un nou scandal al documentelor secrete zguduie viaţa politică din România. *"Containerul"* este numele acestei noi provocări şi este legată, de această dată, de portul Constanţa. Pentru ca toată lumea să înţeleagă mai bine despre ce este vorba, iată şi faptele. Potrivit unor informaţii, în portul Constanţa a fost descoperit un container expediat din SUA şi care era neridicat de peste cinci luni. Cum termenul de ridicare a trecut, oficialităţile portului au fost nevoite să desigileze containerul şi nu mică a fost mirarea tuturor când au văzut ce conţine acesta: documnete şi dosare întregi de Securitate ale mai multor politicieni şi date extrem de interesante, despre unele evenimente din trecut, cum ar fi evenimentele din 1989 dela Timişoara şi Bucureşti, cele din 1990 dela Târgu Mureş ş.a.m.d. Scopul lor era clar, aceste acte şi informaţii urmând a fi folosite în campania electorală din anul 2000. Toate actele au fost luate sub *"aripa"* Serviciului Român de Informaţii, care a declanşat deja o anchetă. Ce este cert e faptul că însuşi directorul SRI, Costin Georgescu, a declarat că în joc este ***siguranţa naţională a României*** şi de aceea a intervenit. Domnia sa a declarat că a primit informaţii privind acest container de mai mult timp, că oamenii săi l-au urmărit şi, atunci când s'a putut, a cerut Direcţiei Generale a Vămilor ca totul să fie desigilat şi *"marfa"* să fie confiscată de SRI. Costin Georgescu spune că a cerut Comisiei Parlamentare de Control a SRI să i se dea trei luni pentru a verifica, şi a-şi face cu adevărat o idee clară despre documentele găsite. Este vorba de 68 de seturi de documente şi nu puţini se întreabă de ce e nevoie de trei luni pentru o muncă ce ar putea fi terminată - într'o primă fază, pentru a se da unele informaţii preliminare - în câteva zile.

O altă mare problemă care deocamdată nu şi-a găsit răspunsul corect este cea a destinatarului. Este vorba de firma *"Mega Power"*. Numele nu spune prea multe unora, dar alţii îşi aduc aminte că, cu ani în urmă firma a făcut afaceri în România care nu au fost prea profitabile pentru statul român, încheiate cu pierderi de milioane de dolari. În afacere au fost implicaţi la vremea respectivă Petre Roman, Victor Athanasie Stănculescu, Florin Georgescu, Nicolae Văcăroiu...

Întreaga afacere naşte o serie de întrebări care, dacă ar primi răspuns, ar rezolva mult mai uşor decât se crede problema. Documentele au fost în container dela început sau au fost introduse acolo abia după intrarea acestuia în ţară ? În actele vamale eliberate în Statele Unite nu se scrie nicăieri explicit despre prezenţa documentelor in cele 68 de cutii. În plus, există nepotriviri între ce scriu Americanii că s'ar afla în container şi ce au găsit Românii în el. Şi atunci se naşte o altă întrebare: cine ar fi avut interes, dacă s'a întâmplat aşa, ca aceste documente să fie plasate în container şi, mai mult, să fie găsite. Să fie vorba de persoane care au dorit să discrediteze SRI şi actuala putere? Tot ce se poate !

O altă întrebare care se naşte este de ce a fost abandonat containerul timp de cinci luni de zile în portul Constanţa? Nu mai aveau nevoie de el cei dela *"Mega Power"*? (Atenţie, pe lângă documente containerul mai conţinea aproape opt tone de aparatură electronică !) Sau ei abia au aşteptat să treacă cele cinci luni pentru a sesiza autorităţile şi a isca un nou scandal din care puterea va ieşi cu siguranţă foarte *"şifonată"*?

CĂTRE CITITORI

Ţinem să facem cunoscut că redacţia nu împărtăşeşte întotdeauna ideile şi punctele de vedere din articolele semnate.

CĂTRE CORESPONDENŢI

Rugăm pe corespondenţii noştri să trimită articolele spre publicare până la data de 15 a lunii precedente editării ziarului.

PRECIZĂRI REDACŢIONALE

• Nu garantăm apariţia articolelor mai lungi de 4 pagini dactilografiate la 2 rânduri. Redacţia nu doreşte să intervină cenzurând prin forţa împrejurărilor, textele supradimensionate.

•Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

APORTUL LIBERALILOR ÎN CDR?

Mihaela MOISIN

Înainte de alegerile din 1996, Convenţia Democrată Română, şchiopătând după loviturile primite atât dela Partidul Naţional Liberal, cât şi dela Partidul Alianţa Civică, primul fiind decimat, celălalt retrăgându-se nemulţumit din Convenţie, a mers după proverbul *"Fă-te frate cu Diavolul până treci puntea"*.

Aşa că, pentru a ajunge pe malul celălalt, mult dorit de fiecare, s'a făcut frate cu Partidul Democrat, recte cu Dl. Petre Roman. Dar, cum te poţi face frate cu Diavolul, fără a avea cea mai mică garanţie că vei trece puntea de mână cu el şi fără să ştii ce te aşteaptă la capătul punţii? Şi, de fapt, cine era mai beteag, CDR, sau Partidul Democrat, şchiopătând şi el, după nebuniile pe care le făcuse împreună cu nefârtaţii Iliescu, Măgureanu etc. şi din care ieşise cu capul spart? Petre Roman a gândit şi el ca şi Convenţia Democrată, că are nevoie de un sprijin ca să treacă puntea spre mileniul trei; astfel că au bătut palma, au format coaliţia şi au pornit la drum. Ca orice nefârtat, însă, cum au pornit pe punte, Petre Roman a şi început să-i arunce în apă pe partenerii nedoriţi de el, din coaliţie.

Datorită loialităţii parteneriale, pe de altă parte, CDR a mărşat la toate debarcările cerute de PD, în speranţa că va trece cu bine puntea. Iar la capătul punţii, pe malul celălalt, aşteptau două semne superluminate, cu inscripţiile NATO şi Uniunea Europeană.

Încurajaţi de coechipieri, neascultând la foştii fraţi anatemizaţi din Exil, guvernul României, a adus ţara într'o stare de frenezie, pe rând, de intrarea pe cele două porţi luminate. Nu a mai fost obiectivitate, cei care, cu experienţa grea a Exilului încercau să-i tempereze au fost transformaţi în duşmani ai ţării... Coaja frumoasă ce acoperea mărul putred însă, s'a rupt şi trista realitate s'a desfăşurat în toată urâciunea ei.

Şi cum dela sublim la ridicol e un singur pas, debarcările repetate, cerute de PD, ale celor mai cinstiţi oameni dela guvernare, mofturile şi ifosele de domnişoară bătrână ale lui Petre Roman au constituit acest pas.

De unde România era una dintre ţările favorite pentru integrarea nordatlantică şi europeană, imediat după Polonia, Cehia, Ungaria, cu posibilitatea de discutare a acestei integrări chiar la trecerea în noul mileniu, acum cu paşi mari, vin din urmă Slovenia, Estonia, Lituania şi Letonia şi trec pe lângă România cu viteză supersonică. Ba chiar şi Bulgaria se pare că a ajuns înaintea noastră. Şi de unde România se învârtea în anturajul celor trei favorite, a ajuns acum să înveţe dela Bulgaria, cum de a reuşit asemenea performanţă. Cum? Foarte simplu: Bulgarii şi-au aplicat punctul lor 8 al Timişoarei lor, au început privatizarea şi restituirea proprietăţilor, deconspirarea agentilor securişti ai lor etc. Dl. Emil Constantinescu l-a primit recent pe Petăr Stoianov la Bucureşti, unde mână în mână s'au înfrăţit să ajungă şi ei, măcar la coadă, pe lista de aşteptare a NATO şi UE.

Între timp, stânga s'a regrupat în România, constituindu-se în *"opoziţia unită"*, membrii fostului patrulater roşu, care până mai ieri s'au înjurat şi s'au purtat reciproc prin tribunale, şi-au jurat din nou credinţă, înmulţindu-se cu noile partide de stânga apărute între timp şi aşteptând cu răbdare întoarcerea fiului rătăcitor, adică a lui Petre Roman.

Din Convenţie, în acelaşi timp, s'a retras şi PAR, prin Dl. Vosganian care, lansând manifestul şi programul *"dreptei"* şi nefiind băgat în seamă, s'a supărat, şi-a luat jucăriile şi a plecat. UDMR este supărat şi el, pentrucă nu se mai înfiinţează odată Universitatea Maghiară la Cluj. Şi ce-a mai rămas din Convenţie? Mai nimic. Adică numai PNŢCD.

Din spate însă, deodată, vin şi la Convenţie fiii rătăcitori - decimaţii liberali - azi refăcuţi şi decolagând.

Într'o ţară normală, în care toate se petrec normal, refacerea Partidului Naţional Liberal, ar însemna dublarea puterii actuale a Convenţiei.

PNL a adoptat un program economic sintetizat în 20 de măsuri liberale urgente pentru ieşirea din criză a României, - cuprinse în două decaloage, unul de asanare economică şi al doilea de relansare economică - program pe care vrea să-l prezinte Coaliţiei. Dar aici este necazul. Prin fuzionarea PNL cu Partidul Alianţa Civică (PAC) şi cu Partidul Liberal (PL), Dl. Valeriu Stoica, stăpân pe situaţia liberalilor, azi, consideră că *"A venit timpul ca PNL să fie vioara întâi în coaliţie, a sunat goarna ofensivei finale"*. PNL nu ameninţă, dar precizează: *"Coaliţia nu mai există dacă nu acceptă propunerile liberalilor"*.

De partea cu *"vioara întâi"* ne este însă frică. Vor putea ajunge PNŢCD şi PNL la o înţelegere, fără a se discuta prea mult despre *"vioara întâi"*, stârnitoare de orgolii?

Vor fi în stare cele două partide istorice să reconstituie Convenţia Democrată astfel, încât în alegerile din anul 2000 să nu mai fie nevoie să se înfrăţească cu Diavolul pentru a trece puntea? Va asculta Dl. Constantinescu de sfatul dat de Lech Walesa, în 1996, după alegeri? Şi, în final, vor putea aceste două partide istorice, odată, să pună interesele ţării şi neamului românesc înaintea orgoliilor şi intereselor personale?

SUPERFICIALITATEA ÎN POLITICĂ

Urmare din pagina 1

ţară ca România termenele şi cuvintele au devenit banalitate tergiversantă. Când în formă se fac toate eforturile posibile ca faţada să pară lustruită şi frumoasă, în timp ce fondul e ciuruit de toate relele. În fruntea acestora stă şi faptul că clasa politică românească s'a înstrăinat de electorat. Între ea şi cetăţeanul obişnuit, înglodat în problemele vieţii zilnice - dar depunător de voturi cel puţin odată la patru ani -, s'a deschis o prăpastie. Astfel redutele democraţiei, după opt ani - şi alţi cincizeci de participare la sinistrele şedinţe de partid -, nu arată deloc bine. Ele sunt foarte superficiale.

Incapabilitatea de înţelegere a gravităţii situaţiei, stă în incapabilitatea de detaşare de modelul creat de comunism, unde domină parvenirea care exclude dela putere pe omul serios sau *"cumsecade"* de rând şi permite cocoţarea unor neaveniţi în fotolii confortabile. A unor neaveniţi care n'au nimic de-a face cu grijile şi preocupările cetăţenilor. Şi în chipul acesta se ajunge ca superficialitatea să facă din guvernanţi, care ţin să se împopoţoneze, nişte oameni voioşi pe marginea prăpastiei.

De doi ani speranţele Românilor de a dobândi o viaţă mai bună s'au legat de Convenţia Democrată, de coaliţia guvernamentală şi de o aşteptată capacitate a guvernului şi a parlamentului de a face legi care să aşeze starea social-politică a ţării pe alte baze. Dar uite că nu s'a întâmplat aşa. Pentrucă, din cauza superficialităţii lor, în loc de legi mai bune, parlamentarii au pus, cu consecvenţă, pe primul plan, al preocupărilor lor, populismul, demagogia şi lipsa de responsabilitate. Adică atitudini care reflectă un conflict de interese între aleşi şi alegători, între promisiunile făcute şi ce au devenit ele. O situaţie în care, în cel mai bun caz, nu se poate auzi decât de bunăvoinţă, de intenţii, de vorbe frumoase. Dar, atât.

Cu ochii la acest atât, nu putem decât să rămânem tot mai convinşi că regimul comunist scelerat care a abătut ţara dela evoluţia ei europeană, reprezintă izvorul cel mai întunecat al superficialităţii şi al relelor care au pus stăpânire pe ea. Sub stăpânirea acestora, oamenii cumsecade sunt impresuraţi de lichele care s'au îmbogăţit nemăsurat peste noapte, în timp ce prigoniţii din anii comunismului sunt marginalizaţi şi condamnaţi la sărăcie.

De regulă, lichelele sunt provenite din rândurile nomenclaturii, Securităţii şi miliţiei. Iar, într'un mediu politic al superficialităţii, aceşti indivizi hrăpăreţi, posesori de magazine, fabrici şi hoteluri, sfidează lumea din automobilele lor de supralux, ca principali profitori ai jertfelor din Decembrie 1989.

Eugen BÂRSAN

SĂ NU-I UITĂM!

După patru decenii de comunism, şapte ani de neocomunism şi doi ani de căutarea busolei, Preşedintele României a descoperit pe Românii din America şi prima problemă a fost cum să-i reboteze: pentru comunişti, cel fugit în Vest era trădător, nazist, legionar, agent al unei puteri străine şi alte complimente; acum cei fugiţi erau diasporaţi, emigraţi, exilaţi ca până la urmă să fie îmbrăţişaţi şi'n ţară invitaţi.

Prima serenadă sub balconul Julietei cu dolari a făcut-o Preşedintele Emil Constantinescu, care a iniţiat la Muzeul Naţional Cotroceni programul *"Gheorghe Pomuţ, Românii în istoria modernă şi contemporană a lumii"*, cu scopul de a prezenta personalităţile diasporei şi activitatea ei atât în ţară, cât şi în străinătate. Scopul iniţiativei prezidenţiale este crearea unei punţi de legătură între Românii din afara graniţelor şi culturile în care ei s'au integrat şi îmbogăţirea comunicării dintre Românii din ţară şi cei din străinătate care au contribuit la dezvoltarea şi progresul statelor care i-au primit.

Primul seminar a fost dedicat activităţii şi personalităţii generalului Pomutz, ofiţer american de origină română (Notă: Pomutz, născut în Transilvania nu şi-a făcut cariera de ofiţer în armata română; pe vremea lui Transilvania nu aparţinea României, dar Pomutz n'a uitat niciodată că-i Român şi că-i ortodox). El a fost un erou al războiului de secesiune, şi primul consul general al USA în imperiul rus. Fiind considerat un pionier al construcţiei Statelor Unite.

În seminariile viitoare vor fi subliniaţi oamenii de ştiinţă, cercetători, savanţi, ingineri, diplomaţi etc., scopul urmărit de Dl. Emil Constantinescu este: *"evocarea faptelor de excepţie ale unor conaţionali aflaţi departe poate contribui nu numai la întărirea legăturilor cu ţările respective, ci şi la o mai bună cunoaştere a propriilor noastre valori, a propriului nostru potenţial"*.

"50 de ani de comunism - continuă preşedintele ţării - de xenofobie ne învăţaseră că un Român, plecat din ţară era un trădător, era un duşman şi nu era deloc aşa. Era un om nefericit care-şi găsise poate bunăstarea materială aiurea, dar care rămânea în permanenţă legat de ceva. Legătura fiecăruia cu vatra de origine."

Ne bucură iniţiativa de a da *"exilatului ce este al exilatului"*, dar să nu uităm de *"trădătorii regimurilor dictatoriale"* acuzaţi pe nedrept şi pe care azi, unii politicieni caută să-i mături sub covor de teama că's oameni cinstiţi şi prezintă un pericol pentru cei care au jefuit, şi continuă să jefuiască ţara. Sperăm că la viitoarele seminare aceşti oameni de luptă şi caracter să fie reamintiţi şi să se înscrie în istorie faptele lor ca apărători ai culturii şi credinţei Neamului.

Reamintim de doi exilaţi care au ridicat redute întru apărarea culturii şi credinţei. Ei au plecat dintre noi aşa că nu putem fi acuzaţi că vrem să-i recomandăm ca viitori miniştri ori să li se ofere alte funcţii simandicoase:

Fugitul Virgil Mihăiescu, care a salvat dela distrugere o parte din tezaurul nostru cultural. El a făurit Biblioteca Română din Freiburg, un far în vremurile întunericului, care a salvat dela distrugere cărţile *"periculoase"* ce nu erau în acord cu *"Jurnalul de perete"* ce anunţa că fericirea socialistă e la colţul străzii şi-ţi va bate la uşă după împlinirea planului cincinal. (V.M. fusese şeful unei secţii la Biblioteca Academiei Române din Bucureşti, n.n.)

Fugitul Episcopul Valerian, cel ce-a salvat Biserica Ortodoxă Română din Statele Unite şi Canada de a nu cădea în ghearele comuniste. Contra lui Bucureştiul a dus o campanie furibundă cu martori şi fotografii fabricate de Securitate, iar Patriarhia ne-a blagoslovit cu agenţi deghizaţi în sutană, ce acţionau paralel cu agenţii trimişi ca preoţi misionari.

Episcopul Valerian a căzut victima acestor uneltiri, dar dezvăluirile lui Pacepa l-au aşezat pe regretatul Episcop în rândul celor care şi-au apărat Biserica, lăsându-ne ca moştenire Vatra şi *"Heritage Center"*, unde se păstrează contribuţia noastră la înfăptuirea Statelor Unite.

Episcopul Valerian şi Virgil Mihăiescu nu mai sunt printre noi, dar e datoria noastră să-i ţinem prezenţi.

Stroe MOLDOVANU

Ultima şansă

Aurelian GULAN

Încep cu concluzia: singura şi minima şansă de a câştiga alegerile anticipate ce se prefigurează ca inevitabile, este reorganizarea urgentă şi radicală a Convenţiei, de fapt restructurarea de fond a partidelor şi organizaţiilor politice ce o compun, fără complexe şi compromisuri.

Aceasta pentrucă opoziţia, prin cea mai desăvârşită demagogie şi dezinformare, formează un front comun pentru a deturna politica României, reorientându-se spre stânga, dar mimând economia de piaţă şi a statului de Drept.

PDSR - format şi susţinut de către foştii activişti comunişti - a patronat prăbuşirea totală a economiei româneşti, şi-a însuşit ilegal, prin cea mai abjectă corupţie tot ceea ce se putea fura, considerând că cine controlează economia va deţine la infinit şi puterea politică.

Ion Iliescu, instigând populaţia la acţiuni antistatale se autodemască, atacând cu vehemenţă actuala guvernare cu insulte din vocabularul fostului partid comunist, exterminatorul ideologic şi moral al poporului român.

PMR - eminamente extremist, format din fostele forţe represive comuniste - trâmbiţează instaurarea unei dictaturi revanşarde. În schizofrenia lor extremist-dictatorială, îşi organizează structuri paramilitare, gărzi patriotice, instigând la acţiuni antistatale, din păcate încă nesancţionate de justiţie ca drept crime împotriva siguranţei naţionale.

PUNR - divizat de supralicitarea extremismului antimaghiar - încearcă salvarea aliindu-se, paradoxal, cu cele mai declarate forţe antinaţionale. Rezultatul este exacerbarea iredentismului maghiar care, în inconştienţă manipulată, exclude UDMR din viaţa politică a României.

PD - fracţiune a fostului FSN - uitând aportul lor direct la ruinarea economiei şi la organizarea mineriadelor, care ne-a exclus din Europa, văduvindu-ne de orice credibilitate, formează în prezent o grupare de tineri veroşi, eşalonul secund al fostului partid comunist.

În prezent nu asistăm la o criză politică, ci la o luptă acerbă pentru acapararea puterii de către opoziţia menţionată mai sus, prin aruncarea irevocabilă a României într'un haos. Ultima soluţie salvatoare, în ciuda unor dezamăgiri incontestabile, rămâne regruparea tuturor forţelor cu adevărat democratice, într'o Convenţie Democrată restructurată.

Este ultima soluţie de răspuns la asaltul forţelor neocomuniste ale unei opoziţii coagulate în jurul unui ţel comun: instaurarea unei noi dictaturi prin aruncarea Ţării în haos.

Pericolul este iminent.

Dar pentru a nu deveni şi inevitabil, trebue înţeles că orice ezitare poate deveni fatală.

O propunere de restructurare a Convenţiei Democratice ar consta din organizarea acesteia din trei forţe egale din toate punctele de vedere:

- PNŢCD, fuzionând cu alte partide mai mici apropiate doctrinar, asimilând şi componentele ecologice;
- PNL, reconstruit, indiferent de orgolii, din absolut toate fracţiunile liberale, constituind în mod egal noul impuls al Convenţiei. Să fie din nou pol politic tânăr, puternic, ca liant al Convenţiei;
- PAR, urmând să atragă într'o nouă formaţiune politică alte partide parlamentare şi neparlamentare. Către această formaţie politică să se orienteze toţi Românii neimplicaţi până în prezent, din decenţă sau scârbă patriotică.

Condiţia esenţială pen-

Continuare în pag. 4

COŞMARUL BIROCRATIC SAU "URAGANUL DE HÂRTIE"

Viorel PALTIN

Te trezeşti câteodată din somn tărbăcit şi speriat, îţi dai seama că a fost doar un vis urât, cu scene înfricoşătoare, te bucuri, adormi din nou, dar coşmarul reizbucneşte în vis din vreo văgăună a subconştientului, cu partea a doua a unui serial prost, care dă fiori de groază...

Ce se întâmplă însă în România în raporturile dintre cetăţean şi administraţia de stat - în înţelesul de autorităţi, în general - nu e de domeniul oniric nocturn, ci chiar existenţa diurnă a fiecăruia. Ne aflăm în plin *"uragan de hârtie"*, spre a prelua expresia voalat sarcastică a unui poet.

Coşmarul birocratic e în toi!

Desigur, peste tot în lume există birocraţi, iar unde sunt birocraţi, acolo e şi birocraţie... Materia primă a acestei categorii de oameni este publicul, cu timpul lui liber sau scos din timpul muncă etc. Coşmarul începe când omul e purtat, bruftuluit de funcţionari indiferenţi, aroganţi sau nervoşi, trimis dela un ghişeu la altul, năucit de câte şi mai câte documente pe care trebue să le adune din mai multe părţi, dar a căror logică şi raţiune nu o înţelege nimeni... Aşa se face că, dincolo de nevroza socială de proporţii naţionale pe care birocraţia o alimentează şi o accentuează, o parte însemnată din timpul cetăţeanului se iroseşte la noi pentru satisfacerea chinuită a neîntreruptei interacţiuni dintre individ şi autorităţi. Aş îndrăzni să afirm cu toată răspunderea că poporul român se află în ghearele unei hidre cu mii de capete, de unde nu mai scapă, în ciuda schimbărilor de sistem politic. Această bestie, care e birocraţia disproporţionată, capricioasă şi nesătulă renaşte la noi din propria cenuşă, având o capacitate de regenerare cu totul uimitoare...

Un indicator de primă importanţă al gradului în care o ţară sau alta a asimilat democraţia îl constituie măsura la care s'a ajuns la aşezarea în poziţie corectă a raportului dintre funcţionar şi cetăţean. Democraţia începe să existe când şi dacă funcţionarul sau demnitarul ales se află la dispoziţia cetăţeanului şi nu invers! În orice democraţie autentică, grija de a reduce la minimum timpul necesar omului obişnuit pentru rezolvarea unei probleme în legătură cu cerinţele oficiale este primordială. Credibilitatea cetăţeanului în conjuncţie cu autoritatea este - în orice societate civilizată - integrală, până la proba... contrară. De aceea, de cele mai multe ori, o simplă declaraţie pe un formular ce ţi se trimite prompt prin poştă (după ce ai dat un telefon), semnată şi datată, este suficientă pentru a determina luarea unei decizii de către autoritatea căreia te adresezi; nu este nevoie de atâtea notarizări, semnături de şefi, adjuncţi şi tot soiul de alţi funcţionari. (Nu-i mai puţin adevărat că declaraţiile sau cererile mincinoase sau care conţin date false sunt extrem de sever sancţionate de lege - cu amenzi mari sau închisoare - iar semnatarii lor, odată intraţi in evidenţa computerelor, devin, pentru mulţi ani, un fel de paria ai societăţii. Odată pierdută credibilitatea, persoana respectivă îşi pierde şi onoarea şi nu mai este taxată ca cineva respectabil).

La noi, bietul petiţionar e obligat să aducă pentru orice fleac atâtea dovezi, adeverinţe, certificate şi declaraţii notarizate, copiate, traduse, autentificate etc., încât de multe ori, cu dreptatea în mână, se descurajează şi se lasă păgubaş. Statul pare a nu-l crede pe individ decât cocoţat pe un maldăr de hârtii ştampilate, iscălite, timbrate - deci notarizate. Meseria de notar public a înflorit ca o conopidă, mai ales în noile condiţii, când oamenii au început să-şi revendice bunurile luate cu japca de fostul stat comunist. Statul a luat (de multe ori fără nici o justificare sau act) iar acum tot statul vine şi-ţi cere să justifici şi să te judeci, cheltuindu-ţi timp, nervi şi bani.

Realitatea este că tirania birocraţiei are în România o foarte lungă şi veche carieră. Din acest motiv a ieşit proverbul, atât de actual până azi: *"Mai bine o înţelegere strâmbă decât o judecată dreaptă!"*

Prin puterea obişnuinţei, în România ceea ce e profund anormal în sfera publică, deşi dezavuat de majoritatea covârşitoare a populaţiei, se transformă în *"stare de fapt"*, în ceva imuabil, cu aparenţa normalităţii. Aşa se face că foarte mulţi încearcă să-şi rezolve problemele pe *"uşa din dos"*, făcând apel la tot felul de pile: rude, prieteni, cunoştinţe *"stimulate"* de un pachet de ţigări, o pungă de cafea, o sticlă de băutură sau, în funcţie de importanţa sau gravitatea problemei, de sarsanale duse direct la domiciliul *"binefăcătorului". "Nu cunoşti pe cineva la...?"* - este o întrebare pe toate buzele, fiindcă orice Român e într'o luptă surdă cu autoritatea, pe care încearcă s'o îmblânzească prin tot felul de mijloace, tranşând chestiunea în favoarea sa.

Preşedintele ţării, Emil Constantinescu, care a început o luptă inegală împotriva corupţiei, a declarat că în România sunt *"mai mulţi corupători decât corupţi"* şi este adevărat. Ce n'a menţionat Domnia sa este că în vreme ce corupătorii sunt mereu alţii, corupţii - bine inscăunaţi în funcţii - sunt mereu aceiaşi. În fond cine vine să ceară şi să ofere pe sub masă ceva unei persoane de care nu depinde nimic? Şi, întrucât sunt atâtea probleme care trebue rezolvate, ce poate să facă bietul om decât să-şi tragă dela gură pentru a-l ghiftui pe Dl. Cutare, de care depinde *"fleacul"* birocratic fără de care nu se poate?

În multe din ţările la care privim cu admiraţie şi respect şi cărora dorim să ne alăturăm prin integrare euro-atlantică, majoritatea problemelor birocratice se rezolvă dând un simplu telefon sau prin poştă. De pildă, pentru reînnoirea anuală a dreptului de a circula cu maşina proprie pe şosele ţi se trimite acasă, în avans, un formular, pe care îl completezi în câteva minute, incluzi un cec personal, reprezentând totalitatea costului, pui toate aceste hârtii într'un plic pe care îl expediezi pe adresa poliţiei rutiere şi în câteva zile primeşti acasă tot prin poştă noile numere sau afixele ataşabile le cele vechi...

Prin contrast, ce lipsă de consideraţie şi respect faţă de cetăţean la noi! Mai gravă chiar decât dezordinile, scandalurile şi crizele din viaţa politică este această tracasare funcţionărească a oamenilor.

Cetăţenii ar trebui să ceară în campaniile electorale - şi nu e exlus să avem chiar anul acesta... anticipate - angajamente ferme că aspiranţii la funcţii publice vor începe neîntârziat reforma şi în domeniul stârpirii birocraţiei excesive prin utilizarea mijloacelor avansate şi, comparativ, mai puţin costisitoare în domeniul birocratic.

Este necesar să se pună pe baze noi, profund morale, un serviciu funcţionăresc modern, în care cei care aleargă şi se zbat mai mult să fie funcţionarii, azi înţepeniţi pe scaune, de unde tronează ca nişte mici dictatori. Este oare democratică o ţară care a scăpat de un tiran, dar menţine în posturi câteva sute de mii de mici satrapi locali?

Coşmarul birocratic trebue să ia definitiv sfârşit, iar hidra birocratică să rămână numai cu atâtea capete de câte are nevoie spre a funcţiona, prompt, raţional şi eficient.

Dacă voinţa naţională nu se va manifesta decis şi în acest domeniu, vom continua să intonăm zadarnic - chiar persiflant - imnul naţioanal, *"Deşteaptă-te, Române!"*...

CONVENŢIA LA ORA BILANŢULUI

Urmare din pag. 1

Diaconescu. În loc să se ia în calcul aportul de voturi al fiecărui partid în parte la alegerile ***legislative***, cum este regula în democraţiile reale, s'a considerat mai importantă contribuţia PD şi a liderului sau la alegerile ***prezidenţiale***. În felul acesta, fiul lui Walter Neulander, introdus pe scara de serviciu, a devenit al doilea om în Stat, putând prelua funcţia supremă în orice moment, în cazul în care Preşedintele, ar fi în imposibilitatea de a-şi exercita prerogativele constituţionale.

Această generozitate a Preşedintelui Constantinescu, bazată pe sentimentul de recunoştinţă, avea să-i de-a mai târziu dureri de cap deoarece Petre Roman a demonstrat o totală lipsă de loialitate, dezlănţuind o campanie de scandaluri, ameninţări şi şantaje, în scopul obţinerii celor mai importante portofolii. Din dorinţa de a se păstra cu orice chip Coaliţia, deşi unele concepte ideatice ale partenerilor s'au dovedit incompatibile, s'au făcut o serie de compromisuri şi concesii unilaterale, precm înlăturarea şefului Departamentului de Control al Guvernului, care descoperise şi mediatizase implicarea liderilor PD în afacerea *"Apartamentul"*. Fostul Premier Victor Ciorbea a declarat de curând că l-a demis pe Valerian Stan în urma presiunilor exercitate de PD, dar şi la insistenţele unei *"înalte Instituţii"*, iar Ion Diaconescu a mărturisit că prin această demitere *"s'au liniştit spiritele în Coaliţie"*.

Seria capitulărilor în faţa şantajului a culminat cu scandaloasa demitere a Primului ministru Victor Ciorbea, la cererea ultimativă a aceluiaşi PD, care l-a acuzat că nu a accelerat reforma, deşi tocmai ei erau aceia care duceau cu obstinaţie o politică de obstrucţionare. Aceasta a fost o greşeală monumentală a liderilor Convenţiei şi a Preşedintelui, căci a avut efectul unui bumerang care s'a întors împotriva lor, printr'o scădere masivă a popularităţii în sondajele de opinie. Prin înlăturarea celui mai onest şi integru prim-ministru din perioada postrevoluţionară, Coaliţia a fost salvată, dar preţul plătit a fost călcarea în picioare cu cinism a noţiunii de justiţie, chiar de cei care promiseseră că nu vor mai fi tolerate acte de corupţie şi abuzuri.

Datorită deselor scandaluri interguvernamentale, investitorii străini nu s'au grăbit să vină sau au plecat, deoarece instabilitatea socio-politică din ţară nu le asigura suficiente garanţii, astfel ca nu s'au putut privatiza giganţii bugetofagi, care au continuat să existe până în ziua de azi. O altă greşeală enormă a fost declaraţia făcută de Preşedintele Emil Constantinescu în oraşul de pe Bega, imediat după investitura sa, anunţând public că Punctul 8 al Proclamaţiei dela Timişoara nu mai este de actualitate şi nu va fi pus în aplicare. D-sa a lăsat să se înţeleagă că intenţionează să fie un Preşedinte al tuturor Românilor şi că nu doreşre şi nu va permite răzbunări pe considerente politice. De această declaraţie au profitat însă toţi membrii aparatului de opresiune şi nomenclaturiştii, care au scos capul la lumină şi, fără pic de teamă sau ruşine, au pornit campania de cucerire sistematică a tuturor sectoarelor producătoare de beneficii.

În loc să fie alungaţi din viaţa politică şi traşi la răspundere pentru fărădelegile săvârşite înainte şi după Revoluţie, aceşti aventurieri lipsiţi de scrupul au fost lăsaţi în libertate pentru a continua cel mai mare jaf cunoscut vreodată în istoria ţării noastre. În urma lor, după pierderea alegerilor legislative din anul 1996, au lăsat totul pustiu, ca după trecerea unui nor de lăcuste flămânde.

În faţa acestui flagel, Preşedintele ţării s'a văzut la un moment dat singur, neavând nici un ajutor în lupta împotriva corupţiei. Apelul lui de a fi sprijinit în încercarea de a schimba ambasadorii de peste hotare, s'a lovit de refuzul net al unor distinse personalităţi precum Octavian Paler, Ana Blandiana, Gabriel Liiceanu şi mulţi alţii, care nu au primit să reprezinte ţara în momentele în care se simţea nevoia unei puternice primeniri a atmosferei din MAE. În felul acesta, armata de agenţi acoperiţi sau neacoperiţi a rămas la post, majoritatea ducând pe faţă o politică antiromânească, ce a dăunat şi încă mai dăunează prestigiului României.

Gestiunea preluată dela guvernul Văcăroiu s'a dovedit a fi catastrofală, depăşind chiar şi cele mai sumbre aşteptări. Iată ce declara Emil Constantinescu la conferinţa de presă din 27 Septembrie 1997: *"Vreme de 7 ani avuţia naţională a României a fost jefuită şi o parte a economiei distrusă. Acest proces devastator a atins ţara noastră în toate segmentele ei vitale: energetic, alimentar, financiar-bancar, al transporturilor şi al industriei de apărare... Acţiunile iresponsabile ale unor persoane care au pus interesele personale şi îmbogăţirea peste noapte în dauna interesului naţional, au făcut ca cea mai mare parte a flotei civile să fie înstrăinată pe preţuri de nimic... în spatele guvernului Văcăroiu au fost posibile fărădelegi organizate minuţios, care au creat averi peste noapte şi au aruncat România în dezordine şi mizerie "*.

În aceste condiţii se pune întrebarea, de ce nu au fost aduşi în faţa organelor de anchetă, pentru a da socoteală de jaful practicat la

Continuare pag. 6

Ultima şansă

Urmare din pag. 2

tru aceste trei partide ale Convenţiei Democratice este restructurarea lor organizatorică.

În plus, instituţiile statului, infiltrate de *nostaligici irecuperabili* şi de foşti informatori, nu trebuesc reformate, ci reconstruite din temelii.

Deşi fost deţinut politic, cu 18 ani de temniţe în spate, consider că toţi oamenii politici cu vârste de peste 65 de ani, deşi personalităţi incontestabile şi repere morale, să formeze în cadrul partidelor politice la care au aderat, un *forum al seniorilor*, renunţând la funcţiile active de conducere.

Coeziunea Convenţiei urmează să se bazeze nu pe concepte politice doctrinare care încă nu au un corespondent clar în societatea românească, ci pe un program minimal de guvernare bine structurat, cu obiective şi termene clare. Iar scopul final să fie îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale naţiunii noastre, care se poate realiza numai prin restructurarea economică, bazată pe privatizarea totală şi urgentă, aşa încât eficienţa economică a ţării să convingă restul ţărilor vestice că putem fi acceptaţi în structurile Comunităţii Europene şi ale NATO.

Pentru eliminarea oricăror veleităţi, preşedinţia Convenţiei trebue asigurată prin rotaţie, pe o durată agreată de cele trei partide egale. Iar pentru viitoarele alegeri să se convină ca Emil Constantinescu să fie din nou candidatul Convenţiei la funcţia de Preşedinte al Ţării, ca singurul care, la ora actuală, este uşor de recunoscut ca om politic decent.

Propunerile pentru deputaţi, senatori, prefecţi, primari etc. se vor face la începutul campaniei electorale, de jos în sus, de către cele trei partide politice, pe criterii strict valorice.

O altă condiţie esenţială a succesului acestei *ultime şanse*, este atragerea tuturor Românilor din Exil pentru realizarea obiectivelor Convenţiei. Se impune aşadar, eliminarea oricăror motivaţii ale dezbinării, iar Exilul să contribuie la promovarea în diferite ţări care nu au fost ocupate de comunism, la promovarea prestigiului României pe plan economic şi cultural.

Cei cu dublă cetăţenie din Exil pot fi chiar propuşi a fi aleşi în organele de conducere ale Convenţiei.

Să nu uităm că, acum 150 de ani, revoluţiile din Ţările Române, au fost iniţiate de către intelectualii Români exilaţi, iar acum 80 de ani, Marea Unire a fost posibilă prin implicarea esenţială a Românilor din afara graniţelor ţării.

Ca şef al promoţiei de ofiţeri 1942 - *Dezrobirea* - sun mobilizarea generală a tuturor conştiinţelor româneşti, ieşirea din expectativă a celor mai responsabile personalităţi ale poporului român, pentru a câştiga bătălia din ultima şansă de salvare a României.

Toţi am trăit dezamăgiri crude, dar trebue să găsim tăria în noi, să ne regăsim optimismul şi entuziasmul necesar depăşirii acestui impas istoric.

Convenţia Democrată trebue să câştige alegerile pentru a guverna Ţara fără obstrucţii din partea unor *aliaţi* venali, cărora le este necunoscută ideea interesului naţional şi cărora nu le pasă de viitorul acestei Ţări.

Numai Convenţia Democrată poate fi, în condiţiile actuale, garantul salvării României.

Cu Bunul Dumnezeu, înainte!

Aurelian GULAN

ASPECTE DIN ROMÂNIA POSTCOMUNISTĂ

George VASU

Consider că nu este nevoie să arăt cum a trăit lumea în România în perioada comunistă (1946-1990), deoarece s'au scris tomuri întregi despre aceasta, dar voi încerca să înşir aspecte caracteristice din perioada *"post-decembristă"*.

După *"eliberare"* care s'a făcut *"instantaneu"* la detronarea lui Ceauşescu, poporul a trăit o nouă naştere, deoarece avea o *"povară"* invizibilă a fricii în spatele său şi vroia să scape de ea.

Noul Guvern al ţării era preocupat să consume rezervele, care nu erau puţine, dat fiind că dictatorul era dispus să dea poporului numai raţia de supravieţuire pentru a-şi putea termina palatul *"nemuririi sale"* din centrul Capitalei.

Primul Parlament al României eliberată de comunism, la 21 Noembrie 1991 a votat Constituţia care este în vigoare astăzi.

Din punct de vedere formal, după părerea mea este un act normativ bun care se aliniază la constituţiile moderne din lumea civilizată. Păcat că nu se respectă cu stricteţe. De pildă, în articolul 11 din Constituţie se prevede că: *"Statul român se obligă să îndeplinească întocmai şi cu bună credinţă obligaţiile ce-i revin din tratatele la care România este parte."* Este vorba de Tratatul de pace dela Paris din 1947 (pub. M.Of. din 30 August 1947) care *"obliga statul român să ia toate măsurile necesare pentru a asigura libertatea cultului şi practicarea credinţei."*

Dar, conform art.11 din Constituţie, Statul este obligat să respecte Tratatul de pace dela Paris, deoarce s'a obligat clar să respecte libertatea cultului şi practicarea acestuia. Nu să trimită pe Ortodocşi să se împace cu Greco-Catolicii privind bisericile luate în 1948 de Stat şi predate Ortodocşilor, ci trebuia să facă *"restitutio in intregum"*, dacă se pretinde că se respectă Constituţia.

După elaborarea Constituţiei s'a încercat să se facă legi care aveau menirea să şteargă urmele comunismului de o jumătate de veac. De pildă, legea 18/1994 privind fondul funciar, legea învăţământului, legea caselor naţionalizate etc.

Legile se elaborează greu, cu dezbateri parlamentare interminabile, se legiferează prin ordonanţe de urgenţă, fără să se afecteze sectoarele organizatorice importante, totul fiind făcut în grabă, inexplicabil şi după părerea mea de *"mântuială"*.

Partea negativă este forma societăţii de azi, care îmbracă aspecte de haos. Fiecare încearcă să se îmbogăţească cât mai repede fără să ţină seama de regulile societăţii civilizate, de lege în primul rând. Se cunoaşte că acolo unde nu este lege este haos!

Am observat că după revoluţie legile făcute au o durabilitate şi aplicabilitate redusă. De exemplu,legea 16/1994 privind arenda nu s'a aplicat niciodată dar nici nu s'a abrogat. Legea 18/1991 în aplicarea fondului funciar s'a modificat mărindu-se suprafeţele ce trebue restituite celor păgubiţi etc. Legea restituirii caselor naţionalizate nu este desăvârşită nici acum etc.

Prin urmare, actualul guvern, nesigur pe ceea ce face, nu este mai breaz decât cel anterior, care avea o mentalitate vădit neocomunistă şi proceda ca atare.

Este adevărat că majoritatea conducerii ţării este formată din foşti *"şoimi ai patriei"*, de foşti pionieri, utecişti şi membri de partid, care au sădite în mentalitatea lor unele deprinderi din trecut. Acest lucru împiedică progresul mult aşteptat de poporul român dela guvernul născut din alegerile din Noembrie 1996.

Munca de reeducare a poporului român este o operă colosală care nu se poate înfăptui decât prin şcoală, armată, biserică şi justiţie.

În studiul de faţă mă voi ocupa doar de justiţie, iar de celelalte pârghii enunţate, mă voi ocupa în studii viitoare.

Potrivit articolului 3 din legea 92/1992 *"judecătorii sunt independenţi şi se supun numai legii"*, iar articolul 4 din legea de organizare judecătorească 92/1992 precizează că *"nimeni nu este mai presus de lege"*, dispoziţie prevăzută în articolul 16 aliniatul 2 din Constituţia României.

Legea 92/1992 din 4 August 1992 (pub. M.Of. 197 din 13 August 1992) se pare că este o lege cuprinzătoare, spre deosebire de legile de organizare judecătorească comunistă, din trecut.

Potrivit articolului 123 din lege, *"justiţia se înfăptuieşte în numele legii, iar judecătorii sunt independenţi şi se supun numai legii"*.

Judecătorii numiţi de Preşedintele României sunt inamovibili, iar judecătorii dela Curtea Supremă de Justiţie sunt numiţi pe o perioadă de şase ani. Ei pot fi reînvestiţi la expirarea termenului pe care au fost numiţi.

După părearea mea, era mai bună situaţia antebelică, când magistratul inamovibil, ajuns să avanseze la Curtea de Casaţie, rămânea în funcţie până la pensionare. Inamovibilitatea îi dădea un grad mare de independenţă privind soluţiile pronunţate, aşa încât aveau o valoare mai mare decât în situaţia existentă de expirare a mandatului. În situaţia de astăzi, magistratul căruia îi expiră cei şase ani pentru care a fost numit, este uşor coruptibil pentru încă un mandat de şase ani la Curtea de Casaţie. Este suficient să amintesc un singur caz, când Ion Iliescu, fostul preşedinte al ţării, într'o cuvântare dela Satu-Mare a criticat Curtea Supremă de Justiţie pentru hotărîrile privind restituirea caselor naţionalizate. Atât a trebuit!

Curtea Supremă s'a întrunit în Secţiunile unite şi la 2 Februarie 1995 a reuşit prin 25 voturi pentru şi 20 contra să adopte hotărîrea numărul 1/1995 a Secţiunilor unite, care decide *"că instanţele judecătoreşti nu au atribuţia de a cenzura şi a dispune restituirea imobilelor naţionalizate prin Decretul 92/1950"*.

Această hotărîre este o ruşine a justiţiei române, căci în decursul istoriei moderne a României, instanţa Supremă nu a putut să se pronunţe împotriva art.3 din Codul Civil, care prevede *"că judecătorul care va refuza de a judeca sub cuvânt că legea nu prevede sau că este întunecată sau neîndestulătoare, va putea fi urmărit ca fiind culpabil de denigrare de dreptate"*. Iată că Dec. 1/1995 al Secţiunilor unite a putut da un asemenea verdict la *"sugestia"* uni organ politic, fostul preşedinte Ion Iliescu.

Având în vedere situaţia din România, magistraţii timişoreni se plâng de acţiuni de intimidare a unor publicaţii.

Consider că acolo unde justiţia nu este pe deplin independentă şi deservită de oameni bine pregătiţi profesional, nu poate exista dreptate pentru cetăţeni.

7 NOEMBRIE, ZI DE TRISTĂ AMINTIRE

Motto:
Trăiască prietenia de nezdruncinat dintre poporul român şi poporul sovietic.
Telegrama PMR

Alex. TOMESCU

Eram puţin trecuţi de mijlocul deceniului negru (1950-1960). Aşa îl numeam noi cei ce nu mai aveam nimic întreg: nici casă, nici familie, nici serviciu, nici prieteni, doar o mângâiere lăuntrică a unei duhovniceşti credinţe într'un viitor imprevizibil.

Toamnele erau triste, dar se răsfăţau în splendidul spectru al culorii, dela verdele obsedant până la arămiul însângerat. Castanii bătrânului bulevard se despărţeau cu nostalgie de frunzele îngălbenite care mânate de vânturile reci, ce începuse să bată, se culcuşeau la colţuri de garduri. Tot acolo şi noi ne ascundeam să scăpăm de ochii secretarilor de tot felul şi a organizatorilor defilării cu ocazia aniversării marii revoluţii din Octombrie.

În acea zi de 7 Noembrie, după ce ni se citise telegrama de fierbinte salut semnată de preşedintele MAN dr. Petru Groza, preşedintele CM Chivu Stoica, prim secretar al CC Gheorghe Gheorghiu-Dej către K.E. Voroşilov, N.A. Bulganin, N.S. Hrusciov, în grup am fost conduşi să deschidem defilarea. Cu steguleţe roşii în mâini am repetat la fiecare oprire de coloană scenariul ce era să fie prezentat în faţa tribunei oficiale: pas regulat, fluturaţi steguleţele şi strigaţi *"Trăiască prietenia de nezdruncinat dintre poporul român şi poporul sovietic"*.

Am încercat să mă scuz că nu pot merge un drum aşa de lung, din cauza unui accident la picior. Nu am fost înţeles, şi am alergat să ţinem coloana strânsă. În dreptul tribunei simţem că pic jos. *"Steagul sus, privirea la tribună, strigaţi"* - a răsunat din spate. Când am întors capul către tribună am avut impresia că văd o lungă vitrină cu figuri îmbălsămate a unei rânjite lumi astrale. Amestec de medalii înstelate, buze rujate adimensional, degete inelate fără gust şi risipă de flori care îşi lăcrămau staminele pe petalele zgribulite de frig.

La câţiva metri de tribună m'am aşezat pe trotuar. După câteva secunde am auzit: *"Scoală-te de aici, ieşirea este pe strada a doua la dreapta, şi într'un picior poţi ajunge; atâţia oameni s'au jertfit pentru viitorul nostru fericit"*. Ajutat de o tânără comandantă de grupă UTM, am fost lăsat pe banca din primul parc a celei de a doua străzi la dreapta.

Începuse să fulguiască uşor, miresme albe împodobeau frunţile elevilor ce se împrăştiau în grabă către casele lor. Era totuşi un dram de bucurie în sufletele pline de gingăşia nevinovăţiei: nu erau teme de scris pentru ziua viitoare.

Nu ştiu cât am stat pe bancă: poate doar o secundă sau un an astronomic. M'a trezit liniştea. Numai vântul alerga cojile de seminţe, steguleţele rupte, şerveţele rebele. În drum spre casă am cumpărat sfertul de pâine neagră dela chioşcul care astăzi se deschidea numai după terminarea defilării.

Instantanee

ŢĂRANUL MUNCITOR

T.B. ŞUŢEANU

E Vineri după amiază, sunt în câmp, mai tai ceva buruiană din vie şi trag cu ochiul la via vecinului să vedem dacă nu cumva apare. Şi iată-l: de statură potrivită, plinuţ, cu torsul tot de aramă, bronzat, cu pantaloni scurţi şi-o pălărie pe cap, cu boruri mici de unde se văd doi ochi verzi de ţăran din Sudul Bărăganului, îmbrăcat totuşi cu lucruri de oraş, dela tenişi la pălăriuţa de barchet. Un om molcuţ, cu mişcări discrete şi sigure, are mereu în mâinile puternic arse de soare o sapă.

Dela vie trece la loturile lui de porumb şi floarea soarelui, la pepeni, la fasole şi cartofi în fiecare Vineri, Sâmbătă şi Duminică, din Martie până în Noembrie. Vine săptămânal dela Bucureşti, unde încă este şef de echipă la montajul maşinilor unelte din celebra uzină FMUAB, apărută lângă marea uzină Malaxa, de unde-şi trage piesele turnate şi pe cele forjate.

I se zice Sile Burghezu', o poreclă sui generis cum are orice om al satului, pe el chemându-l Vasile Mihalache. Este feciorul Mariei, văduva lui Nicolae Mihalache, ăl care a pierit din glumele de prost gust ale modului de viaţă comunist când, la un prânz luat în comun pe câmp la ceape alde ăia care erau cu partidul şi râdeau de toţi, vin cu ideea să-şi râdă de Nicu al lui Burghezu' (crezând în mintea lor proastă că ăsta chiar se trăgea din burghezia aia putredă şi compradoră) şi-i joacă festa cu un ou. Zice Lăiţă, propagandistu', mă Nicule, eşti tu în stare să mănânci un ou fiert dintr'odată, fără să îl mesteci? Ăsta zice, da. Şi înghite un ou decojit. După câteva luni moare de infecţie la stomac. Nemernicii puseseră în ou un cui ruginit... Când a murit nici un procuror nu s'a autosesizat şi n'a cerut autopsie. Un om era un nimic. Un rob bun de muncă pentru care nu se merită nici o osteneală.

Vasile - Sile - fiul său a luat calea oraşului. A învăţat profesionala la 23 August şi a lucrat la FMUAB în tăcerea şi priceperea tatălui. A ajuns şef de echipă la montaj maşini unelte. Montează strunguri carusel cât casa în tăcere şi cu spor şi vine de-şi lucrează pământul mamei lui, dându-le şi celor două surori parte. Nu-i lipseşte nimic. Îmi zice că s'ar retrage definitiv acasă, fiindcă pământul trebue lucrat bine dacă vrei să-ţi dea hrană şi bani. Îmi mai spune că FMUAB este pe punctul de a se privatiza şi a deveni o societate în care să apară capital majoritar italian sau american. Îi spun să stea acolo, să vină la pământ numai în zilele libere. Italianul, sau Americanul, care-l va vedea cum munceşte nu-i mai dă drumul. Va deveni omul lor de bază şi Italia, sau Statele Unite, ştie de el, pentru specializare. Sile m'a înţeles şi-şi duce frumos viaţa curată şi spornică de ţăran muncitor, pe care nu l-am auzit odată văitându-se că îi lipseşte ceva, cum s'a ajuns acum în ţară să se admită sloganul fals că în România se moare de foame. Îl admir pe Sile, într'un fel semănându-i.

CORECTURĂ

În Nr.263 din Octombrie 1998 al ziarului *"Cuvântul Românesc"*, la pagina 15, titlul articolului D-lui E.C. Fianu se va citi: ***Tot din "Le Livre noir du communisme"***.

CONVENŢIA LA ORA BILANŢULUI

Urmare din pag. 4

scară naţională? Pentrucă Justiţia, total aservită, nu a rezolvat în 8 ani de zile nici un singur caz de corupţie. Atâta vreme cât în fruntea Procuraturii Generale s'a aflat N. Cochinescu, toate dosarele marilor fraude şi escrocherii, ale crimelor Revoluţiei şi ale mineriadelor, au stat ascunse în sertarele sale. Reforma Justiţiei care a permis înlăturarea lui, nu a rezolvat din păcate mare lucru, deoarece majoritatea magistraţilor proveneau din rândul celor care au sprijinit cu devotament statul totalitar şi acum căutau să-şi ascundă fărădelegile în spatele inamovibilităţii. Cazul Miron Cozma, care a fost pus în libertate, deşi are atâtea crime pe conştiinţă, indignând întreaga suflare românească, scoaterea de pe rol a tuturor celor implicaţi în faimoasa afacere de contrabandă cu ţigări, iar de curând scandaloasele condamnări ale unor jurnalişti pentru aşazise delicte de presă, au declanşat un adevărat seism în societatea românească.

În acest timp partidele naţional-comuniste au agitat spiritele în vederea ţinerii unor alegeri anticipate, pentru recâştigarea feudelor pierdute, profitând de criza morală a unei societăţi incremenite în neputinţă şi resemnare. Ca o ironie a soartei, cei care au profitat de actul de generozitate al Preşedintelui de a nu le aplica Punctul 8 al Proclamaţiei dela Timişoara au strâns rândurile şi au anunţat declanşarea procedurilor de destituire a sa din înalta funcţie. Într'o societate în care lipsesc cu desăvârşire principiile morale totul este posibil şi nimeni nu se scandalizează, deoarece situaţiile abilitate ale Statului de Drept practic nu funcţionează

Dacă foştii guvernanţi răsturnaţi dela putere prin voinţa urnelor s'au dedat la unele declaraţii incendiare, ce poţi gândi citind aberaţiile a 2 consilieri dela Cotroceni, care declară cu nonşalanţă că *"între politică şi morală nu trebue să existe nici o legătură"*, sau că *"regimul comunist nu a fost impus Românilor dinafară, ci poporul român a dorit comunismul, aceasta fiind opţiunea lui indiscutabilă"*.

Citind aceste scandaloase declaraţii ale unor oameni din anturajul Preşedintelui, care nu i-a destituit imediat, aşa cum s'ar fi impus, te întrebi dacă mai era nevoie de o revoluţie anticomunistă, soldată cu atâtea victime, când la Cotroceni s'au aciuit marxişti de cea mai ordinară speţă. Infiltrarea comuniştilor până în cele mai înalte sfere ale societăţii s'a făcut după un scenariu minuţios întocmit, pentru infestarea tuturor organismelor şi instituţiilor, în vederea blocării sistemului imunologic de apărare al Statului.

În politică toate greşelile se plătesc prin sancţionarea electoratului, consecinţele lor având repercursiuni de lungă durată în timp. Din păcate, nu plătesc doar cei care le-au săvârşit, ci segmente mari ale populaţiei care le-a acordat toată încrederea. Câţi ani vor mai trece oare până se va produce o reală stabilizare socială şi o altă generaţie de sacrificiu nu va mai exista? Dacă ne amintim bine, acesta a fost de altfel unul din sloganurile campaniei electorale ale CDR care a prins la public, dar care nu a putut fi transpus în fapte, în timp ce standardul de viaţă a înregistrat scăderi îngrijorătoare în ultimii 2 ani.

S'a spus că instabilitatea politică a fost principalul motiv al neprimirii ţării noastre în NATO în primul val, realitatea a fost din păcate cu totul alta şi anume neîncrederea comandanţilor acestei Organizaţii militare în forţele noastre armate, care, destul de bine instruite, mai păstrau cadre ale vechii Securităţi, aciuiţi în Direcţiile de Informaţii secrete militare, ce nu au fost îndepărtaţi nici după Revoluţie, nici după câştigarea alegerilor din anul 1996. Câtă încredere se putea avea în nişte agenţi instruiţi în ura viscerală împotriva Occidentului şi democraţiei?

Pentru a respecta adevărul, trebue să recunoaştem însă că cea mai mare vină pentru situaţia dezastruoasă în care se găseşte astăzi ţara, aparţine electoratului, care au acordat cu prea multă uşurinţă peste 60% din voturi unor partide de esenţă comunistă, cum ar fi PDSR, PD, PUNR, PRM, etc. Lipsa de maturitate politică a dus la formarea unui Parlament divizat, în care majoritatea este deţinută de forţele de stânga şi de extremă stângă. CDR nu deţine la ora actuală decât 30% din locuri, mult prea puţin pentru a-şi îndeplini promisiunile stipulate în *"Contractul cu România"*, pentru care ar fi avut nevoie de minimum 51%. Din această cauză programul de guvernare ce se baza pe Reformă nu a putut fi realizat, deoarece au întâmpinat tot timpul opoziţia majorităţii parlamentare.

Chiar şi în aceste condiţii, s'au realizat totuşi unele progrese. Au fost îndepărtaţi comandanţii SRI, DIE şi DIA, iar prin demiterea lui N. Cochinescu din fruntea Procuraturii Generale, s'au putut definitiva unele dosare ale corupţiei şi s'au pus pe rol cele ale Revoluţiei şi mineriadelor, care stăteau ascunse prin sertarele magistraţilor. Generalul Voinea, şeful Secţiei Parchetelor Militare din Parchetul CSJ, a declarat în urmă cu câteva săptămâni că intenţionează finalizarea acestor dosare, până la sfârşitul anului.

Ucigaşul cu trese pe umăr al studenţilor Andrei Frumuşanu şi Aurica Crăciuneanu a fost condamnat în sfârşit la 8 ani închisoare, primind tot atâţia ani cât a fost tergiversat procesul lui de justiţia lui Iliescu, cel care l-a recompensat acordându-i gradul de maior pentru omorul săvârşit cu sânge rece, la numai 8-10 metri de autorul acestor rânduri. A fost pronunţată şi prima sentinţă pentru crimele din timpul Revoluţiei, în care un ofiţer a fost condamnat la 7 ani, iar ancheta privind vinovăţiile generalilor V.A. Stănculescu, M.Chiţac, Iulian Topliceanu, Bruno Palade,colonelul Dragomir, maiorul Ilie Dicu, şi nu în ultimul rând a lui Ion Iliescu şi Petre Roman a fost finalizat, ei fiind deferiţi Tribunalului Militar.

Este drept că Justiţia nu a fost epurată decât în proporţie de 50%, dar asanarea morală a acestei Instituţii compromise, este în curs de desfăşurare. Fiscalitatea este încă sufocantă şi duce la falimentele micilor întreprinzători, dar se caută alte surse de majorare a Bugetului de Stat, nu prin escaladarea impozitelor şi accizelor, ci prin recuperarea evaziunilor fiscale şi a lichidării societăţilor care produc pagube, prin privatizarea lor. De curând s'a descoperit o fraudă de proporţii, în care Statul a fost păgubit cu suma de 12 milioane dolari în afacerea denumită *"Containerul"*. Se pare că vom asista la un scandal de proporţii, în care sunt implicate unele personalităţi suspuse ale opoziţiei comuniste.

Referitor la inflaţia care atinge buzunarele cumpărătorilor, Guvernatorul BNR Mugur Isărescu, a declarat la data de 1 Oct. 1998 că vinovaţii principali sunt menagerii întreprinderilor de Stat, care *"au umflat artificial preţurile, motiv pentru care în acest an nu se va putea relansa producţia industrială"*. Ori, după cum se ştie, Mugur Isărescu este un tehnocrat, care în nici un caz nu poate fi bănuit de simpatii pro CDR.

Ca o realizare majoră este cadrul legislativ ce deschide drumul spre o reformă reală. S'au acordat titluri de proprietate în proporţie de peste 90%. Mai sunt încă litigii pe această temă ce ţin de abuzurile săvârşite în regimul Iliescu, abuzuri care trebue corectate în justiţie. Ori, cum în această justiţie se mai găsesc magistraţi fideli vechiului regim, această problemă treneazā încă. S'au acordat unele credite ţăranilor pentru muncile agricole cu dobânzi avantajoase, creditele putând fi rambursate cu produse agricole.

Programul luptei împotriva corupţiei a fost din păcate obstrucţionat de către aceeaşi justiţie coruptă, care a pus în libertate sub diverse pretexte pe toţi cei arestaţi în afaceri frauduloase, precum *"Ţigareta"* şi multe altele. Din acest motiv corupţia nu a putut fi eradicată în totalitate, iar populaţia profund decepţionată şi-a pierdut încrederea în toate organismele Statului, lucru evidenţiat şi prin neparticiparea la alegerilor pentru funcţia de Primar General al Capitalei.

În acest timp s'a intensificat lupta pentru refacerea imaginei României în lume, fiind scoasă din conul de umbră în care vegeta după mineriadele care ne prezentaseră ca un popor de sălbatici, dar scandalurile provocate în cadrul Coaliţiei guvernamentale de un partid cârcotaş precum PD, au creat o nouă stare de incertitudini sociopolitice, penalizate prin absenţa investitorilor străini. Când aceste scandaluri au devenit extrem de aprige şi puneau în pericol stabilitatea internă a ţării, Preşedintele Emil Constantinescu şi-a asumat rolul constituţional de mediator în momentele cele mai tensionate, încercând să aplaneze conflictele care puteau duce la o ruptură între parteneri. Din păcate, pentru păstrarea acestei Coaliţii hibride, absolut toate conflictele au fost rezolvate în favoarea PD, care a repurtat astfel victorii de prestigiu asupra PNŢCD, care pierde mereu puncte preţioase datorită *"indicaţiilor"* venite dela Cotroceni.

Punctul cel mai nevralgic al activităţii Preşedintelui rămâne însă înţelegerea secretă care l-a legat de Petre Roman după alegerile din anul 1996, înţelegere care avea să-i atârne ca un bolovan de gât în toate acţiunile de mai târziu, ce l-a transformat într'un fel de vasal al PD. Toate aceste lucruri au dus la o gravă criză în interiorul CDR, a cărei popularitate scădea continuu în mod îngrijorător.

Ca un corolar însă, scăderea popularităţii CDR s'a răsfrânt şi asupra imaginii Preşedintelui însuşi, care a devenit în ultima vreme ţintă a numeroaselor atacuri din partea opoziţiei comuniste, dar şi a presei, pe care nu a ştiut să şi-o apropie, deşi la începutul mandatului a beneficiat de un real suport din partea ei.

Acest lucru a determinat pierderea stăpânirii de sine, datorită campaniei dezlănţuite din toate direcţiile împotriva sa. Văzându-şi ameninţat cel de-al doilea mandat, în perspectiva alegerilor din anul 2000, se pare că a semnat o nouă înţelegere secretă cu Petre Roman, acest personaj detestat de toată lumea, inclusiv de o parte însemnată a propriului partid. Aliindu-se cu un duşman neîmpăcat al PNŢCD, partidul care l-a propulsat în înalta funcţie, s'ar putea ca aceasta să fie cea din urmă greşeală a lui Emil Constantinescu, care să-l scoată definitiv de pe scena politică a ţării.

Întrucât în aceşti 2 ani de când a preluat conducerea Statului şi-a pierdut rând pe rând toţi prietenii, pe care i-a abandonat datorită unor interese conjuncturale, practic nimeni nu a mai văzut meritele acestui om încolţit, care a luptat de multe ori singur împotriva curentului. Căci, în timp ce aproape toţi politicienii s'au gândit exclusiv la fotoliile şi poziţiile lor, în timp ce corupţia se întinde ca o pecingine şi nu o putea stârpi fară ajutorul celor abilitaţi care îl obstrucţionau, în timp ce toţi puneau interesele personale deasupra celor ale Statului, el a considerat stabilitatea internă a Ţării mai presus de orice.

Convenţia Democrată Română îşi prezintă acum bilanţul, la jumătatea mandatului încredinţat de alegători. Dacă guvernarea creştin-democrată a fost o catastrofă, aşa cum o prezintă unii, sau a reuşit să aducă un curent de aer proaspăt şi înnoitor în viaţa mult prea agitată a ţării, se va putea constata la viitorul scrutin de peste 2 ani. Atunci atmosfera învolburată se va mai limpezi, după trecerea unui deceniu dela răsturnarea celui mai odios regim politic cunoscut în istoria ţării, iar maturizarea electoratului va fi factorul care va decide purificarea ţării de ultimele rămăşiţe cominterniste şi de odraslele lor.

G. GEORGESCU

STAREA DE ALERTĂ

—George RUICAN—

Toate sondajele de opinie realizate în ultimul an de IRSOP, IMAS, CURS şi CIS, atunci când nu au fost manipulate, au reflectat în linii mari modul în care au fost percepute etapele tranziţiei. Limbajul sec al cifrelor ultimului sondaj efectuat în luna Septembrie crt. demonstrează, fără dubii, degringolada actualei Coaliţii Guvernamentale dela Bucureşti, care a săvârşit erori în serie ce au dus la erodarea încrederii în CONVENŢIA DEMOCRATĂ şi în Preşedintele ţării.

Cea mai gravă consecinţă a greşelilor săvârşite de actuala Putere este, însă, ascensiunea constantă a partidelor extremiste şi numărul deosebit de mare al celor care şi-au pierdut încrederea în partidele politice (20%), sau care nu ştiu pe cine vor mai vota la viitoarele alegeri (30%). Un procent de 50% de dezamăgiţi, dezorientaţi şi apatici, care ar trebui să constituie un semnal de alarmă în rândul vârfurilor clasei conducătoare.

Iată câteva date ce reprezintă, practic, un vot de blam pentru o Coaliţie eterogenă, alcătuită din formaţiuni politice incompatibile pe plan ideologic. Dacă în Decembrie 1996 CDR se bucura de încrederea a 58% din alegători, la fiecare sondaj a pierdut puncte preţioase, datorită concesiilor în lanţ făcute partenerului PD, ajungând în Septembrie curent la locul 2 cu 26%, sub PDSR care a urcat la 29%. În schimb, partidul refractar al oportuniştilor din PD, a săltat dela 5% în Dec. anul trecut, la 17% în Sept. crt.

Surpriza cea mai mare o reprezintă însă ascensiunea extraordinară a PRM, recunoscut ca un partid şovin, xenofob şi antireformist, ce nu a făcut nici un secret din opoziţia sa la inplementarea democraţiei în ţara noastră şi s'a opus cu consecvenţă intrării României în structurile euro-atlantice. Cele 17 procente cu care a fost creditat la ultimul sondaj această formaţie de terorişti, alcătuită exclusiv din rămăşiţele fostei Securităţi, trebue să ne pună pe gânduri. Este posibil ca cifrele să fie *"umflate"* artificial pentru derutarea opiniei publice, oricum CDR se află în cădere liberă, alături de Preşedintele Emil Constantinescu, care depăşise în Dec. trecut 72%, iar acum a căzut la numai 36%.

Să fie oare atât de puternică beţia Puterii încât aburii ei întunecă raţiunea clasei conducătoare? Nu văd că ţara este ameninţată să cadă în mâna unor trădători ce nu vor precupeţi nimic pentru a o abate dela drumul ales după Revoluţia din Decembrie?

Trebue declarată urgent starea de alertă în faţa pericolului revenirii ciumei roşii, care se coagulează acum ca viruşii într'un bulion de cultură.

ULCER PARLAMENTAR

Roland Cătălin PENA

Un deputat ţărănist s'a dus cu jalba în proţap la Biroul Permanent cerând să fie mutat din camera unde locuieşte, la Hotel Bucureşti, deoarece are un ulcer şi s'ar simţi mai în largul său într'un apartament. Mărturisesc că şi eu m'am pricopsit de curând cu un ulceraş de toată frumuseţea, însă mai modest, din moment ce nu-l deranjează să se înghesuie în acelaşi spaţiu locativ pe care-l ocupam până să ne imprietenim.

S'ar putea ca ulcerul deputatului să fie ceva mai în vârstă, şi deci mai versat în afacerile imobiliare şi mai tupeist. Sper ca al meu să nu devină la fel de pretenţios, pe măsura trecerii timpului. De aceea m'am hotărît să mă ocup mai atent cu educaţia lui, pentru ca nu care cumva peste câţiva ani să mă pomenesc că am crescut în stomac un neam la fel de prost ca al stimabilului deputat. Aşa că, să mă taie pe burtă, şi n'o să pupe dela mine diurnă de şedinţă, maşină cu girofar, sume forfetare sau alte drăcovenii parlamentare cu care deputatul şi-a urcat în cap ulcerul din duoden.

Recunosc că mie personal o să-mi fie mai uşor decât colegului de diagnostic, fiindcă, slab de înger cum sunt, poate i-aş mai da câte o îndemnizaţie de şedinţă, în schimbul unor crize mai rare, dar nici eu nu am.

Posibil să-i mai scap câte o vodcă din când în când, cu toate că mi-e teamă să nu-l apuce nervii şi să-i tragă vreo înjurătură semenului său din dotarea deputatului. Fiindcă amărîtul n'are măcar nici imunitate parlamentară.

ANUNŢ

Aşa cum s'a anunţat la "ROMFEST '98", Bucureşti, redacţia ziarului "Cuvântul Românesc" intenţionează să publice în anul 2000 "Cartea de aur a Exilului".

Materialul necesar pentru întocmirea acestei ample lucrări este greu de obţinut fără ajutorul întregului exil. Pentru acest motiv, rugăm pe toţi Românii din exil să trimită datele lor biografice la redacţie, şi de asemenea, în măsura în care dispun de ele, date biografice şi/sau fotografii ale celor trecuţi în veşnicie. Fără această acţiune, mulţi dintre cei care au luptat pentru eliberarea ţării de sub comunism vor rămâne în anonimat, o cruce prăfuită într'un cimitir departe de Ţară, departe de Neam.

Trimiteţi materialul pe adresa redacţiei, prin fax sau e-mail. Textul trebue concentrat la o pagină dactilografiată.

CUVÂNTUL ROMÂNESC
P.O. Box 78010 Westcliffe Postal Outlet
Hamilton, Ontario, L9C 2G1
Fax: (905)388-4651;
E-mail: mmassoc@lara.on.ca

REDACŢIA

DUPĂ 60 DE ANI

Vasile VRÂNCEANU

"O neam al meu bătut de viscol și cenușe
În lanțuri sub zăvoare ai gemut
Și când ai vrut să frângi robie și cătușe
Trădarea a venit și te-a vândut

Ce greu blestem și ce osândă
Ți-a scris cu sânge'nalta stea
Mișei și slugi s'au strâns cu toții ca sa vândă
Pe cei ce vrură mântuirea ta"

La 30 Noembrie 1938 - în noaptea Sf. Andrei, a fost asasinat Corneliu Zelea Codreanu, *"Căpitanul"* cum il numeau legionarii. Odată cu el au fost asasinați Nicadorii și Decemvirii.

Crima ordonată de Carol II, singurul dintre regii monarhiilor statelor civilizate în secolul XX, primul și singurul Hohenzolern care a ordonat asasinarea unor supuși ai săi, a fost organizată în amănunt de Armand Călinescu - Ministru de Interne - și generalul Benghiu, comandantul Jandarmeriei. Au executat 14 jandarmi la comanda maiorului Dinulescu.

Prin asasinarea lui Corneliu Codreanu s'a voit și strangularea mișcării de asanare morală, de redresare națională, speranța neamului asediat de forțe dușmane puternice.

De atunci au trecut 60 de ani. Încă de când era în viață și în continuare până în prezent, Corneliu Zelea Codreanu, Legiunea și legionarii au fost ținta unei organizate, dirijate, perseverente campanii de opresiuni și calomnii și de către guvernele câte s'au perindat la cârma țării și mai ales de o anumită presă, presa din Sărindar.

Legionarii, legionarii își desfășurau activitățile în cadrul și conform legilor. Guvernele, prin organele sale: poliție, jandarmi, închisori, lagăre, erau pe poziții de permanente ilegalități.

În 1938 i-au ucis conducătorul, în 1939 au asasinat 264 dintre cei din statul major al Legiunii. Fără judecată, fără sentințe legale, ci numai la un ordin telegrafic.

După asasinate, calomnia prin presă a continuat 60 de ani și continuă încă.

Cu trecerea anilor, adepții lui Corneliu Zelea Codreanu au trecut în lumea umbrelor, în lumea celor care nu mai sunt. Puținii supraviețuitori ai unor crâncene prigoane sunt azi octo și nonageneri. Ici și colo, câte un bunic - veteran al urgiilor - mai spune nepoților câte ceva din ce a fost, din ce ar fi trebuit să fie și de ce s'a făcut să nu fie. Cei scăpați în exil s'au repliat, au scris, lăsând contemporanilor, urmașilor, istoriei, depoziții de martor.

După 1989 s'a publicat și în țară o bogată literatură memorialistică, documentate lucrări istorice privind fenomenul legionar. S'a transmis astfel generațiilor tinere mesajul generațiilor eroice care, între cele două războaie mondiale și sub regimul comunist până în 1989, s'au jertfit pentru salvarea patriei, a neamului.

În ciuda unei bogate bibliografii - mai mult de 122 de titluri - cu mici excepții, se știe prea puțin despre Legiune, despre legionari, despre Căpitan. Și în acest puțin este foarte mult neadevăr încărcat cu insulte, injurii și calomnii.

De ce atâta dușmănie, de ce atâta defăimare, de ce atâta ură?

Cine a fost Corneliu Z. Codreanu? Ce a vrut, ce a făcut, de ce și de cine a fost ucis?

Nu numai călăul care ucide, ci și cel care instigă, cel ce poruncește cu încălcarea legilor est un ucigaș, un asasin. Răspunderea este și a celui, ca și a acelora care n'au împiedicat crima sau au acoperit-o prin complicitatea tăcerii și autorității lor.

Care este vina lui Corneliu Zelea Codreanu, vină care să fi dus la strangularea din noaptea de 30 Noembrie 1938, la km.30 din pădurea Tâncăbești?

Corneliu, primul născut din cei 5 copii ai familiei Ion Z. Codreanu, a primit prin ereditate zestrea dragostei de Neam și Patrie, iar prin educație, morala creștină. La Liceul Militar Mănăstirea Dealului a adăugat spiritul militar de ordine și disciplină.

În 1916 se oferă voluntar pe front, dar nu este acceptat pentrucă nu împlinise încă nici 17 ani, vârsta minimă fiind de 18 ani. Însoțește ca cercetaș pe front la Oituz, compania comandată de tatăl sau.

În 1919 este student la Drept în Iași, orașul unde se pregătea revoluția bolșevică, care contaminase muncitori și chiar cercurile universitare: profesori și studenți.

La Regie și Atelierele CFR Nicolina, muncitorii în grevă; se atacă Armata, Justiția, Biserica, Monarhia. Pe clădiri drapelul roșu, tablourile regelui călcate în picioare, înlocuite cu fotografiile lui Karl Marx, Troțki și Rucovski (ce mai neaoși!) Populația românească speriată, timorată, apatică. Protipendada își făcea bagajele să fugă din fața unui pericol iminent.

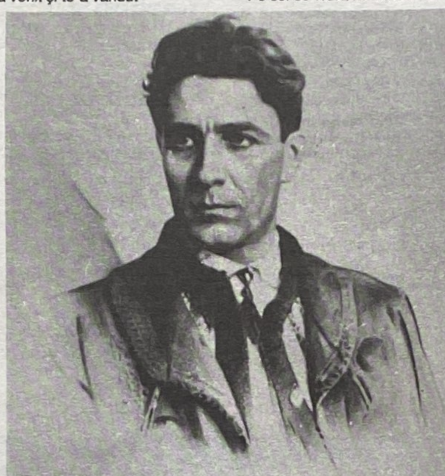
Tânărul student Corneliu Z. Codreanu aderă la *"Garda Conștiinței Naționale"* a muncitorului Constantin Pancu, organizează rezistența, conduce un grup de 100 de Români, atacă și risipește pe răsculații dela Regie, se urcă pe acoperiș, dă jos steagul roșu și înfige steagul tricolor al României. Organizează funcționarea fabricii. Greva a eșuat.

La atelierele CFR Nicolina situația era mai grea, dar o rezolvă cu același curaj, în același mod ca la Regie. Comunismul fusese barat. Generalul Averescu a trimis armata care a făcut ordine definitivă. Începutul îl făcuse temerara acțiune a tânărului student Corneliu Zelea Codreanu. Nu împlinise 20 de ani!

Spunea atunci... ***"Nu e deajuns să învingem comunismul, trebue să luptăm pentru dreptatea muncitorilor. Muncitorii au dreptul și la <pâine> și la <onoare>".*** De aceea *"trebue să luptăm și contra bancherilor și cămătarilor stăpâni pe avuția țării, pe agoniseala unui neam de muncitori și viteji, împotriva unei oligarhii pe spatele muncitorilor de toate categoriile, fluturând prin văzduh necontenit:*

Patrie pe care n'o iubesc,
Dumnezeu în care nu cred,
Biserică în care nu intră și
Armată pe care o trimit la războaie cu mâinile goale."

Corneliu Codreanu a intuit încă din adolescență

pericolul ce amenința din Răsărit, pericol pe care pretinșii mari bărbați de stat din Occident nu l-au înțeles decât târziu, prea târziu, după ce au provocat imensul măcel: ***"The unnecessary war"*** despre care s'a spus și că ***"nimic nu era mai ușor de evitat decât acest război"***. S'a trecut însă sub o vinovată tăcere care au fost adevăratele cauze care au împiedicat acest ***"nimic"***.

În România, țara și frumoasă și bogată, țara întregită în hotarele ei etnice și istorice nu era bună rânduiala, nu era dreptate, ci corupție, jaf, înstrăinarea bogățiilor țării, pradă pentru o nouă clasă de parveniți, de venetici exploatatori: 80% din bănci, 70% din comerț, 60% din industrie și 50% din profesiile libere erau in posesia străinilor și de neam și de lege.

Chiar profesorul N. Iorga - cel care va deveni instigator la asasinarea lui Corneliu Codreanu scria în ***"Neamul Românesc"***: *"Nu exista dreptate, omul din popor o vedea la fiecare pas..., se simțea lovit și umilit. De aceea el căuta un arhanghel"*.

Nedreptatea, imoralitatea, jaful, corupția fuseseră denunțate și de alții: Vasile Alecsandri în *"Lipitorile satelor"*, N. Filimon în *"Ciocoii vechi și noi"*, D. Zamfirescu în *"Tănase Scatiu"*. Gh. Coșbuc îl prevenea pe *"Ciocoiul pribeag adus de vânt"*.

Iar Mihail Eminescu ne-a lăsat ca un testament - avertisment pentru viitorul neamului, mult, prelung cenzurata *"Doină"*.

Prof. A.C. Cuza a dat și el alarma, iar Tudor Arghezi a stigmatizat viața politică a vremii: *"Bordel politic în care s'au schimbat doar paturile, curvele au rămas aceleași"*.

Toate aceste semnale de alarmă erau doar literatură, vorbe'n vânt, fără urmări de îndreptare: *"Câinii latră, caravana trece"* și cârciumarii, negustorii, cămătarii și Carol II își rotunjeau conturile în bănci. Românul asuda, sângera și plătea, plătea tot.

Corneliu Codreanu a înțeles că declarațiile, discursurile, congresele, nu sunt suficiente, că răul vine dela sulfet, că nu programe lipsesc, ci de oameni este nevoie. Pentru mântuirea neamului, pentru stârpirea răului, țara are nevoie de caractere, de oameni cinstiți înainte de toate, deci de organizare și educație.

A gândit, a hotărît și a înfăptuit.

La 24 Iunie 1927 a înființat *"Legiunea Arhanghelul Mihail"* - școală pentru formarea unei elite morale în slujba neamului românesc. Jaloane, esența doctrinei legionare: Dumnezeu, Neam, Cinste, Muncă, Unire, Ordine, Disciplină, Dragoste, Legalitate, Onoare.

În cuib se făcea educația adulților, în Frăția de Cruce se forma tineretul, elevii de liceu. Garda de Fier era organul pentru activitate politică în viața publică, în cadrul legilor în vigoare.

Ales deputat în 1931, Corneliu Z. Codreanu declară în discursul la mesaj în parlamentul țării:

1. *"Un partid politic este o societate anonimă de exploatarea votului universal"*.
2. *"Partidele politice subordonează interesele poporului și ale patriei, intereselor particulare"*.
3. *Denunță starea de corupție și fraudele făcute dela sfârșitul războiului - fraude ce insumau 50 miliarde lei.*

Pentru o justă evaluare a acestei sume este de reținut: în acea vreme pâinea de 1 kg. costa 5 lei, suma fraudelor - 50 miliarde lei - reprezenta 10 miliarde de pâini, pâinea necesară pe 2 ani pentru intreaga populație a țării, pâine de 1 kg. pe zi, nu de 400 g.

În numele tineretului țării cere:

1. *"Introducerea pedepsei cu moartea pentru manipulatorii frauduloși ai banului public."* Interpelat pe această chestiune de un cameleon politic - profesor de teologie - Corneliu Codreanu răspunde: *"Între moartea, dispariția țării mele și a tâlharului, eu prefer moartea tâlharului și sunt mai bun creștin dacă nu permit ca tâlharul să-mi nenorocească țara și să mi-o ducă la pieire"*.
2. *"Revizuirea și confiscarea averilor celor care au furat țara"*.
3. *"Tragerea la răspundere penală a tuturor oamenilor politici care se vor dovedi a fi lucrat împotriva țării sprijinind afaceri necorecte particulare"*.
4. *"Împiedicarea pe viitor a oamenilor politici de a face parte din consiliile de administrație ale diferitelor bănci sau întreprinderi"*.
5. *"Alungarea cetelor de exploatatori nemiloși care au venit pe pământul acesta să exploateze bogățiile solului și munca brațelor voastre"*.
6. *"Declararea teritoriului României ca proprietate inalienabilă și imprescriptibilă a neamului românesc"*.

Cât de valabile, actuale și necesare sunt aceste propuneri și în anii 1990-1998 pentru curățirea grajdului politic în care s'au tolerat și se practică: corupția, frauda, jaful, imoralitatea!

În Mișcarea Legionară s'au înrolat studenții și intelectualii din elita generației dela 1922 precum și numeroase personalități din cultura românească: profesori universitari, savanți, ingineri, avocați, scriitori, ofițeri veterani din războiul de întregire. S'au înrolat țărani și muncitori.

Mulți alții erau simpatizanți, susținători ai Legiunii.

Dela 6, in 1927, Mișcarea Legionară a crescut la 20.000 în 1931, la 200.000 în 1937, când a obținut 500.000 voturi în alegerile din 1937.

Mișcarea Legionară devenise o forță puternică. Benefică pentru țară, era fără îndoială o amenințare, un pericol pentru *"tagma jefuitorilor"*, pentru partidele politice care pierdeau progresiv încrederea și suportul electoral. Nu mai puțin era și un pericol pentru camarila palatului regal, pentru interesele marei finanțe internaționale, pentru interesele falșilor noștri aliați din Vest, și dacă nu falși, cel puțin neputincioși. Spunea Churchill: *"Marea Britanie nu are nici prieteni, nici dușmani. Are numai interese"*.

Și totuși, s'au unit pentru a bara, pentru a lichida Mișcarea Legionară și chiar pentru a-l asasina pe întemeietorul ei, pe conducătorii ei. S'au asociat strâmbii ca să ucidă pe cel drept. De 4 ori a fost Mișcarea Legionară dizolvată prin acte abuzive: sub guvern țărănist de I. Mihalache, sub guvern liberal de către I.G. Duca, la presiunea externă transmisă prin N. Titulescu, sub guvernul Iorga - Argetoianu și ultima oară în 1938, sub dictatura regală.

I s'au înscenat procese, dar instanțele civile au dat întotdeauna sentințe de achitare. În vremea aceea Justiția era independentă, judeca după fapte și legi, nu dădea sentințe după *"ordine"*.

S'a încercat să-l răpună pe Codreanu prin trădare, folosind pistolul și otrava. Cele trei uneltiri au eșuat. Discreditarea prin calomnii n'a reușit, a fost oprită.

Regele Carol II i-a oferit puterea și i-a cerut subordonarea Legiunii, dar Corneliu Codreanu a respins târgul. Nu-l interesa puterea. Alta era misiunea căreia i se devotase. *"Legiunea nu este proprietatea mea, Majestate"* și n'a mușcat din momeala undiței regale.

Atunci s'au făcut legi speciale. Regele a suspendat constituția, a instituit dictatura regală, a decretat starea de urgență și tribunale militare.

L-au arestat, l-au judecat și împotriva faptelor reale, fără probe de acuzare, l-au condamnat. Apoi l-au ucis prin strangulare rituală. Mort fiind, l-au împușcat în spate. L-au îngropat în groapa comună săpată cu trei zile înainte, apoi i-au dezgropat, i-au ars cu vitriol și i-au acoperit cu o placă de beton.

În 1940, Curtea Supremă a Justiției române a anulat sentința de condamnare pronunțată în 1938 de Tribunalul militar, reabilitând pe Corneliu Zelea Codreanu.

Reînhumat la Casa Verde, cu o procesiune neegalată în istoria României, mormântul său a fost profanat sub comuniști și osemintele celor trei martiri: Corneliu Zelea Codreanu, Ion Moța și Vasile Marin au fost scoase din cripte și duse - nicăieri. Se temeau și de osemintele lor.

Asasinatul din 30 Noembrie 1938 a cutremurat țara, neamul. S'au bucurat *"Estera"* și dușmanii. Țara a plâns.

Asasinatul a fost nu numai o crimă, a fost o mare greșeală cu consecințe grave pe care le-au suportat și autorii acestei oribile crime, dar și țara, biata țară românească.

Prin moartea sa, Corneliu Zelea Codreanu a intrat în legendă și mit, a devenit etalon pentru valorile morale.

Poeți și scriitori de elită, chiar nelegionari au lăsat posterității portretul, profilul celui ce a fost, celui ce a vrut și n'a fost lăsat să facă din România, *"o țară ca soarele sfânt de pe cer"*.

Intuiția, previziunile lui Corneliu Zelea Codreanu s'au confirmat. El a văzut înaintea tuturor cauza, pericolul de moarte pentru țara și neamul nostru.

Glasul lui a fost înnăbușit de ștreangul mișelesc al celor însetați de putere și averi.

Când deasupra Europei se adunau norii mari, grei și negri ce prevesteau furtuna, uraganul, când la hotarele țării, din trei părți, dușmani pândeau momentul potrivit pentru a sfârteca țara, în palatul lui Carol II se juca poker, se vizionau filme și se puneau la cale comploturi, intrigi și asasinate politice, iar *"Duduia"* numea miniștri făcea și desfăcea guverne.

Dezastrul a venit curând. Odată cu el a venit și pedeapsa mișeilor, dar oalele sparte le-a plătit țara, țara veșnic plătitoare.

După 60 de ani, în România zilelor noastre, o *"cocoță politică"* - calificarea aparține Domnului Octavian Paler - destabilizează guvernul țării, dezvelind marea secetă de caractere, abundența corupției, a imoralității, a lipsei curajului, a neputinței ce domină viața publică românească.

Cine și când va curma răul? E rândul tinerei generații. Ea trebue să se inspire din lupta generației dela 1922.

CRIMA DE STAT

CUM A FOST ASASINAT CĂPITANUL

Desigur spațiul restrâns nu îngăduie tratarea detaliată a acestei probleme. De aceea în cele ce urmează ne vom mărgini și reproduce unele extrase din colecția de documente secrete germane care să lămurească perioada premergătoare crimei (călătoria lui Carol al II-lea la Londra, Paris și Berchtesgaden).

Fără îndoială, crima împotriva Căpitanului a fost clocită de mult de forțele întunericului. Încă din timpul studenției el a presimțit-o și a prezis-o în repetate rânduri. S'a hotărît făptuirea ei imediat ce curentul legionar a început să devină irezistibil. Complotul Stelescu, încercarea de otrăvire denunțată de Cristian Leu, sau de asasinat denunțată de Generalul Sichitiu și Emilian, etc., arată precis intențiile criminale ale dușmanilor Mișcării.

Când toate acestea au eșuat, Carol, instigat de Lupeasca și clica de afaceriști străini interni și externi, s'a hotărît să pășească direct la crimă prin organele de stat. Lovitura de stat din Februarie 1938 avea ca scop principal exterminarea Căpitanului și a Mișcării sale. Călăul a fost ales în persoana lui Armand Călinescu.

Abia când aceste intenții de represiune sângeroasă au apărut clare, *"aliații firești"* au agreat vizita lui Carol în capitalele lor. Această vizită trebuia să constituie în același timp un ***alibi*** pentru regele asasin, întrucât se proiectase ca faptul să se întâmple în absența lui din Țară. Singurul element necunoscut era reacțiunea național-socialistă. Și vizita *"discretă"* a lui Carol la Hitler pare să fi avut - mai mult decât orice problemă - un caracter de sondare.

În legătură cu conversația Carol-Hitler referitor la Căpitan și Mișcarea Legionară aflată în plină prigoană, au circulat două versiuni. Una redată de oameni informați ca Pamfil Șeicaru care avea legături strânse la Palat: *"În timpul conversației* - scrie Șeicaru - *Regele Carol reproșează lui Hitler simpatia Guvernului German pentru Garda de Fier. Contestând, Hitler a făcut elogiul Mișcării și și-a exprimat stima sa față de valoarea politică a lui Corneliu Codreanu, aratându-și surprinderea că Regele nu înțelege să se sprijine pe tineret, care reprezintă viitorul Țării. Regele replică că nu admite ingerințe în politica internă românească și amândoi s'au retras pe pozițiile lor"*. (Pax americana o pax sovietica).

Cealaltă versiune s'a relatat cu ocazia judecării procesului intentat de comuniști Mareșalului Antonescu: *"A venit vorba acolo* - scrie ziarul *Semnalul* din 7 Mai 1946 - despre *"echilibrul poitic"*. Hitler aducea vorba pe ocolite de Codreanu și Cuza și în toiul discuției, Hitler spune că el nu cere nici o excepție în jocul politic intern al României: *"nu cer nimic pentru aceste grupări decât libertate de acțiune"*. Asigură că nu dă nici un sprijin. *"Nu voi interveni niciodată pentru ele"*. *"Niciodată?"* întreabă Carol. *"Vă dau cuvântul meu de onoare că niciodată!"*

Din documentele germane secrete amintite rezultă însă o altă versiune. În documentul 254 nr.33/25556-561 *"Aufzeichnung des Reichsaussenministera. Unterredung des Führers mit dem Rumanischen Konig in Beisen des Reichsaussenministers, Berchtesgaden, 24 Nov. 1938" (Nota Ministrului de Externe al Reichului. Convorbirea Führerului cu regele României în prezența Ministrului de Externe al Reichului)*, se pot citi următoarele:

"Din partea regelui României s'a menționat, la sfârșitul conversației, că anumite forțe în România încearcă să tulbure relațiile germano-române. Pentru aceasta ar fi răspunzător în primul rând șeful regional Conradi, care colaborează cu toate elementele pe care regele nu le dorește. El a rugat apoi pe Fuhrer să-l destituie grabnic.

Aceasta ar fi de dorit în interesul stabilirii relațiilor germano-române.

Fuhrerul a dat ordin după aceea, ca să chem pe Conradi la Berlin.

Conversația a durat aproape o oră și jumătate și a decurs în mod amical".

La documentul 257 Nr. 2104/455847-852 din 1 Dec. 1938 este dată ca anexă convorbirea Carol-Goering. Din acest document rezumat de Wohlthat extragem, referitor la Mișcarea Legionară, următoarele:

"Regele se plânse de activitatea D-lui Conradi în București, care a căutat totdeauna legături cu adversarii săi. Aceste elemente nu sunt cetățeni buni și el trebue să se întoarcă împotriva lor.

La întrebarea feldmareșalului despre șeful Gărzii de Fier, Codreanu, regele explică: Codreanu nu se mai află într'o mină, ci trăiește sub pază într'un orășel. El a încercat pe vremuri să-l atragă pe Codreanu în politică. A fost însă cu neputință, deoarece nu-i un cap cu judecată, ci și-a clădit Mișcarea pe o influență primitivă și în parte mistică asupra masselor. El, regele, nu poate înțelege de unde această mișcare și celelalte cercuri extremiste ar fi căpătat ajutoare. Pentru el e de asemenea greu să facă deosebirea, ce este în Germania partid sau guvern.

Feldmareșalul a replicat că nu este ușor pentru personalitățile competente ale politicii germane, să fie orientate asupra tuturor evenimentelor. El ar fi rugat pe rege să-i adreseze lui direct plângerile".

Spre deosebire de conversația avută cu Hitler, aci Carol face mai multe specificări. Din ambele aceste conversații cu conducătorii național-socialiști, n'ar rezulta însă - cel puțin în litera lor - confirmarea celor două versiuni amintite mai sus.

S'ar putea ca discuția cu Hitler, rezumată de von Ribbentrop să fi fost redată prea sumar, dat fiind înfumurarea acestui arogant conducător național-socialist de a considera prea neînsemnate preocupările pentru o *"Mișcare naționalistă"*. Oricum, în urma lor, Carol a plecat cu convingerea că *"Marele Reich Național-Socialist"* nu înțelege să se amestece în treburile interne românești.

Aceasta era linia lor politică inspirată de altfel de concepția doctrinară formulată cu cinism de Rosenberg în sensul de a considera o piedică pentru expansiunea național-socialistă *"orice mișcare naționalistă"*.

Din documente rezultă clar că această orientare a fost punctul cardinal al Ministerului de Externe nazist. În completare reproducem Doc.208 Nr. 3410/EO14077 care este o telegramă din 9 Iunie 1938 a Secretarului de Stat Weizsacker către Ministrul Germaniei la București, în care se precizează: *"Rămâne la aprecierea Dvs. ca la vreo ocazie ce vi se oferă să arătați serviciilor românești competente că noi nu am întreținut cu Codreanu nici un fel de relații, cum de altfel nu rezultă nici din materialul prezentat la proces.*

DIN DOCUMENTELE SECRETE GERMANE

Afirmații contrare le vom considera ca luate de vânt".

Mai mult cu convingerea că național-socialiștii nu se vor amesteca în treburile interne românești, a plecat Carol spre Țară pentru a-și pune în aplicare planul criminal. Iar pentru risipirea îndoielilor pe care le-a mai avut, a venit - cum vom vedea - alibiul cu *"terorismul legionar"*.

După consumarea crimei, Hitler a avut, așa cum înregistrează diferiți oameni politici cu care a venit în contact, ieșiri violente împotriva lui Carol. În fața lui Ciano *"a repetat de două ori* - cum notează acesta în jurnalul său la 19 Sept.1939 - *"că regele va plăti scump asasinarea lui Codreanu"*. Aceste ieșiri însă porneau mai mult din rănirea orgoliului personal, întrucât crima s'a produs imediat după întâlnirea avută cu el. Acest fapt, dacă nu era considerat ca o sfidare, întărea versiunea că el ar fi dat mână liberă lui Carrol, cu asigurarea făcută că nu va interveni niciodată în afacerile interne românești. Linia oficială politică însă rămâne neschimbată. Va prima calculul material egoist, cum scrie Fabricius secretarului de stat Woerman, la 3 Februarie 1939 (Vezi Doc. 281, Nr. 1945/435605-606):

"Întrucât în Orient relațiile economice și buna lor dezvoltare depind întotdeauna de o atmosferă în general favorabilă, sperau ei (Francezii, Englezii și Polonezii), că supărarea noastră din cauza cazului Codreanu se va eterniza".

Speranța lor însă s'a dovedit deșartă. În ***"Aufzeichnung des Gesandten Clodius"*** din 13 Dec. 1938, după ce descrie oroarea și desgustul ce l-a stârnit crima lui Carol, analizează intensificarea relațiilor economice între România și Germania, încheind cu următoarea constatare:

"Interesant este că acea încordare politică care se anunța după omorîrea lui Codreanu, între Germania și România, mai degrabă a folosit tratativelor decât a stricat, fiindcă guvernul român a avut, de bună seamă, marea grijă ca nu cumva să aibă diferende cu Germania și pe tărâm economic"... (Doc.264 Nr.2104/455839-843).

Intr'adevăr, întreaga acțiune diplomatică a lui Carol al II-lea pentru îmbunarea Germaniei naziste se va duce pe două laturi:

1. Alibiul cu faptul că *"Garda de Fier în lipsa regelui din țară a reînceput lupta prin acte de teroare; din cauza aceasta statul a reacționat"* și:

2. Concesii oneroase pentru Români și cât mai avantajoase pentru Germani.

Pentru a vedea mai bine tertipurile acestei tactici politicianiste, redăm mai jos in extenso câteva documente diplomatice germane. În *"Politischer Bericht"* Doc. 275 Nr.1945/4355740576, trimis la 15 Ianuarie 1939 Ministerului de Externe de către însărcinatul de afaceri la București, Stelzer, se scriu următoarele:

"Ministrul de Externe m'a rugat astăzi să vin la el pentru a-mi face următoarea declarație: Din cercuri s'ar fi făcut la timpul lor afirmații care ar fi vrut să pună călătoria regelui în Germania în legătură cu măsurile luate la 30 Noembrie. Întrucât el, Gafencu este de părere că aceste afirmații apasă și astăzi încă asupra raporturilor germano-române, a vorbit cu regele în acest sens. Regele i-a răspuns la aceasta că el nu avea cunoștință de gravitatea situației din România în timpul vizitei în Germania. De aceea în conversațiile cu Fuhrerul și cu Mareșalul Goering el nu a avut posibilitatea să discute măsurile care se arătau necesare să fie luate contra conducătorilor Gărzii de Fier. De aceea după întoarcerea sa în România și-a dat perfect seama de gravitatea situației. Guvernul ar fi crezut că se găsește în alternativa, sau să ia măsurile cele mai riguroase, sau să fie însuși măturat. El, regele, și-a dat seama numai după întoarcerea sa de situația de nestăpânit din România și potrivit ei a hotărît. Părerea sa personală este că Fuhrerul și Cancelarul continuă să persiste în prejudecăți față de România datorită evenimentelor din 30 Noembrie.

Este fals să se facă însuși Fuhrerul și Cancelarul Reichului răspunzători de evenimentele dela 30 Noembrie, așa cum fac unele cercuri iresponsabile, tot așa de greșit este să se facă afirmația că Franța, Anglia sau chiar Rusia au avut vreun amestec în această chestiune. Francezii nu ar fi știut absolut nimic de aceste măsuri.

- Stelzer".

Aceeași declarație repetă Gafencu și Ministrului plenipotențiar Fabricius, cum rezultă din raportul acestuia către Ministerul de Externe, Doc.280 Nr.1945/435586-587 din 2 Febr.1939:

"Ministrul de Externe Gafencu m'a rugat să vin la el imediat după sosirea mea și înainte de plecarea sa la Belgrad, și mi-a repetat asigurarea dată deja însărcinatului de afaceri, că regele și guvernul României doresc sincer să conlucreze cu Germania. I-am explicat, cum am făcut deja față de înaintașul său în serviciu, Comnen, de ce evenimentele dela sfârșitul lui Noembrie, imediat după vizita regelui la Brghof, au trebuit să provoace o serioasă indispoziție în Germania. El lăsa impresia că nu respinge interpretarea noastră, a contestat însă influența jidovească. Garda de Fier a reluat în absența regelui, lupta prin acte de teroare. Statul a reacționat la aceasta. În lupta contra vechilor parlamentari ca și contra național-țărănistului Iuliu Maniu și a liberalului Dinu Brătianu pe de o parte, și contra Gărzii de Fier, pe de alta, guvernul a rămas victorios. Din păcate a curs sânge, însă numai după ce Garda de Fier a început cu aceasta. Gafencu crede că guvernul rămâne stabil și că Frontul național român se va putea dezvolta ca forță purtătoare a Statului.

Gafencu a rugat să tragem o linie peste cele întâmplate, mai ales că în urma dispozițiilor sale presa românească se poartă absolut corect față de Germania și a întrebat dacă putem face propuneri pentru îmbunătățirea relațiilor. I-am răspuns că încrederea este zdruncinată; dar dacă România duce o politică clară contra jidovimii internaționale, înlătură jidanii din presă, încetează în sfârșit să facă intrigi contra lui Conradi și Schickert, s'ar putea vedea cu aceasta un pas de apropiere din partea noastră. În orice caz inițiativa ar trebui acum să pornească din partea României și să arate rezultate pozitive.

Am discutat apoi în fond chestiunea Shickert în sensul ordinului din 21 Ianuarie P.644. Mi-a promis să primească pe Schickert în audiență. Ceea ce cere dela el este o colaborare pozitivă în interesul unei înțelegeri.

Fabricius

În treacăt remarcăm că, cu o săptămână înainte de facerea raportului, la 26 Februarie 1938 a fost împușcat de poliție - ca un câine - profesorul Vasile Cristescu, Vicepreședinte al Partidului *"Totul pentru Țară"*, dar Fabricius, care se dovedește atât de presant pentru încetarea intrigilor *"contra unor persoane ca, Conradi și Schickert"* nici măcar că amintește de acest asasinat odios de organele de stat.

Elementul cel mai surprinzător al acestor documente îl constituie faptul că aceeași teză a lui Carol o pledează și Gheorghe Brătianu, cum rezultă din *"Aufzeichnung des Vortragender Legationsrat Heinburg* (Pol.Abt.) Doc.282 Nr. 169/82493-494:

"Dl. George Brătianu mi-a comunicat, cu ocazia vizitei sale de astăzi la mine, următorele: El a sosit ieri dimineață aici și după masa aceleiași zile chiar, a fost primit în audiență de Mareșalul Goering. Această audiență a fost pregătită de prietenul său Constantinescu... Mâine seară se va întoarce la București și regretă de data aceasta, din cauza puținului timp ce-i stă la dispoziție, trebue să renunțe la alte vizite, cu toată plăcerea cu care ar fi cerut o audiență la Dl. Ministru de Externe.

A venit la Berlin cu mare îngrijorare întrucât se temea că va găsi aici o indispoziție generală față de România. Din conversația cu Mareșalul Goering însă, a câștigat impresia că indispoziția provocată de cunoscutele întâmplări nu se îndreaptă în general, contra țării. De aceea crede - și părerea asta a și exprimat-o - că acum a sosit timpul să se întreprindă ceva pentru îmbunătățirea relațiilor germano-române și că aceasta ar putea să se facă pe tărâm economic. În convorbirea avută cu Dl. Mareșal Goering și în alta cu Dl. Director de Minister Wohlthat, a promis să constate acum la București, cât mai repede cu putință, dacă din partea Românilor există o dispoziție atât de mare pentru negocieri economice într'un cadru mai mare, încât să se poată întreprinde de asemenea negocieri cu perspectivă de reușită. În cazul că există condițiile preliminare pentru o reușită a conversațiilor - cum el speră - atunci, după părerea sa, ar fi bine dacă Dl. Director de Minister Wohlthat ar veni cât mai repede posibil la București. El va avea atunci grije ca, după sosirea sa imediat, Dl. Wohlthat să poată avea o convorbire cu regele și apoi să intre în legătură cu miniștrii de resort. Asupra rezutatului convorbirilor sale va înștiința imediat pe Dl. Mareșal și pe Dl. Director de Minister Wohlthat.

Dl. Brătianu a adus apoi vorba încă despre vizita regelui la Fuhrer și despre evenimentele survenite imediat după reîntoarcerea regelui. El a spus că i s'ar părea că aici nu suntem exact informați de cele ce se petreceau în România în timpul absenței sale, în special că Garda de Fier ar fi comis acte de teroare. La înapoiera sa i s'ar fi raportat, și desigur într'un fel care l-a impresionat peste măsură, încât apoi s'a ajuns la cunoscutele executări prin împușcare.

Dl. Brătianu a vorbit apoi pe scurt despre remanierea de guvern din România făcută de curând. Este de părere că în chestiunile economice germano-române se va putea lucra bine cu ministerul acum competent în chestiunile economice".

Heinburg

Nici Gheorghe Brătianu - considerat om corect - n'a schițat nici un semn de protest pentru asasinarea colegului și prietenului său Vasile Cristescu. După ce a invocat alibiul *"teroare legionară"* pentru justificarea crimei comise de Carol, a vorbit de *"Wirtschaftsfragen"* și bunele lor perspective de prosperare!

Așa s'au puratat *"prietenii național-socialiști"*. Așa s'au comportat politicienii români, dușmani sau *"prieteni"*. Toți au târguit moartea Căpitanului spre a-și face *"interesele"* economice sau politice, și până la sfârșit și-au primit, într'un fel sau altul, răsplata meritată de scurtimea lor de vederi și micime sufletească.

• Textele de mai sus sunt reproduse după "Orientări pentru legionari" Nr.14, Erding / Bavaria, Noembrie 1958.

Cruci dărâmate

Ploaia începută cu o seară înainte continuase și noaptea. Apa cerului mai picura încă, în dimineața mohorâtă a sfârșitului de toamnă a lui 29 Noembrie 1938.

Lumina din închisoare era de înserare, becurile electrice, sărmane în vați, nu reușeau să alunge întunericul, mai rău îl întristau. N'aș ști să precizez, dacă sub influența vremii, sau a subconștientului prevestitor de rele, eram toți țăcuți. Ne vedeam de treburile zilnice, să le zicem gospodărești, ca măturatul, spălatul și ștersul prin celule, ca și căratul apei, ca niște automate cu arcurile slăbite din intors, lipsiți de vlaga începutului, când în sala de jos a intrat comandantul temniței. În mână ținea o hârtie împăturită. Ne-a poftit să trecem în ușile celulelor respetive, a desfăcut hârtia și a început să citeze nume: Niculae Constantinescu, Doru Belimace, Caranica, Caratănase, urmând ceilalți nouă.

Nu știam la ce nume se va opri și fiecare aștepta să-l audă și pe al lui. După al ultimului decemvir însă, căpitanul Iliescu a făcut o pauză, a împăturit la loc hârtia și a spus:

- Cei strigați își fac bagajele, gata de transport. Fiecare va lega, la al său, un carton cu numele și pronumele, ca bagajele să nu se incurce, să se știe cui aparțin. Bagajele vor fi lăsate în celulele fiecăruia și vă vor fi expediate, după ajungerea la destinație, cred că mâine cu trenul. În camionul în care veți fi transportați nu mai este loc și pentru bagaje. Aveți voie să luați câte un prosop și cele necesare pentru spălat.

La intrebarea: "Unde vom fi duși?", Căpitanul Iliescu a răspuns că nu știe, dar bănuia că la Jilava. Apoi s'a desprins cu greu din mijlocul legionarilor care-l înconjuraseră, năpădindu-l cu întrebări. Între timp, ordonase plutonierului de serviciu să lase liberi pe cei care plecau și să ne închidă în celule pe ceilalți. După plecarea lui, închisoarea zumzuia ca un stup de albine, turburate prin intrarea unui dușman. Cei lăsați liberi trebăluiau agitați la facerea bagajelor, dar le lipsea răbdarea să le termine, își întrerupeau mereu lucrul, chemați la vizete de cei închiși, când nu o făceau din propria lor dorință de a mai spune sau întreba câte ceva.

Nu știam ce să mai credem; vestea ne năucise, comentam evenimentul prin vizete. Ne gândeam că măsura nu putea fi decât gravă, foarte gravă! Dar chiar la posibilitatea uciderilor nu ne puteam opri!

Pedeapsa cu moartea nu încăpuse încă în legislația românească și la omoruri fără judecată, se ajunsese extrem de rar și numai pretextându-se o încercare de evadare de sub escortă. De data aceasta, cei transportați, erau prea numeroși ca să se poată pretinde o încercare de evadare în masă cu uciderea tuturor. Mereu acea nenorocită și neputincioasă logică bazată pe credința în legalitate! Nu vroiam să ne obișnuim cu ideea că legalitatea nu mai funcționa și pentru noi!

În frământări de tot soiul, ziua s'a scurs, s'a înserat, a venit întunericul. Ploaia măruntă și rece continua.

Din toată gherla numai Țălnaru și Livezeanu aveau celulele cu ferestrele spre curtea din față, putând observa mișcările din spre birouri. Cu mâinile încleștate pe zăbrele, Țălnaru era de veghe. Deodată îi auzim glasul speriat, răsunând peste zgomotul închisorii. Chema pe Clime: *D-le inginer, D-le inginer.*

La răspunsul acestuia, Țălnaru îi anunță că-l duc și pe Căpitan. Nu ne venea a crede că auzisem bine. Lucrul căpăta cu totul alt sens, mult mai cutremurător.

- De unde știi?, i-a strigat Clime prin vizetă, cu glasul întretăiat de emoție. Țălnaru răspunse nervos, că-l văzuse dela fereastră, traversând coridorul dela celulă spre cancelarie, excortat de jandarmi și îmbrăcat de drum, cu căciula pe cap și un pled pe braț.

Un plutonier necunoscut a intrat jos și a strigat celor treisprezece să fie gata. Băieții, unul după altul, au trecut pe la vizetele fiecăruia pentru a-și lua rămas bun. În ultimul lor cuvânt adresat nouă, presimțirea morții le înmuiase glasurile până la duioșie. Ne-au repetat, cam la toți, aceleași cuvinte. În acel moment, mi-a trecut ca un film prin fața ochilor imaginea din acea celebră pictură care arată despărțirea nobililor ce plecau la ghilotină, în timpul revoluției franceze, de confrații care rămâneau, în așteptarea rândului la moarte, pentru una din zilele următoare. Situațiile erau fioros de identice!...

Mâinile odată lipite în strânsoarea unui rămas bun, ni s'au desprins greu!

Păstrez și voi păstra în minte acele fețe tinere și luminoase de Arhangheli. Pot fi considerați drept criminali de către toate cutrele de politicieni nevolnici și de rămășițele acestora. Pentru noi au fost și rămân Mucenici. Istoria cinstită, care se va scrie cândva, lipsită de pasiuni și de falsele prejudecăți ale interesaților prezentului, cu pretenții de moralitate, le va da și lor dreptate.

M'am desprins greu de fiecare, dar mai ales de Caratănase, Doru Belimace și Iosif Bozântan, ultimul plecat din viață neprihănit trupește, cum era și sufletește. De ei mă legaseră și numeroase trăiri legionare, mai mult decât de ceilalți.

După ce, urmăriți de privirile noastre, părăsiseră toți sala de jos, m'am repezit la fereastra celulei, căci dincolo de grădinile caselor care se megieșeau cu închisoarea, ducea drumul spre oraș și București.

Am auzit bâzâitul motoarelor puse în mișcare și apoi am zărit luminile farurilor, care-și oscilau în noapte fâșiile de raze argintii prin hârtoapele străzii rău pavate. Dar umbrele din camion nu le-am putut deosebi una de alta, depărtarea era prea mare și întunericul la fel.

M'am trântit pe pat cu fața în jos, ca în copilărie când eram necăjit și, ca atunci, am plâns. Mă gândeam la Căpitan și la cei duși cu el. Dar mai ales la el. Nu măsurasem niciodată cât îl iubeam, dar îl găseam mereu prezent în gânduri, suflet și tot eul meu. Atâta tot! Și încă ceva. Prin el se revărsase peste mine cuvântul legionar, ca și peste atâția, pentru prezent și generații! Din lumina lui se vor capta energiile necesare pentru reînvierea României! Căpitanul a fost adevărul așezat dincolo de minciună, ca farul deasupra mării, pe care nu-l mai atinge nici valul cel mai inalt. S'a lăsat omorît prin voia lui, când, câteva luni mai devreme, ar fi putut ataca și invinge! N'a făcut-o în grija Țării, ca să nu fie turburată și primejduită. A preferat să se lase înlănțuit. Mai târziu a refuzat să fugă când totul fusese preparat și o putea face! De ce? A sperat că poporul românesc, dându-și seama de marea lui jertfă, se va maturiza, luând cunoștință de misiunea istorică ce i-a fost harăzită în lume și va ști să se jertfească la rândul său, când va veni vremea să o facă!

Dar după consumarea faptului, Națiunea, ca un corp lipsit de nervul vital, nu s'a mișcat, nedându-și seama de ceea ce pierduse! Războiul următor n'a fost purtat cu abnegația și energia care i se datora, cum ar fi fost purtat trăind Căpitanul! Pătura conducătoare, atât dela guvern cât și din opoziție, roasă de ambiții personale, nu a înțeles rostul războiului și mai puțin însemnătatea lui pentru existența nu numai a Țării dar și a Neamului, precum și a lor înșiși ca indivizi. S'ar putea, și cred, că viitorul va cere românismului noi jertfe. Abia atunci iși va da seama ce au însemnat învățăturile Căpitanului și ce va mai fi să însemneze și în viitor!

Virgil IONESCU

Cinicul comunicat al autorităților statului

"In noaptea de 29-30 Noembrie crt. s'a făcut un transfer de condamnați dela închisoarea Râmnicu Sărat la București, Jilava. În dreptul pădurii ce corespunde Km.30 de pe șoseaua Ploești-București, pe la orele 5, automobilele au fost atacate cu impușcături de necunoscuți care au dispărut și în acel moment, transferații profitând de faptul că transportul se făcea în automobile Brek tip jandarmi, deschise și pe timp de noapte cu ceață deasă, au sărit din mașini, îndreptându-se cu vădită intenție de a dispare în pădure. Jandarmii după somațiile legale au făcut uz de armă.

Au fost impușcați: Corneliu Zelea Codreanu, condamnat la zece ani muncă silnică și șase ani interdicție. Constantinescu Nicolae, Caranica Ion, Belimace Doru, autorii asasinatului comis asupra lui I.G. Duca, condamnați la muncă silnică pe viață. Caratănase Ion, Bozântan Iosif, Curcă Ștefan, Pele Ion, State Gr. Ion, Atanasiu Ion, Bogdan Gavrilă, Vlad Radu, autorii asasinatului comis asupra lui Mihail Stelescu, condamnați la muncă silnică pe viață. George Ștefan, Trandafir Ioan, condamnați la câte 10 ani muncă silnică, pentru asasinat asupra lui Stelescu.

Atât Parchetul Militar al Corpului II Armată, pe teritoriul căruia s'a întâmplat cazul, ca și parchetul civil, fiind înștiințate, au venit la fața locului și au constatat în mod oficial moartea celor numiți mai sus, de către un medic, prin încheiere de proces verbal.

A autorizat înmormântarea cadavrelor, rămânând mai departe în cercetarea cazului.

Comandantul militar, după propunerea parchetului și pentru motive de ordine publică, a aprobat înmormântarea să se facă la subcentrul militar Jilava, fapt ce s'a executat în dimineața zilei de 30 Noembrie a.c., prin îngrijirea închisoarei militare Jilava".

Declarația maiorului Dinulescu (Comandantul echipei de asasini)

"Intr'o zi am fost chemat de către fostul Președinte de Consiliu, Călinescu. În cabinetul lui de lucru se găsea și Generalul Bengliu, Comandantul Jandarmeriei. Călinescu mi-a declarat atunci că, pentru motive politice, Codreanu și 13 adepți ai lui trebuiau să fie uciși; aceasta ar fi fost și dorința Regelui. În ziua de 29 Noembrie 1938, la orele 10 seara, Codreanu și camarazii lui au fost scoși din închisoare dela Râmnicu Sărat, unde erau închiși și au fost puși într'un camion. Legionarii au fost puși în așa fel ca să poată vedea numai înainte, fiind în același timp legați cu brațele la spate. Ei nu puteau face nici cea mai mică mișcare; erau chiar constrânși să stea continuu cu capul în sus. Înapoia fiecăruia din ei stătea un jandarm. Eu m'am așezat lângă șofer. Se călătorea pe șoseaua dintre Ploești și București, când - în zorii zilei de 30 Noembrie, după ce am dat semnalul fixat, cu lanterna - jandarmii au scos din buzunar o sfoară (frânghie), pe care au strâns-o în jurul gâtului legionarului ce stăteta în fața fiecăruia dintre ei. În felul acesta Codreanu și cei 13 camarazi ai lui au fost sugrumați, în timp ce mașina își continua drumul în plină viteză. Puțin după aceea am ajuns la București, de unde ne-am îndreptat către fortul Jilava, în interiorul căruia era săpată, deja de trei zile, o groapă mare.

După ce camionul a intrat în Fort, asupra cadavrelor strangulate s'a tras - în urma ordinului primit dela Primprocurorul militar Col. Zeciu - câte un foc de revolver sau de pușcă; apoi un medic militar constată moartea tuturor legionarilor transportați de noi. Cadavrele au fost aruncate în groapă. Eu imediat am declarat celor 14 jandarmi că ceea ce făcuseră fusese dispus de Curtea Marțială și că a fost o datorie patriotică importantă.

S'a aruncat pământ în groapă, însă a doua zi cadravele au fost desgropate și purtate într'o altă groapă. Asupra lor s'au vărsat multe sticle de acid sulfuric, apoi au fost acoperite cu pământ, iar deasupra s'a turnat o placă grea de ciment. Jandarmii deși involuntar, au trebuit să iscălească actele de deces, în care se spunea că cei 14 legionari au fost impușcați pentrucă incercaseră să fugă de sub excortă. Fiecare jandarm a fost răsplătit cu 20.000 de lei...

Justiția a reabilitat memoria Căpitanului

Sentința de condamnare a Tribunalului Militar al Corpului II Armată a fost declarată fără valoare. Reproducem cu titlu de document sentința de revizuire a Procesului Căpitanului, nu pentru a arăta infamia comisă prin condamnarea "pentru trădare" împotriva lui - de nevinovăția sa fiind toată lumea convinsă - ci pentru a arăta reabilitarea justiției românești.

În completul Înaltei Curți de Casație, compus din: Prim Președinte, Dl. G.D. Lupu, D-nii Președinți de secțiuni, Cihodaru, T. Macri, M. Mogoș și Titu Magheru și după rechizitorul D-lui Procuror General D. Coman Negoescu:

După deliberare, Înalta Comisiune, în urma deciziunii Nr.1/940 a Comisiunii pentru revizuirea proceselor politice, făcând în cauză aplicațiunea articolului 4 din Decretul-Lege Nr.3326 din 1940 și a articolului 508 procedură penală, declară fără valoare sentința Tribunalului Militar Secția I-a a Corpului II Armată, prin care fusese condamnat Corneliu Z. Codreanu, reabilitează memoria defunctului și ordonă publicarea deciziunii în Monitorul Oficial și într'un ziar ce se va indica de D-na Elena Corneliu Z. Codreanu, soția defunctului".

Instigația la crimă

N. Iorga: *"Vă e frică de niște copii? Eu, l-am intrebat pe colonelul Boyle: 'Cum ai reușit D-ta singur să salvezi în 1917 toată colonia română din Odesa?'... Mi-a răspuns: 'Domnule Profesor, eu sunt Canadian și vânător. La noi, în Canada, vânatul cel mai periculos este lupul... Vânătorul bun observă mai întâi care este lupul care conduce haita și nu se ocupă decât de el. Ochește între ochi și trage"...*

Armand Călinescu: *"Lungă întrevedere cu Gavrilă Marinescu la mine acasă... El nu merge la Parlament, nu merge nici la Consilii decât spre a i se da aprobarea. Apoi, să fie lăsat să lucreze liber. S'a primit propunerea. Are de gând să suprime pe Codreanu și vreo 30 de gardiști principali".*

Trecerea la acțiune

Armand Călinescu: 13 Noembrie (1938) Convorbire cu Urdăreanu. Codreanu și Maniu. Eu nu la Maniu.

Concluziile lor la final

Virgil Gheorghiu, reporter: În aceeași dimineață, profesorul Iorga participă la o ședință a Academiei Române. Academicianul Gheorghe Ionescu Sisești a făcut o relatare detaliată a asasinatului comis în timpul nopții. Academicienii au ascultat uluiți. Numai Iorga a luat cuvântul. A spus: *"S'a procedat cu stângăcie. Cu foarte multă stângăcie".* Acesta a fost discursul funebru al lui.

G.I. Duca: *"Abia înapoiat în țară, suveranul a hotărît să lovească în plin și astfel înscenând o încercare de evadare a căpeteniilor Gărzii, fiind transportați dela închisoarea Râmnicul Sărat, unde se aflau deținuți, după ultimele evenimente, i-a ucis pe toți, până la ultimul om. Fără îndoială că nu doream moartea nimănui, spuneam la aflarea acestui măcel, dar asemenea criminali și-au meritat moartea cu prisosință".*

Epilog

După Decembrie 1989, era de așteptat ca adevărul despre crimele dictaturii regale și ale celei militare să fie făcute cunoscut țării. În realitate, criminalului Armand Călinescu i se ridică statui și nume de bulevarde. Solidaritatea în crimă continuă...

RECUNOŞTINŢĂ FAŢĂ DE O GENERAŢIE UNICĂ

Radu DUNĂREANU

Pe când eram student, dar mai ales după aceea, în anii mei de închisoare şi lagăre, stând împreună cu mulţi oameni deosebit de înzestraţi din punct de vedere moral şi intelectual, am învăţat să abordez fenomenul istoric trecut, sau cel la care asistăm, cu simţul înţelegerii acelui fenomen şi nu mecanic, cum eram instruiţi la şcoală, cu repetiţia unor date şi fapte scoase cine ştie de unde, uneori grosolan falsificate.

Unul din aceste aspecte istorice care mi-au dat de gândit a fost obsesia autorilor istorici sau literari de a ne îmbuiba cu ideea că cea mai mare primejdie pentru România a fost şi a rămas mişcarea naţionalistă a generaţiei dela 1922, hulită sub numele mai cunoscut de Mişcarea Legionară.

Fără documentaţia istorică necesară, ni se aruncau în faţă câteva fapte, considerate de istoricii comunişti sau deghizaţi în democraţi, ca fiind tipic fasciste sau inspirate din fascism. Aceste fapte erau:

- asasinarea lui Iorga şi a lui Armand Călinescu;
- rebeliunea legionară din Ianuarie 1940 cu gogoriţa unor pogromuri împotriva Evreilor;
- executarea la Jilava a celor implicaţi în ordonarea sau executarea asasinatului din pădurea Tâncăbeşti.

Încetul cu încetul, citind cu riscul libertăţii mele cărţi şi documente considerate *interzise* de către ocupantul comunist am început - şi nu numai eu - să discern în mod obiectiv faptele. În primul rând, din puţina literatură ideologică rămasă dela conducătorii şi scriitorii Mişcării, nici un istoric de bună credinţă nu poate găsi nici o iotă de ideologie legată de fascismul italian sau social naţionalismul german. Din contră, ideile filosofice ale Mişcării au fost - şi s'a dovedit din belşug - exclusiv religioase şi legate de interesele naţionale ale patriei, fără pretenţii teritoriale sau şovine, cum a fost cazul unei anumite ţări vecine.

Pentru a influenţa opinia publică autohtonă şi internaţională ignorantă, s'a aplicat o logică perversă cum că, dacă asasinarea lui Iorga a fost făcută (încă probabil, dovezi exclusiv peremptorii încă nu s'au produs) de către 2 sau 3 membri ai Mişcării, toată gruparea a fost blamată pentru acest act reprobabil, ca şi cum a fost un ordin de sus. Se excamotează adevărul cum că la ora aceea Mişcarea încetase de a mai fi ca entitate organizatorică şi conducătorii ei fuseseră - absolut ilegal dar cu aprobarea mai mult sau mai puţin tacită a partidelor zise istorice - executaţi fără judecată.

În cazul lui Armand Călinescu - slujbaşul docil al unui rege clinic dement - vinovat de ordinul de a ucide sute de tineri nevinovaţi ca pe vremea Asirienilor, fapta a fost rezultatul unei revolte din nou individuale şi nu ordonată de conducerea Mişcării.

Este foarte trist să vezi cum se bate monedă falsă în cazul execuţiilor dela Jilava fără a se arăta faptul istoric al complotului regal şi al partidelor istorice în a asasina nişte oameni nejudecaţi şi, conform principiilor de drept, presupus a fi nevinovaţi. În schimb nu se menţionează că la Jilava, în aceeaşi zi erau acolo şi nişte comunişti condamnaţi pentru a fi în slujba unei puteri străine, de care nimeni nu s'a atins, ba chiar au fost protejaţi.

Cât despre *rebeliune*, documentele arată că a fost o provocare abilă din partea lui Antonescu, conducător intransigent care nu voia să împartă puterea cu nimeni, mai ales în prag de război. Dumnezeu să-l ierte pentru vina de a fi sacrificat atâţia tineri entuziaşti, vină pentru care a plătit cu viaţa, încrezându-se în nişte promisiuni ale unui rege imatur, înfricoşat de politicieni fără scrupule şi penibil.

Cât despre *documentele* ce vorbeau despre pogromurile contra Evreilor, cartea lui Pacepa *The Red Horizons* ne dă dovezi irefutabile de felul cum aceste documente erau falsificate de către ocupantul comunist pentru a compromite Mişcarea.

Ceea ce nu s'a arătat până în prezent de către istoricii noştri, încă şovăielnici şi încă cu reziduuri intelectuale dela dialectica zisă marxistă, este faptul simplu şi evident că Mişcarea, fără a fi un partid ahtiat după putere şi glorie, a fost SINGURA grupare absolut anticomunistă subliniind clar că primejdia distrugerii Ţării vine dinăuntru prin decădere morală şi din afară prin infiltrarea ocupantului comunist, sprijinit inconştient de *tovarăşii de drum istorici.*

Privind cu obiectivitate în urmă, vedem de asemenea că au fost singurii care au avut dreptate, dar tot ne înverşunăm în a nu recunoaşte aceasta.

De aceea au fost urîţi cu înverşunare de către comunişti şi de aceea mai sunt încă ostracizaţi şi azi, puţini, bătrâni şi bolnavi de Aiuduri, câţi au mai rămas, de către cei care cred că democraţia înseamnă acapararea puterii de către partidul *meu.*

Fără a pretinde că sunt un fel de *profet retroactiv,* fiind în ţară cu ocazia congresului Romfest din Septembrie, mă uitam cu durere în jur şi mă gândeam cât de departe ar fi fost Ţara pe drumul unei adevărate democraţii şi al unei prosperităţi economice, dacă acea generaţie dela 1922 nu ar fi fost sistematic asasinată prin gloanţe, închisori şi reeducări!

Nici până azi, minţile obtuze de politicieni fără morală nu pot pricepe că o generaţie întreagă, cu mulţi intelectuali de o rară valoare, a putut fi consecventă cu principiile morale de bază, a preferat să fie ucisă, torturată, dar nu a capitulat.

Iar comuniştii i-au urât şi i-au ucis nu pentrucă erau duşmani, ci pentrucă reprezentau un exemplu pentru noi ceilalţi mai tineri, de a fi demni şi a nu capitula.

Membrii Mişcării nu au fost duşmani de clasă, pentrucă ei erau poporul şi nu elita; nu au fost inamicii comunismului, pentrucă ideologia lor creştină nu admitea ura. Au fost temuţi de comunişti şi de tovarăşii lor de drum, unii încă mişunând prin preajmă, pentrucă ei au demascat comunismul, singurii care au făcut aceasta, ca fiind morbul care va duce naţiunea română în pragul pieirii şi a nefiinţei.

Azi, privind retrospectiv, vedem că au avut dreptate.

Cred că puţinii care au mai rămas, martori de valoare la evenimentele istorice ce li se impută, aşa bătrâni şi poate scârbiţi cum sunt de ceea ce văd în jur, au ultima lor datorie, un sacrificiu în plus, de a colabora cu istoricii de bună credinţă în a ne lăsa în urmă o istorie corectă a unor timpuri pline de trădări şi crime contra Ţării.

Spun că au rămas puţini, nu numai pentrucă au fost măcelăriţi public, în lagăre sau închisori, ci pentrucă, în acea noapte tragică a Sfântului Andrei, apostolul care a creştinizat Dacia, nu au fost asasinaţi în acea pădure dela Tâncăbeşti doar nişte tineri bărbaţi, ci a fost începutul sfârşitului unei generaţii care trebue să ne fie exemplu de demnitate şi intransigenţă morală.

La aniversarea tragediei dela Tâncăbeşti, avem datoria, noi cei mai tineri, să ne exprimăm recunoştinţa faţă de cei care au demascat şi înspăimântat comunismul şi, prin exemplul lor, mulţi dintre noi am ieşit din închisori dacă nu tocmai sănătoşi fizic, dar cel puţin purificaţi moral.

Lor le prezint omagiul meu umil, ştiind că pentru asta mulţi mă vor huli.

DESPRE LEGIONARI ŞI LEGIONARISM

Gh. BUZATU

... Se împlinesc exact 60 de ani dela asasinarea, din dispoziţiile Regelui Carol II şi premierului Armand Călinescu, a lui Corneliu Zelea Codreanu şi a unor membri ai Gărzii de Fier. Decizia clasei conducătoare dela Bucureşti a fost una de proporţii, cu consecinţe grave pe planul politic intern şi cu implicaţii internaţionale pe măsură. Ceea ce se poate afirma în mod sigur este că, hotărînd să-i sacrifice pe C.Z. Codreanu şi ai săi, Suveranul şi ai lui numai de gândul combaterii fascismului n'au fost animaţi. Carol II şi ai lui au mimat că ignoră rezultatul precedentelor alegeri parlamentare (Decembrie 1937) în care legionarii, prin gruparea politică ce-i reprezenta (Partidul *"Totul pentru Ţară"*), se situaseră pe locul al III-lea (15,58% din total) şi se prezentaseră în alianţă cu alte forţe politice din ţară, mai precis Partidul Naţional-Ţărănesc (Iuliu Maniu), Partidul Naţional-Liberal (Gh.I. Brătianu), Partidul Evreesc (W. Filderman) şi Partidul Agrar (C. Argetoianu). Dar, aşa cum am mai scris, ***crima naşte crimă,*** iar *"fuga de sub escortă"* înscenată din înalte ordine (regale şi guvernamentale) nu s'a limitat la o lichidare a adversarilor, ci a antrenat România Mare însăşi pe ***toboganul crimei politice,*** căreia, la un moment dat, Carol II însuşi şi regimul său i-au cedat.

În desfăşurările survenite, sigur, Garda de Fier şi-a avut rolul ei şi nu este necesar ca, după ani şi ani, istoricul obiectiv să-l apere, să-l justifice, ci se impune să-l explice. Garda de Fier şi-a avut şi îşi are partizanii şi susţinătorii ei, din cei în ce mai puţin numeroşi, în ţară şi în străinătate. Nu trebue însă să te afli printre ei pentru a aborda pagini din trecutul legionarismului. Poţi s'o faci, aşadar, în primul rând ***ca istoric,*** ignorând posibilele şi ignobilele acuzaţii de a fi trecut în rândul...*"fasciştilor"*. Ori te poţi confrunta cu năstruşnice afirmaţii de genul celor formulate, mai demult sau mai recent, de ignoranţi desăvârşiţi intr'ale istoriei contemporane europene precum congresmenii americani Christopher Smith şi Alphonse d'Amato cum că Mişcarea Legionară ar fi reprezentat formaţiunea politică a... Mareşalului Ion Antonescu, caz în care orice excurs nu-şi mai are rostul, iar autorul poate să fie condamnat de-a dreptul pentru crime săvârşite ***de alţii*** şi ***în altă epocă.*** Măreţul nostru veac al XX-lea este, netăgăduit, şi unul ***al absurdului*** dirijat şi interesat, în cazul în speţă. Dominat la un moment dat de înfruntarea directă, pe viaţă şi pe moarte, dintre ***comunism şi fascism,*** bătălia rămâne la ordinea zilei, iar acum, după decesul ambelor ***-isme,*** SUA, se pare, rămân să poarte lupta, alături de cei cu care în 1945 au obţinut victoria în cel de-al Doilea Război Mondial, alături, deci, de bolşevicii ruşi, pentru demolarea sistemului cărora, până la 1989-1991, au depus toate eforturile. Am putea afirma, fără reticenţe, că pe undeva rosturile acestei lumi s'au răsturnat, rolurile şi locurile s'au inversat, albul devine negru ş.a.m.d. Toate acestea nu sunt doar semnele unei crize politice ori doctrinare ce bântuie acest sfârşit de veac, ci, mai mult, ale unei ***profunde crize morale*** care ne însoţeşte în confruntarea cu mileniul următor. Tocmai respingând o atare situaţie, cred că dezbaterea problemelor trecutului, în prezent când în România funcţionează un regim democratic, lipsit de constrângerile cenzurii ori de rigori ideologice, trebue realizată cât mai în detaliu şi în profunzime. Şi, pe deasupra, convinşi că nu există chestiuni ***tabù.*** Cine îşi asumă postura de ***cenzor*** (local sau naţional, european sau planetar şi chiar cosmic!) o face pe riscul propriu, frizează, desigur, nu numaidecât ridicolul ci de-a dreptul absurdul. Este acea *"convingere"* absurdă, imediat şi zgomotos trâmbiţată la reuniuni internaţionale, prin ziare ori TV, cum că bunăoară, orice efort istoriografic se confundă obligatoriu cu cea mai abjectă propagandă.

Neasemănaţii maeştri ai Istoriei de oriunde şi de oricând au demonstrat pilduitor faptul că ***a vorbi despre trecut*** nu este totuna cu ***a-l reinstala în condiţiile concrete date!*** Dar, pe de altă parte, a reconstitui ***acel trecut*** cât mai fidel şi cu cât mai mult talent este ***un obiectiv fundamental*** pentru istoric (N. Iorga). ***Istoria/faptele aşa cum a/au fost*** se contrapun aşadar ***cenzorilor împătimiţi.***

Intr'o societate democratică ei nici nu-şi află menirea, iar, dacă se exprimă, cu siguranţă perturbă desfăşurările fireşti, le strică iar nu le *"repară"*... ***Rezultatul*** obligatoriu va fi altul decât cel scontat. Asemenea ***"dirijisme"***, de înţeles şi fortamente acceptate în regimurile totalitare, nu sunt de conceput în democraţie, iar, dacă le îngăduim, vom admite că există şi ***democraţie totalitară!?*** Ceea ce, revenind, iarăşi constatăm că este o absurditate, după cum tot absurde şi inefective sunt şi eforturile de-a ni se servi, de binevoitori, după Londra şi Berlin, după Paris şi Moscova, noi ***"modele"*** de tip Washington şi New York City, Chicago şi San Francisco.

În ţările recent eliberate de sub tutela comunistă, în care a fost aruncată nu atât prin voinţa proprie ci mai degrabă cu asistenţa complice a Occidentului, nu ***de modele are nevoie lumea, dacă lipsesc asistenţa, plenară şi dezinteresată, a celor în măsură s'o acorde, pâinea zilnică şi hrana spirituală. Globalitatea*** astăzi nu mai este o poveste de adormit copiii, dar este adevărat că tot numai copiii mai cred că mapamondul poate rămâne un ţarc cu *"pete albe"* şi *"pete negre"*.

În continuarea celor consemnate dintru început, să reţinem, prin urmare, că a supune discuţiei ***aspecte din istoria Mişcării Legionare*** ţine de domeniul firescului, mai cu seamă că fenomenul legionar a fost şi este cel mai intens supus denaturării. A nu discuta motivele, nu înseamnă a le ignora, tot astfel după cum a aborda fenomenul nu-i acelaşi lucru cu a-l propaga, cu a face propagandă în juru-i... ***Trecutul trebue cunoscut, aşa cum a fost, tocmai pentru a preîntâmpina repetarea greşelilor sale! Sau, pe de altă parte, dacă percepem eronat trecutul, CUI SERVEŞTE NEADEVĂRUL?***

CRUCEA MEMORIALĂ DELA MIERCUREA CIUC

CĂPITANUL CÂNTAT DE POEŢI

MORMÂNTUL CĂPITANULUI

De-aci'nainte, Vremea se măsoară
cu trudnicele tale oseminte,
Şi Veacul care curge peste ţară
începe din cenuşa ta fierbinte.

Mergi printre noi cu sfânta-ţi moarte vie,
ne tămâiezi cu marea ta tăcere...
Mormântul tău e numai Înviere,
prin tine luminăm de Veşnicie.

Prin tine bem, setoşi, din Mântuire
Prin tine doar, ne-am curăţit de zgură...
Izvor ne eşti şi cină şi zidire
Şi patrafir şi cuminecătură...

Eşti azima pe care'n plâns o cere
inima noastră pururea flămândă.
Eşti drumul nostru către zări de miere,
eşti perna pentru tâmpla fumegândă.

Eşti ruga Ţării pentru biruinţă,
mistria noastră'n aur ferecată,
dalta de foc înfiptă în credinţa...
Mormântul tău e viaţa noastră toată.

Venim lângă ţărâna ta iubită,
şi umbra ta, prin smirnă şi balade,
ne-atinge cu plutirea ei sfinţită
şi ne preschimbă'n torţe şi în spade.

Cu duhul tău - mireasmă de grădină -
ne miruim sub zâmbet de icoane.
Culegem din mormântul tău lumină
şi ne spălăm obrajii de prigoane.

Luăm un pumn de lut din groapa sfântă
şi-l punem pe vechi răni de închisoare;
şi rănile din noi tresar şi cântă,
se fac medalii şi zâmbesc în soare...

Dar de-or veni, cândva, cu paşi uşarnici,
la groapa ta, mişeii şi viclenii,
şi se vor bate'n piept cu pumni făţarnici,
slăvind lumina sfintelor vedenii,

Mormântul tău, gemând, să se ridice
şi duhul tău, ţâşnind din Veşnicie,
într'un năprasnic fulger să despice
pângăritoarea lor nemernicie!

Radu GYR

LEGENDĂ

29/30 Noembrie 1938

Şi-o să ne zidim, măi frate bun, zidim,
Departe, undeva'ntr'un ţintirim,
De nimenea ştiut şi fără cruci.'
Şi-om fi prin codrii stelelor haiduci
Cu mantii de azur şi roibi în zale,
Noi cruciaţii tineri ai Măriei Sale...

Va creşte noaptea, zilele-or să scadă,
Ca pentru-o nouă trecere'n baladă.
Albastre ploi ne vor bruma'n uitare,
Pe ţărmul lumii noastre viitoare...

Cânta zidarul meşter şi scria,
Pe cerul nou cu viaţa ta şi-a mea,
Cu sânge, cu noroi, cu vis şi oase,
Şi toate se făceau iconostase.
Şi nu s'au pus nici cruci nici ţintirime,
Să nu mai plângă'n urma noastră nime.
Şi noi ne-am dus, măi frate bun, ne-am dus,
În basmul care încă nu s'a spus...

Pe lume se făcuse ora şase...
Şi'ngenunchează cei rămaşi în case
Pe drumuri, în biserici, pe ogoare;
Căzuse spaimă şi'ntuneric mare...
Doar rănile'ndoite de povară,
Se înălţară'n ceruri şi'nviară,
Strigoii din prigoane, fără vatră,
Cu sângele strigat din piatră'n piatră,
Pe ziduri aburcaţi şi pe cupole
Cădelniţau pe zări aureole...

Iar meşterul de-asupra pe cetate,
Scria cu sânge stele lămurate.
Scria psaltiri şi îngeri şi icoane.
El unul singur pentru milioane...
Luminii ochilor i-au zis vopsele,
Iar părul blond - îl prinseră'n penele...

Dar când răsare soarele şi-apune
Prin veacuri se zvoneşte a minune
C'ar creşte'n inimi o cetate.
Cetatea trupurilor sfărâmate...

Vasile POSTEUCĂ

FĂT FRUMOS

Unde-a plecat, călare, Făt-Frumos,
de nu se mai zăreşte nicăierea,
oricât şi-ar pune soarele puterea,
oricât s'ar scobori luna de jos?

Munţii pustii, cu piscurile cată
mâhniţi, din cer, în valea de granit,
ca să-l mai vadă, cel puţin odată,
viu dacă-i viu, sau mort de-o fi murit.

Cântecul lui, de care ţara toată
era învăluită ca'ntr'un vis,
de sta şi ochiul şoimilor deschis
în ascultare, s'a oprit deodată.

S'a rupt din codri, s'a pierdut din şes
şi, goală ca de suflet, tristă, ţara
nu mai găseşte, parecă'nţeles
de ce e ziuă şi se lasă seara.

Fluierul lui cânta şi'n cingătoare,
şi zeci de sate albe, fermecate,
cu sute de feciori şi de fecioare,
îl ascultau doinind pe la'nnoptate.

Se deşteptau cu doina lui, în zori,
se'ndrăgosteau la cântecele sale
şi se simţeau logodnicii uşori
şi mai frumoşi, călcând în iarba moale.

Împrietenit cu cerbii şi mistreţii
şi nins de fluturi jucători în cete,
jivinele-l priveau ca nişte fete,
şi cu sfiala dulce-a tinereţii.

Unde-a plecat că n'are nimeni ştire
Fătul-Frumos, cu plete negre grele,
cu ochi albaştri, plini ca de mărgele
şi cu sprânceana'n jurul lor subţire?

A scoborît din munţi, pe stânci, călare,
şi patru nopţi a scăpărat pământul,
de sub copitele nerăbdătoare
ce s'au luptat cu cremenea şi vântul.

Şi luându-şi fluier, însă şi săcure
şi arme grele, 'n mâna lui uşoare,
trecu, ca o săgeată prin pădure,
şi ca un fulger purtător de soare.

El străbătu întreaga ţară
iar Dunărea nevrând să-i facă loc
a despicat-o drept pe la mijloc
cu pieptul între valuri, cu coiful alb afară.

Şi s'ar fi zis că negrul armăsar,
cu nările suflând la faţa apei
pe Dumnezeu îl duce, sau măcar,
pe un trimis al lui Traian şi-al Papii.

Neamul ursuz din ţărmul de sub lună,
Neam trist, urât, şi hâd şi sângeros,
ameninţase doinele lui Făt-Frumos,
mândria lui şi voia lui cea bună.

Iar Făt-Frumos, oprindu-se din cânt,
simţi, din sânge, flăcări că se-adună,
şi'n glas, în vorbe, 'n pâine şi pământ,
dogoarea cerului străbună.

Şi o lumină nouă'n viaţa lui
şi o chemare din Ţării şi noapte -
şi'n toate glasul nu ştia al cui,
şi un îndemn de semne şi de şoapte.

Nemaiştiute, nemaiîncercate,
ce se iscau şi se topeau în salbe,
că lua văzduhul chipuri aripate
şi se'groşau într'însul fiinţe albe.

Se ridicau talaze mari de mare,
frunza suna ca zalele, şi-o zare
era ca o tipsie izbită de săgeţi.
Murmur de fier şi şuier de urale,
într'o urzire crâncenă de vieţi,
de lănci împiedicate în zăbale.

Acum s'a dus duşmanul să-l răpuie,
ori să-l innece'n sânge şi'n vâltoare,
ori bezna lui zidită să descuie -
în stare şi de milă, dar şi de necruţare -

Cum va voi, căci vrednicul urmaş
al lui Ştefan şi Ţepeş împreună
ridică şi altare din stei pentru vrăjmaş
dar şi ţăpoaie'nalte, cu proţăpire bună.

Tu, Ţară, -aşteaptă cântecele iar
să se strecoare'n ramuri liniştit,
din răsăritul mare'n asfinţit
dela hotar, până'n hotar.

Tudor ARGHEZI

RUGA

Doamne,
Din ţara fără cântec şi prinsă'n zări cernite,
Trimit un glas de rugă sub patrafir de jale.
Să-i împleţti destin aparte din zile măestrite,
Că gândurile noastre sunt toate ale Tale.

Feciorii noştri, Doamne, crescuţi în închisoare
Te-au proslăvit, cucernic, în zid de mânăstire.
Însemnă-le viaţa cu Buna Ta Vestire
Şi hărăzeşte-le, cu anii, o zi de sărbătoare.

Peste arsura rănii - alin - o izbăvire,
Un dar desprins din ţara azurului întins
În zări să lumineze tot focul lor nestins
Să ctitorească'n vreme popas de împlinire.
Trimite ceasul mare, în zodie de an,
Să se'mplinească dorul din piepturi zbuciumate.
Coboară gând de slavă în taină de lăcate -
Feciorii toţi aşteaptă un glas de Căpitan.

Iar va doini, din fluier, pe brazda lui, plugarul
Cu ochii duşi spre Tine, în dimineţi cu rouă.
Şi imnurile noastre vor înfrăţi hotarul,
Cu doinele aprinse cântate'n Ţara Nouă.

Valeriu CÂRDU

NOEMVRIE

Foaie udă, mătrăgună -
picurii prin fagi răsună.

Văgăuni şi scorburi cască,
umbre doar mai vin să pască.

Fauni vechi şi roşcovani
scâncet dau sub bolovani

şi pe căile amiezii
se pătrund de neguri iezii.

Se aştern prin adăposturi
zile moarte, stinse rosturi.

Rod al inimii, de apă,
creşte lacrima'n pleoapă.

Am pierdut, vai, ce-am pierdut?
Vatră caldă, drum bătut.

Am pierdut soare şi lună.
Golul cine mi-l răzbună?

Lucian BLAGA

ŢARA

Din mulţimile oarbe unu s'alege...
gândul lui: rege...
vorba lui: lege...
vrerea-i: platoşe de neînfrânt...
pasul lui: cutremur de pământ...

veacul sub trăsnete, în zbatere grea,
îi zice cum vrea,
îl botează cum vrea...

la masa de lucru adună:
azurul văzduhului lângă furtună
şi lângă-o inimă mai bună ca o pâine:
cruzimi de tigru, auzuri de câine...

noua lui limbă
faţa ţării o schimbă:
grâul creşte mai plin din glia săracă,
fetele se fac mai frumoase să-i placă,
flăcăii, pentru el,
se'mbracă'n muşchi mai tari de oţel...
pentru o rază din privirea-i ruptă,
oricine-i gata, pentru el, să cadă'n luptă...
bătrânii sătui de viaţă ar vrea să mai trăiască
să stee drepţi la vorba lui împărătească...

puşca, tunul, tancul, cu botul în tină
i se'nchină...
pacea-i mai pace, războiul mai crunt...
pentru el sunt toate aşa cum sunt...
ochii lui cu mii de uitături deodată
străfulgeră şi scoală în picioare ţara toată...

Aron COTRUŞ

DESPRE CONDIŢIA ŞI ROLUL ARTISTULUI ÎN SOCIETATE

—Radu NEGRSCU-SUŢU—

-DISCUŢII CU PICTORIŢA GLORIA HEIKKILÄ-BĂDĂRĂU-

Urmare din numărul trecut

In concepţia mea cât de cât logică (presupun eu), un artist pictor talentat sau format prin şcoli, pentru a putea picta trebue să aibă ce picta şi mai trebue să aibă şi admiratori, dar şi critici (admiratorii se obţin uşor dacă au ce admira).

Dar subiectele ţi le furnizează însăşi natura şi colectivitatea umană, de exemplu nu poţi picta o mare figură politică, dacă această figură nu există realmente, un copil, un pom, o floare, un debarcader, o navă, o expresie a eternului feminin, un câmp de luptă, un castel, etc., dacă acestea nu există.

Un pictor nu se poate realiza, artistic vorbind, dacă între artistul pictor şi societatea umană nu există o colaborare, un proces de simbioză, o necesitate existenţială reciprocă. Artistul reflectă ceea ce vede, simte şi deci, trebue să aibă ceva de văzut, de simţit. El nu poate picta într'o cameră obscură, nu poate picta nimicul şi atunci nu poate vieţui într'un stat ideal (republică sau regat) numai al pictorilor, căci o asemenea idee este absolut utopică încă din stare fetală.

Pe baza considerentelor de mai sus, eu totuşi aş da unui asemenea stat numele de "Mirror-City" şi pe care nu îl pot situa geopolitic nici în platourile aproape necunoscute din Anzii Cordilieri, nici în frumoasa Campagna romană, nici între pilonii Turnului Eiffel sau pe polderele Ţării Lalelelor, pe lângă Sfinxul din Carpaţi, sau pe undeva pe malul Gangelui.

Mirror-City poate fi situat oriunde se află o societate umană şi un colţ de natură, oriunde există ceva care se reflectă, se oglindeşte (de aici numele) în conştiinţa artistică. Aşa gândesc eu, după logica mea, sub influenţa magistrului meu, filosoful din Stagir, deci dela şi prin Aristotel, Gloria Bădărău dixit!

- Stimată Doamnă Bădărău, sunteţi descendenta unei remarcabile familii moldoveneşti. Dela cine aţi moştenit talentul, dacă aşa ceva se poate transmite?

- Domnule Suţu, sunt descendentă, după cum bine ştiţi, din familia moldoveană Bădărău, din vatra Ieşi, neam de răzeşi.

Mama mea, Neonila, este nepoata Mitropolitului Gurie al Basarabiei, cel dintâi după revenirea Basarabiei la patria-mamă şi despre care Nicolae Iorga spunea că "pe umerii popii Gurie-Grosu a stat întreaga luptă pentru limba română în Basarabia".

După plecarea în exil a Regelui Mihai, comuniştii au manifestat o deosebită atenţie faţă de tatăl meu, Iulius-Caesar Dimitrie Bădărău, jurist de profesie, oferindu-i ospitalitate gratuită la sediul Securităţii din Bucureşti, apoi la închisoarea militară Uranus şi, finalmente, în fortăreaţă Jilava, de unde l-au eliberat tot înconjurat cu deosebită amabilitate pe timp de mai mulţi ani, oferindu-i domiciliu obligatioriu de... odihnă şi meditaţie în Bărăgan. Aceste lucruri nu se pot uita însă, în final, tatăl meu a putut să afirme, cu fruntea sus, că a reuşit totuşi să-şi păstreze verticalitatea fizică şi morală, ceea ce nu este puţin lucru, Dumneavoastră cunoaşteţi mai bine decât mine.

În timpul ultimului război, familia mamei mele împreună cu o parte a populaţiei române din Basarabia a fost evacuată în Germania, în lagăre de apărare împotriva invaziei ruseşti. Frământările sociale ale vremii au făcut ca multe familii să se destrame, pierzându-şi legăturile, ceea ce s'a întâmplat şi cu familiile părinţilor mei. Din familia Bădărău, cea cu vatra în Ieşi, îi pot aminti pe cei mai cunoscuţi, ca Alexandru Bădărau, fost ministru conservator, Teodor Bădărău, autor de manuale şcolare şi Director al Liceului de băieţi din Iaşi, Alexandru Bădărău, diplomat minier în Anglia, numit şi "Regele exploatării miniere din Valea Jiului", sau Eugen Bădărău, fizician, cercetător ştiinţific, Director al Institutului de Fizică Atomică din Bucureşti, profesor universitar, deci oameni care au făcut câte ceva pentru ţara noastră.

- Bineînţeles. Mama mea, care este ieşeană, a cunoscut bine familia Bădărău şi îşi aminteşte şi astăzi de unii dintre ei.

În principiu, magisteriul implică transmiterea cunoştinţelor dela Maestru la discipol. Alchimiştii recunoşteau însă şi o altă iniţiere ca treaptă a Cunoaşterii şi anume iniţierea prin studiu individual asiduu. Este şi calea recunoscută de Confucius, pe undeva.

Studiul nu poate înlocui însă existenţa Talentului, cu care te naşti, care apoi se formează şi dezvoltă, însă este un dar Ceresc. Poate este o constatare agnostică, însă scânteia inspiraţiei în alchimia emotivă a notelor muzicale, a culorilor sau cuvintelor, scânteie care aprinde focul Creaţiei, nu s'a putut explica ştiinţific. La fel ca şi Talentul care se poate manifesta oriunde, oricând şi la oricine. Care este opinia Dumneavoastră?

- Talentul singur nu ajută la nimic, căci el trebue cultivat şi orientat. Dacă Arta, care este o meserie, nu-i aşa, nu se învaţă, căci nici un maestru nu te învaţă totul, ci se fură, trebue să ai totuşi dela cine o fura. Apoi se ştie că: "Die Übung macht den Meister" - Exerciţiu face Maestrul. Un talent înnăscut, în condiţii normale, are nevoie să urmeze o pregătire profesională, pentru ca mai târziu, ca artist consacrat, să poată atinge unele culmi.

El trebue să stăpânească desenul, care este la baza oricărei picturi, construirea volumelor, proporţiilor, perspectivelor, a luminilor-umbre, apoi trebue să cunoască cât mai multe tehnici şi stiluri pentru ca, în final, să-şi poată alege singur ceea ce i se potriveşte cât mai bine în exprimarea sa cât mai liberă, deci nu constrânsă. Bineînţeles că aceasta necesită multă muncă şi renunţări.

- Precum preabine ştiţi, Ortega Y Gasset împărţea pictorii în două categorii: cei care pictează lucruri şi cei care, cu ajutorul lucrurilor pictate, fac tablouri. Este o definiţie a talentului.

Un fost coleg de studii plecat acum şapte ani dintre noi, regretatul pictor Mircea Ciobanu, o mare pierdere pentru pictura contemporană, împărţea pictorii în figurativi şi non-figurativi. Expresionistul Ciobanu invita la meditaţie afirmând că non-figurativii riscă, sub influenţa de netăgăduit a succesului - adăgam eu, să se asemene în final Creatorului, ceea ce el califica drept o moarte subită, o sinucidere. Consideraţi afirmaţia lui Ciobanu veridică pe plan metafizic, sau doar o pură excentricitate lingvistică? Ca orice mare talent, Ciobanu a fost un mare excentric, aceasta făcea parte din căutările lui.

- Din păcate, cam în toate timpurile au existat şi în artă excentrici. Ca în orice alt domeniu de activitate şi exprimare, din instinct competitiv, originalitate etc., şi în Arta plastică s'au dezvoltat "seminţe", nu chiar de calitate, care într'un proces evolutiv lent, s'au maturizat într'o diversitate de curente şi stiluri (Cubismul, Abstracţionismul, Arta pop, Futurismul, Kinetismul etc.), stiluri şi curente care violentează frumuseţea şi perfecţiunea naturii, atribute care eu consider că ar trebui respectate.

Consider o mare îndrăzneală încercarea de a crea un univers imaginar paralel cu cel existent şi consider că orice stil "original" nu poate înfrumuseţa natura ci, pur şi simplu, o descompune.

Nu sunt nici de acord cu copierea fidelă a naturii, fotografică, căci în funcţie de tematică exprimarea grafică trebue să fie rezultatul sentimentelor şi simţirilor artistului în contact cu subiectele alese.

Metitând şi speculând chiar asupra "corectării naturii", aş da drept exemplu portretul Giocondei. S'au emis nenumărate teorii, dintre care unele mai originale decât altele. Nimeni nu contestă existenţa istorică a Mona-Lisei şi a bogatului neguţător Giocondi, soţul ei, însă de ce tabloul comandat pictoruui, odată definitivat nu a fost ridicat şi a rămas în posesia artistului?

De aici încep legendele şi speculaţiile. O idilă între pictor şi subiect? Este posibil. S'a avansat însă şi posibilitatea ca subiectul să nu fi fost Mona-Lisa, ci un bărbat, posibilitate care-l acuză pe artist chiar de homosexualitate.

- Jacques Bergier, autor celebru în Franţa şi nu numai, afirma despre Leonardo în "Les maîtres secrets du Temps" că nu era doar homosexual, dar că în plus acesta detesta femeile şi chiar ideea procesului de reproducere.

- Se prea poate. În fine, o altă supoziţie, modernă de data aceasta, aparţinând unei femei psihiatru din America (SUA) este că expresia Mona-Lisei este identică cu cea a unei jucătoare de şah în momentul când pronunţă "Şah-Mat", exprimând cu politeţe satisfacţia victoriei.

În jurul misteriosului "Surâs al Giocondei" se vor elabora, probabil, în secolele viitoare, multe alte ipoteze. La toate acestea se mai adaugă şi faptul că artistul a luat cu el în exil, în Franţa, tabloul şi a continuat să-l mai picteze din memorie până la stingerea din viaţă.

Eu presupun că, oricine ar fi fost subiectul, bărbat sau femeie, era vorba de o fiinţă iubită, pe care artistul nu mai spera s'o revadă şi, departe în exil, continua s'o imagineze aşa cum ar arăta cu trecerea anilor. Cred că o asemenea justificare este admirabilă pentru a-i permite unui artist să intervină în procesul de creaţie în mod natural, fără a fi acuzat de violentarea naturii.

- Un mare simbolist al formelor, cel care preferă să reprezinte zborul unei păsări mai degrabă decât pasărea însăşi, Brâncuşi, invitat să lucreze la începuturile sale artistice în atelierul Marelui Rodin, a refuzat, pretextând ca nici un copac falnic nu poate creşte la umbra marilor stejari. În cazul lui Brâncuşi constatarea era veridică, însă poate fi ea aplicată oricărui artist?

- Un artist nu se poate realiza în deplinătatea talentului său la şcoala altui artist şi cred că această sentinţă este perfect valabilă în cazul talentelor înnăscute, însă este cu totul eronată în cazul talentelor formate prin constrângere, artificial, artiştii din această categorie fiind mai mult "meseriaşi" şi având absolută nevoie de un "guru", de un magistru care să-i iniţieze.

Încă din antichitate autocunoaşterea era considerată drept idealul iniţiatic (pe frontul Oracolului dela Delphi era înscris: "Omule cunoaşte-te pe tine însuţi!"). Eu mărturisesc că mă cunosc foarte puţin şi, ca atare, voi spune aici foarte puţine lucruri despre mine, atât din pudoare (artistică), cât şi mai ales din faptul că mă consider departe de idealul iniţiatic.

Am precizat mai înainte că sunt de formaţie arhitect şi cum arhitectura conţine un mare procent de artă, atracţia instinctuală pe care o am către pictură o consider logică. Ceea ce doresc atunci când purced la executarea unei lucrări, indiferent de tematică, indiferent dacă este comandată sau nu, doresc să realizez într'un procent cât mai mare posibil "emoţia de început" în raport cu tematica respectivă: o expresie, o mişcare, o stare, o formă etc. Într'un cuvânt, sămi placă întâi mie.

Este sigur că nu întotdeauna voi fi pe gustul publicului, atât de variat şi schimbător, dar încerc în permanenţă să-l respect, să nu-l sfidez, din contră să-i ofer o parte din ceea ce cred eu că i-ar face plăcere, ca tematică şi stil.

- Este cert, cum bine spuneţi, că fără "emoţia de început" nu se poate crea nimic valoros. Constatarea este valabilă şi în poezie, literatură sau orice altă artă.

În primul rând, artistul trebue să-şi fie fidel lui însuşi, simţirilor sale personale, altfel arta nu mai este artă. Dacă un subiect nu-ţi spune nimic, am constatat-o personal, nici inspiraţia nu vine şi lucrarea va fi mediocră, chiar atunci când un talent real există.

Eu însumi am abandonat multe subiecte, care mă tentau oarecum, atunci când emoţia care declanşează inspiraţia nu se producea şi este ştiut că această emoţie nu se poate nici comanda, nici stimula venal.

- Doamnă Bădărău, cum trăieşte, sau cum poate trăi o moldoveancă, în plus şi artistă, într'o ţară atât de diferită cum este Finlanda, cu Laponia sa, ţara superbei legende a renului alb?

- Domnule Negrescu-Suţu, fiind în ţară, am realizat permanent că totul se dezvoltă în progresie aritmetică: minciuna, perfidia, escrocheria, laşitatea, mârlănia sau prostia, ba mai mult, unii colegi de birou uneori chiar "prieteni", calificaţi în "grade", îţi urmăreau firecare suflare, fiecare acţiune ori opinie, ei bine, în condiţiile acestea recunosc că m'am dat bătută, resemnându-mă şi refugiindu-mă pe cât posibil în sport şi pictură.

Efectul micilor mele revolte în societate mi-au întărit tot mai mult sentimentul advers de neintegrare într'un mediu advers şi agresiv, periculos de agresiv chiar, aş putea afirma.

Astfel am ajuns să găsesc, aici la două mii de kilometri depărtare, aici în Nord, în ţara legendei renului alb, şi a miilor de lacuri şi alături de soţ fără cusur, am ajuns să găsesc în sfârşit Normalitatea, în adevăratul sens, pe care n'am cunoscut-o nicicând acasă, în ţara mea, dar care am avut-o tot timpul în simţiri (poate instinctive, dar şi educative).

De exemplu, ştiaţi că împreună cu soţul meu Mikko, am ajuns la nişte concluzii amuzante în urma unor speculaţii tot atât de amuzante, moldo-finlandeze?

În perioada ţaristă dela sfârşitul domniei ţarului Nicolae I, atunci când prinţul Carol al României a preluat şi conducerea armatei ruse în bătălia dela Plevna contra lui Osman-Paşa, în armata rusă se afla şi un batalion de vreo mie de soldaţi finlandezi. Este probabil ca aceştia în lungul drum către front şi apoi, cei rămaşi în viaţă, întorcându-se acasă, să fi luat cunoştinţă de reţetele gospodinelor moldovence.

Astfel, din acea vreme (presupunem noi) a fost introdusă în bucătăria finlandeză reţeta preagustoaselor sărmăluţe cu smântână şi mămăliguţă. Amuzant, nu-i aşa? Se pare însă că respectivii soldaţi nu prea au fost în stare să explice cu exactitudine reţeta nevestelor lor şi de aceea renumita "ruladă în foi de varză" seamănă, dar nu are savoarea sărmăluţelor noastre. Eu am încercat şi voi încerca, pe cât posibil, să readuc aici reţeta sus-numitelor sărmăluţe la forma ei originală, la gustul şi savoarea ei pe care le cunoaşteţi.

- Eu am o altă versiune, din păcate infinit mai tristă. În 1940, când bolşevicii au anexat Bucovina de Nord, gospodarii români bucovineni au fost deportaţi sistematic în cele mai "exotice" ţinuturi: Siberia, Kazahstan şi Karelia. Apoi, din lagărele de muncă forţată din Karelia, sărmăluţele s'au extins pe tot teritoriul Finlandei.

Cu diferenţa că, nu pot să nu o precizez, ca bun moldovean ce mă aflu, chiar dacă născut ca şi Dumneavoastră în Bucureşti, celebrele sărmăluţe moldoveneşti, "înghiţitura şi sarmaua" cum spunea Creangă, nu sunt făcute din foi de varză, ci din frunze de viţă de vie.

Doamnă Heikkilä-Bădărău, întorcându-ne la subiectul nostru, aş dori nişte precizări.

Pictura finlandeză ne este mai puţin cunoscută, ea neputându-se dezvolta precum în ţările vecine. Să nu uităm că Suedia avea deja un Ehrenstrahl în sec. XVII care, deşi nativ din Hamburg, crease o şcoală piculturală suedeză care se opunea, oarecum, şcolii franceze.

Spun oarecum, deoarece tehnicile nu difereau prea mult, rivalitatea fiind mai mult la curtea palatului, însă şcoala a existat.

Or, arta Suediei şi Norvegiei s'a dezvoltat în sec.XVII-XIX sub influenţa şcolilor daneze şi franceze, mai târziu germane, până să apară artişti capabili de a produce, la rândul lor, o influenţă care să depăşească graniţele. Mă refer la Carl Larsson şi Eckersberg în Suedia, ori Dahl şi Munch în Norvegia.

În Finlanda, un Edelfelt sau Järnfelt apar de-abia în sec.XX, ca şi un Gallen-Kallela, acest Sibelius al picturii finlandeze, inspirat de Kalevala.

Care este astăzi raportul între Şcoala finlandeză şi influenţele suedeze şi ruseşti? Să nu uităm că din 1155 şi până în 1917, Finlanda a fost obnubliată, fiind când suedeză, când rusească. De altfel ar fi o nedreptate să nu-l amintim aici şi pe talentatul Edvard Isto care protesta la sfârşitul secolului trecut, în pânzele sale, împotriva rusificării Finlandezilor.

Continuare în pag. 14

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale

din exil și din țară

SFÂNTĂ E POEZIA BASARABIEI

DOI AUTORI DISTINȘI: MATCOVSCHI ȘI VIERU

—— George BĂJENARU ——

Poetul Dumitru Matcovschi *"e foarte abătut și chinuit... A demisionat dela revista 'Basarabia' și a depus carnetul de membru al Uniunii Scriitorilor din România. Am discutat cu el vreo 10 minute și m'am străduit să-i insuflu și ceva optimism. Aveți dreptate: Matcovschi e cam incomod pentru mulți dela noi, de aceea, poate, și nici nu scriu prea mult despre el, care, fără nici o indoială, este un mare poet și cântăreț al multpătimitei noastre Basarabii, și a cărui soartă amintește mult de cea a lui Eminescu..."* Așa mi-a scris recent, prietenul meu, prof. dr. Ion Dumbrăveanu, dela Chișinău.

Din *"Basarabia Română"*, domnul Matcovschi însuși îmi trimite *"un adânc plocon"*, cartea de poezii *"Vad"*, cu autograf, zicându-mi: *"Îți mulțumesc pentrucă ești și suntem"*. Îi mulțumesc, la rândul meu, Domnului Matcovschi, pentrucă este și sunt, în rândurile de față.

Încercând să descifrez sensul metaforei *"Vad"*, sub care se aliniază, ca niște oșteni sub drapel, cele peste o sută șaptezeci de poezii, am apelat la *"Dicționarul explicativ al limbii române"*, unde cuvântului de origine latină, *"vad"* (Lat. vadum), i se atribuie mai multe sensuri. Îl transcriu pe acel ce mi se pare că susține cel mai bine frumoasa metaforă, aleasă de poet: *"Loc situat pe cursul unui râu, unde malul e jos și apa puțin adâncă, permițând trecerea de pe un mal pe altul"*.

Iată de ce înclin să cred că această metaforă se potrivește cel mai bine Basarabiei, ca parte de pământ românesc. Ea a permis, permite și va permite întotdeauna trecerea Românilor de pe un mal pe celălalt al Prutului.

Din *"Vad"* și pentru *"Vad"* s'a născut și a suferit distinsul, poetul-martir, Dumitru Matcovschi, comparat astăzi cu înaintașul său, întru spirit și poezie, Mihai Eminescu.

Balade sau cântece de esență populară, poeziile din placheta *"Vad"* par să formeze laolaltă o *"Rapsodie Română"*, intraductibilă, dând expresie locului și timpului, spațiului dislocuit de omul ce îl stăpânește, încurajat fiind de încântătorul său cuvânt, înțeles ca ***Adevăr*** și ***Dragoste*** de ***A Fi***.

Ciclul *"Cheia sol"* dă cărții o notă sărbătorească, de maturitate creatoare și de împlinire a unei vârste poetice. Poezia *"Chișinăul meu cel mic"* din ciclul *"Cheia sol"*, pusă pe muzică de compozitorul Mihai Dolgan și interpretată de surorile Ciorici, mi se pare ilustrativă. Chișinăul este numit de poet *"colț de rai"*, *"casa cea din povești cu mușcate la trei ferești"*, locul unde *"o frunză, un fulg de nea"*, poartă în sine șoapta orașului, care îl înfioară. Cele mai multe din cântecele cuprinse în ciclul *"Cheia sol"* i-au inspirat și pe compozitorii basarabeni Ion Aldea-Teodorovici, Daria Radu, Eugen Doga, Mircea Oțel, Anatol Chiriac, Ion Enache, Petru Teodorovici, Mihai Toderașcu, Constantin Rusnac, C. Baranovschi. Frumoasă și nobilă întreprindere!

Creator de poezie a identității de limbă și neam, cu metafore încărcate de sensuri, de istorie, de mituri, dar și de sonorități magice, poetul Matcovschi își depășește colegii de generație din România anilor 1960, atât prin curajul duelului deschis în fața opresorilor de limbă și țară, cât și prin capacitatea total diferită de a lărgi orizontul viziunii poetice la dimensiuni cosmice. Sub acest din urmă aspect, aș putea spune că Dumitru Matcovschi este mai mult decât *"un poet autentic"* și *"un simbol al Basarabiei"*, așa cum frumos îl numește Domnul Eugen Simion (*"Literatura și Arta"*, 21 Decembrie 1995) sau un poet a cărui poezie este *"o creație ancorată în tradiție"*, cum corect ne spune Doamna Eliza Botezatu (*"Literatura și Arta"*, 27 Noembrie, 1997).

A restrânge observația noastră la afirmația că Domnul Matcovschi este doar un poet al Basarabiei și pentru Basarabia, precum odinioară Octavian Goga pentru Transilvania, ar însemna să fim contraziși de însăși poezia domniei sale. Multe din poemele cuprinse în placheta în discuție, dovedesc cu prisosință că este vorba aici de un poet al Românilor de oriunde și unul universal, a cărui sfântă poezie poate contribui la vindecarea spirituală a omului din oricare colț al planetei. Prin mesajul transmis de poezia sa, poetul este tot atât de universal, ca și un Wordsworth, un E.A. Poe, un T.S. Eliot sau mai recenții laureați ai premiului Nobel, Joseph Brodsky, Czeslaw Milosz, Octavio Paz, Derek Walcott și alții.

Poemul *"Sărut, femeie, mâna ta"*, deschide ciclul amintit și susține, fără echivoc, ideea universalității poeziei lui Dumitru Matcovschi. Este o odă adusă rațiunii și sensibilității, fecundității și frumuseții, belșugului și bucuriei, cuminţeniei și cuvântului, luminii și bucuriei, focului și veșniciei, Pământului și vieții omului pe Pământ, toate laolaltă întruchipate de femeie, ca metaforă a universului uman pluridimensional. Tradusă cu măiestrie în oricare limbă a planetei, această poezie ar putea avea efecte terapeutice formidabile pentru sentimentul de frustrare, ce, din păcate, mai apasă încă pe sufletul femeii de azi, orișiunde în lume. Căci sfântă e poezia Basarabiei, universali sunt martirii ei autori.

Pentru învățătorul și profesorul de limbă română, pentru traducătorul receptiv, pentru Măria Voastră, Cititorule, transcriu această superbă poezie: ***Sărut, femeie,*** *mâna ta / întotdeauna muncitoare, atât de mică și de floare... / Sărut, femeie, mâna ta. / Ca o aripă ce-a zburat / și-a obosit, neobosită, / să odihnească liniștită, / ca o aripă ce-a zburat. / Copiii dorm în cuibul lor, / nevinovat li-i somnul, mama; / tot fără grijí și fără teamă / copiii dorm în cuibul lor. / Și-alături, mâna ta, aici, / la căpătâi ca o lumină; / alinătoare și blajină, / alături mâna ta, aici. / Pământu'n ea a încăput, / cu măr domnesc și luna nouă, / cu strugur copt scăldat în rouă, / pământul'n ea a încăput. / Cuminte ramura de dor, / când miezul nopții ora bate, / se-adună din eternitate, / cuminte ramura de dor. / Și plouă stele fulgerat, / în casa noastră și'n cuvinte. / Cuvintele sunt toate sfinte! / Și plouă stele fulgerat. / Și cântă dincolo de geam / bătrânul greier la vioară... / Din taină greierul coboară / și cântă dincolo de geam. / Sărut, femeie, ochii tăi / de lacrimă și de scânteie, / de împărată și de zeie, / sărut, femeie, ochii tăi. / Sărut, cuminte, vorba ta / cu limpezime de izvoare, / cu vraja Soarelui-răsare, / sărut, cuminte, vorba ta. / Sărut și părul tău frumos, / îmbătător ca o secară / când o'fioară gând de seară, / sărut și părul tău frumos. / Și cad, iubito, în genunchi / și îți sărut piciorul care / de rădăcină e și doare, / și cad, iubito, în genunchi... / Sfântă mi-i casa cu pragul ei tare de piatră, / sfântă mi-i casa cu focul ei veșnic din vatră, / sfântă mi-i casa din leagăn de dor ce coboară, / sfântă mi-i casa ce crește fecior și fecioară."*

Nu mi-am propus aici o analiză integrală a *"Vadului"* Domnului Matcovschi. Cartea cuprinde un număr de șapte cicluri: *"Vad"*, *"Axa"*, *"Frumoși ca sfinții"*, *"Cuvânt de suflet"*, *"Cheia sol"*, *"Hora mare"*, *"Înger negru"*. O analiză în detaliu, presupune mult spațiu tipografic. O aplecare minuțioasă asupra acestei plachete, rămâne pentru mine un proiect, căci despre fascinanta poezie a Domnului Matcovschi, am mai scris și aș mai scrie. Mulțumesc grupului editorial *"Litera"* dela Chișinău, condus de Domnul Anatol Vidrașcu, precum și Domnului Isai Cârmu, autorul inspiratului desen de pe copertă. Trudei lor se datorează apariția acestei cărți, din colecția *"Biblioteca școlarului"*, 1998.

În aceeași colecție și la aceeași editură a apărut, în 1997, cartea *"Acum și în veac"* a unui alt distins poet, **Grigore Vieru**, arhicunoscut mai ales pentru perseverența și curajul dovedit în marea și îndelungata bătălie pentru triumful limbii române în Basarabia.

Demn urmaș al lui Alexei Mateevici, poetul rămas celebru chiar și printr'o singură poezie, *"Limba noastră"*, Domnul Vieru, pare să-și fi făcut, de-a lungul unor lungi decenii de suferință, o frumoasă și grea misiune, din răspândirea și impunerea limbii române în sufletele basarabenilor frustrați de dreptul la existența liberă în propria casă.

Metafora mamei, dătătoare de viață și de grai, rămâne procedeul artistic inconfundabil al poeziei Domnului Vieru. Contribuția poetului la triumful limbii române în Basarabia, pare să fie imensă. Drept răsplată, editori receptivi l-au publicat și l-au difuzat, compozitori sensibili la muzica limbii i-au pus pe melodii adecvate versurile, Academia Română l-a ales membru de onoare și l-a propus la Premiul Nobel Pentru Pace, Uniunile Scriitorilor dela Chișinău și București l-au sărbătorit, în 1995, cu prilejul împlinirii a 60 de ani, revista *"Literatura și Arta"* i-a oferit cu prisosință spațiu de publicare, criticii literari nu au continuat să-l preamărească. Un răsfăț binemeritat, manifestat și prin publicarea în ediție de lux a cărții *"Acum și în veac"*. Cele opt cicluri, numite: *"Făgăduindu-mă iubirii"*, *"Sângele crucii"*, *"Răzbunarea frumuseții"*, *"Pod peste lacrimi"*, *"Moșul din leagăn"*, *"Umbra Ciocârliei"*, *"Mișcarea în infinit"*, *"Văd și mărturisesc"*, confirmă experiența creatoare de o viață a poetului, revărsată în poezii *"lirice"*, *"versuri sociale"*, *"cântece"*, *"dedicații"*, *"versuri pentru copii"*, *"aforisme"*, *"confesiuni"*, toate acestea, încununate, în final, de o avalanșă de laude din partea unor poeți și critici literari, bine cunoscuți, care au urmărit evoluția poetului, dela primele apariții editoriale și până azi.

Subtila metaforă a mamei, produsă de Vieru și devenită extrem de populară în Basarabia, prin căldura binefăcătoare ce a emanat-o, exact în vremea când inimile basarabenilor înfrigurați de spaima persecuțiilor aveau nevoie de căldura limbii materne, a fost și mai este încă, din păcate, văzută chioraș-chiondăniș, ca o speculație persistentă, de acei ce ar dori ca basarabenii să rămână veșnic orfani de *"mamă"*. Iată ce îmi scria același prieten dela Chișinău, cu mult înainte de a primi acest volum...*"în ultima vreme se aruncă cu pietre (la direct și la indirect) în unii poeți de valoare, care sunt în viață, ca D. Matcovschi și G. Vieru. Ultimul este învinuit de un pigmeu dela Chișinău, în paginile unei publicații de peste Prut, că ar fi <exploatat și călărit> în creația sa, subiectul mamei. Iată ce scrie Vieru despre mama"*. Și îmi citează poezia *"Făptura mamei"*: *"Ușoară, maică, ușoară, / C-ai putea să mergi călcând / Pe semințele ce zboară / Între ceruri și pământ. / În priviri c-un fel de teamă, / Fericită totuși ești- / Iarba știe cum te cheamă, / Steaua știe ce gândești"*. Am fost apoi plăcut surprins să descopăr că aceasta este poezia cu care începe placheta *"Acum și în veac"*. Și nu întâmplător, fiindcă arta poetică a lui Vieru pleacă dela matcă și se întoarce tot la matcă, adică la obârșie. Mama din poezia lui Vieru este matca, obârșia, arhetipul, leit-motivul preocupării de toate zilele, singurul în stare să țină aprinsă flacăra ideii de unitate a Românilor. Să ne imaginăm cât de *"zăpăcite"*, cât de *"dezorientate"*, cât de *"bezmetice"* ar fi niște albine... fără matcă. De aici motivația filosofică a noțiunii de mamă, ca matcă. Metafora mamei are în poezia lui Vieru semnificații ce trimit la istoria basarabenilor, pe care obârșia comună, matca, înțeleasă ca mamă, i-a ținut uniți, lucizi și i-a făcut să biruie vremurile de restriște.

Conturul mamei din poezia lui Vieru e văzut ca într'o perpetuă mișcare astrală, ca o creație de sine mișcătoare, între ceruri și pământ, căreia pământul i-a dat nume și divinitatea, gândire. Apropierea de *"făptura mamei"* se face parcă în șoaptă, cu un cuvânt ale cărui sonorități sugerează șoapta brizei de vară și incantația de vrajă a descântecului. Finețea apropierii este urmată de o alta, aceea a analizei făpturii încărcate de însușiri umane, pământești. Sunt analizate pe rând, *"Buzele mamei"*, *"Mâinile mamei"*, *"Părul mamei"*, *"Nopțile mamei"*, *"Tăcerea mamei"*, destinul mamei, numit de poet *"Steaua mamei"* etc. Dincolo de dragoste și căldură, mama este în poezia transparent de delicată a lui Vieru, un simbol al răbdării și al suferinței. Pe ea copiii se pot supăra, (*"Mama în casa noastră"*) pe ea copiii o pot ignora, pentru ea nu mai e loc la masa fiului sărbătorit. (*"Onomastica"*). Ea poate fi iubită, ea poate fi umilită. Dincolo de toate acestea, mama este patria fiului, cum exclamă poetul: Mamă, tu ești patria mea! (*"Mamă tu ești"*). În ochii ei, ai acestei patrii, ar dori fiul să fie înmormântat, precum în poezia *"Când"*, din care citez: *Când am să mor, / să mă îngropi / în lumina ochilor tăi. / Lumea venită la mormântul meu va sta în genunchi / în fața ta mereu. / Ca nimeni / să nu-mi joace pe mormânt..."* (Mi-ar fi plăcut ca poetul să se fi oprit aici, versurile ce urmează părându-mi de prisos.)

Cultul limbii mamei este îmbrăcat în metafore auguste, de spirit înălțătoare. *"Limba noastră cea română"* este numită *"limba doinelor de aur"*, despre care poetul crede cu certitudine că va rămâne *"pururea în al limbilor tezaur"*. Ea, limba noastră, se identifică în concepția poetului cu ***Istoria*** și cu ***Lacrima lui Dumnezeu***. Cu poezia *"Pentru ea"* ar putea să înceapă un manual de limbă română din școlile generale din România. Dacă aș mai fi profesor în România, aș incrusta această poezie pe o placă de marmură și aș expune-o la intrarea în școală. Iat-o: *Pentru ea la Putna clopot bate, / Pentru ea mi-i teamă de păcate, / Pentru ea e bolta mai albastră - / Pentru limba, pentru limba noastră. / Dumnezeu prima oară când a plâns printre astre, / El a plâns peste țară / Cu lacrima limbii noastre! / Pentru ea ninsori se cern din spații / Pentru ea puternici sunt Carpații / Pentru ea e caldă vatra poamei - / Pentru limba, pentru limba mamei. / Pentru ea noi văruim pereții, / Pentru ea mai sunt răniți poeții, / Pentru ea cresc florile visării- / Pentru limba, pentru limba Țării. / Dumnezeu prima oară / Când a plâns printre astre, / El a plâns peste Țară / Cu lacrima limbii noastre".*

Învăluiți în propria lor poezie, ca într'o hlamidă plină de culori și lumină, distinșii poeți Matcovschi și Vieru trec prin lumea noastră cântând despre *"tot ce mișcă în țara"* lor, fiecare cu o voce distinctă și vibrând atât de frumos, de parcă se aud cum cântă, până și pietrele...

INTRODUCERE ÎN POEZIA TEMNIŢELOR

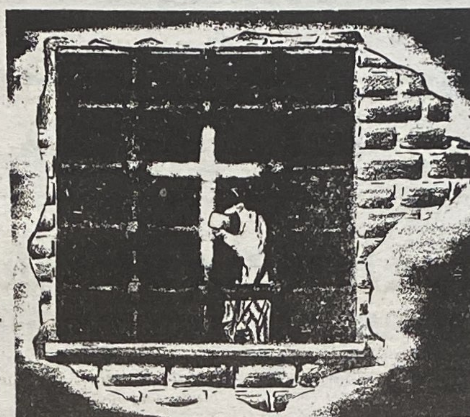
Pan IZVERNA

În temniţele politice poezia a înflorit mai puternic decât în orice medii sociale, de oricâtă libertate s'ar fi bucurat acestea. Iar în temniţele româneşti, care au fost bolgii ale infernului pe solul naţional, poezia a reprezentat, în accepţiune creştină, Duhul Sfânt coborît în Infern. S'a născut, a crescut arborescent-subteran, în regim de catacombă, animând sufletele, chiar şi pe cele ce vibrau mai puţin la sugestia versului, şi a făcut să încolţească în ele mugurii speranţei.

Născută din mari suferinţe, poeţii au murmurat-o şi, înainte de a fi reprodusă, din aceste murmure doar, ea a pătruns în inimi, inundându-le într'o baie de miresme ale spiritului. Fantasticul mister al compoziţiei lirice, izbutind să numească suferinţa pe numele ei multe şi adevărate, să surprindă durerea cea mai reală şi mai concretă, a reuşit să o transfere din zona instinctelor de conservare în aceea a conştiinţei metafizice, care defineşte omul ca făptură divină şi îl rupe definitiv de lumea zoologiei.

Act pur de transcendere, această lirică şi-a revelat, aparent paradoxal, superioara-i utilitate. Sufletele s'au îmbunătăţit, şi-au extins puterile comprimate, au devenit mai cuprinzătoare şi mai fertile, s'au altoit cu antenele Spiritului divin.

Pornită din durere şi din disperare, a trecut dincolo de ele devenind ea însăşi un pansament anestezic, un panaceu şi un elixir ales, din care tot mai mulţi s'au împărtăşit. Teribil de întunecată, a aspirat spre lumină şi, în mod miraculos, a produs-o, a sugerat-o sau a născut numai iluzia ei. Cei mai dotaţi au văzut chiar fulgere de lumină; unii mărturisesc că, rugându-se şi recitând-o în şoaptă sau în gând, au cunoscut levitarea, atingerea unor stări de mare seninătate; alţii n'au fost departe de extază şi de transmutarea, din condiţia lor nefirească de incarceraţi (prizonieri de conştiinţă) fără speranţă, în zone ale unor reprezentări visate, închipuite, poate revelate.

Definitiv melancolică în esenţă, ea a născut mirobolante întrezăriri de azur, la care aspiră fiinţa omului în faţa contopirii cu Fiinţa eternă. Din zgura neagră a sufletelor, precipitată din conştiinţa zdrobirii lor iminente sau latente, s'a ridicat prin combustie lirică asemenea unui fum de jertfă, care a fost aspirat de aceiaşi nefericiţi din rândul cărora a emanat. Acest fum gros, iscat la început din arderea mocnită a spiritelor rănite şi întunecate de tortură, un produs al ororilor învinse, s'a purificat în stratul cel mai înalt al conştiinţelor lirice într'o mireasmă renăscătoare, trezitoare şi nutritivă pentru flacăra încă pâlpâindă a vieţii.

Această poezie s'a întâlnit cu rugăciunea şi Dumnezeu a protejat-o!

Au fost desigur poeţi acei care au născut grava poezie a recluziunii şi nu nişte simpli versificatori. Cărţile lor pline de o încordare suprafirească o dovedesc cu prisosinţă. Vase comunicante prin care a circulat fluidul unor suferinţe şi chinuri pe care neamul nostru nu le mai îndurase, a unit mari mulţimi din multe cercuri danteşti. Încât se poate vorbi că, deşi aparţine unor naturi dăruite cu har, a fost născută din seva sufletului colectiv naţional, constrâns în întregul lui la o opresiune diabolică, de foarte lungă durată, având tendinţa să-l suprime.

E bine să nu uităm că din temniţele adânci, sordide, putrede, din celulele negre în care omul a fost nimicit cu sadism, a iradiat această lirică a speranţei, urcând, din preajma morţii, spre viaţă şi tinzând la mântuirea sufletelor de răul apocaliptic instaurat, pe o perioadă de timp insuportabilă pentru o făptură umană şi pentru un popor, de către demonii comunişti, s'ar putea spune că veniţi din iad şi bine travestiţi, pentru un timp blestemat, în oameni.

Dintr'un pospai ideologic marxist-leninist, roboţii aluvionari, mercenari şi autohtoni, cu lecţia bine învăţată din normativele staliniste, porniţi pe exterminarea valorilor individuale din toate categoriile sociale şi pe îngroparea spiritului naţional, au pus în funcţiune o sinistră reţea de puşcării, bună să concureze Gulagul sovietic, dacă nu să-l întreacă.

Niciodată în istoria neamului nostru nu s'a produs un atentat mai criminal asupra libertăţii omului şi credinţei lui în Dumnezeu. Funesta eră comunistă nu a reuşit însă să îngroape spiritul Românilor, pe cât le-a scurtat viaţa şi le-a întrerupt istoria.

Născută din seismele şi rupturile structurii sfinte a fiinţei omului, ***Poezia Temniţelor***, a dezmărginit orizonturi triste şi a deschis tainiţe cu comori neştiute la poeţii consacraţi, precum Radu Gyr şi Nichifor Crainic, a fecundat naturi poetice în devenire, s'a altoit pe naturi receptive, predispuse ei, şi a atins fericit nenumărate conştiinţe străine sau îndepărtate de magica ei chemare.

Se înţelege că rostul taumathurgic al acestei poezii şi puterea ei consolatoare au fost remarcabile. Dar ceea ce se pricepe mai greu este că ea a fost o formă de magie, aspirând spre mistică şi spre sfinţirea omului strivit de semenul său.

Vindecătoare a sufletelor, ea, desigur, a înviorat astfel şi trupurile caşectice, distrofiate de foame, de frig şi de torturi fizice. Acest adevăr pluteşte azi deasupra, în plină lumină, umilind, prin efecte, orice impersonală plăcere sau *"comodă"* bucurie estetică.

Aceasta pentrucă de o astfel de poezie n'au prea vorbit criticii şi esteticienii, nefiind ea poezia unor suferinţe imaginare/imaginate ale unor spirite alese şi dăruite din plin pentru litera şi spiritul versului clasic sau modern, ci o irumpere a unei dureri în versuri ce cutremură, o lirică aiuritor de concretă, trezind nu doar meditaţia şi reprezentarea melancolică a resorturilor ei, ci frizând, continuu sau intermitent, reprezentarea dureroasă a unor existenţe fizice, prin tortură morală şi trupească. Citind-o, te trezeşti în marginea firii (mai mult decât în faţa unei prăpăstii), unde disperarea se împleteşte cu speranţa, strigătul *"patetic"* cu murmurul muribund, patosul vieţii cu imprecaţia neagră şi blestemul orb al deznădejdii.

Atâta umilire a omului a născut o disperare şi un descântec, împotriva neputinţei împotriva răului, pe măsură.

Vom găsi în ea mai puţin mioritica împăcare cu moartea eliberatoare, cât, mereu prezentă, revolta enormă, pe măsura chinurilor, încercând să spargă, dar şi să refacă, echilibrul minţii.

Poate că, dacă de această Poezie a temniţelor nu s'a ocupat nimeni, este din bunul motiv că mai înainte ea nici nu a existat. Până la ultimul război nu au fost cunoscute în istorie, gulagurile politice, în extensie continuă pe două continente, şi lagărele de război din Rusia în care şi-au pierdut viaţa peste două sute de mii de Români.

Evident, şi dintre aceştia s'au născut poeţi. Adâncimea acestei lirici, izvorîtă din imediata apropiere a morţii, nu este întrecută în durere decât de abominabilele chinuri îndurate de creatorii ei.

Act de divinaţie a fost această poezie pentrucă pătimaşii ei, toţi s'au îmbătat de ea, au transmis-o prin morse, riscându-şi încăodată viaţa, au murmurat-o, au cuprins-o în tainiţele lăuntrului, au păstrat-o în tabernacolul templului celei mai nobile simţiri, au memorat-o, astfel ca să n'o mai uite niciodată, au legat-o de faticide şi fatale momente din viaţa lor distrusă sau din viaţa sugrumată a naţiunii, s'au hrănit cu ea în loc de pâine, ea i-a ajutat să-şi domolească setea, să doarmă, uitând pentru câteva ore de infernul carcerei negre, au recitat-o până la dememţă, umplând astfel tăcerea lugubră şi ziua neînsorită, posacă ani de-a rândul, pentru unii până în ora extincţiei, a celulelor pestilente şi rău oxigenate.

Unii au păstrat-o în suflete, cum am amintit, până înaintea momentului de asfixie fizică, înaintea descătuşării ultime şi a eliberării de viaţă. Versuri magice şi halucinatorii i-au însoţit pe mulţi şi mulţi au fost sprijiniţi de ele ca de rugăciunile născătoare de linişte, uitare, iertare, împăcare. Niciodată nu vom accentua de ajuns acest rol consolator al poeziei de care ne ocupăm. Şi am fi nedrepţi, dacă nu am aminti, măcar în treacăt, şi de acea poezie născută tot acolo, dar sublim-iertătoare, născută dincolo de orice turmente, revoltă şi disperare, aferentă dragostei creştine, având ţintă iertarea Proniei divine, harul ei mântuitor căzând şi radiind, deopotrivă, asupra nefericiţilor torturaţi, precum şi a tuturor schingiuitorilor şi a tuturor conştiinţelor satanizate, care au provocat şi au întreţinut Răul.

Voi aminti un şir de nume de care literatura noastră va trebui să ţină seama, pentrucă această poezie nu este numai *"în cătuşe"*, *"de după gratii"*, scrisă cu *"sângele temniţei"*, *"din bezna celulelor"*, aşa cum o numesc cărţile şi antologiile acestor poeţi. Ea este una nouă, originală, uneori tainic sublimată, dar iscată din corzile durerii, cu sonuri şi reverberaţii puternice, acordându-se cu sufletul naţional, rănit grav, dar încă în stare a se tămădui.

Aşadar, despre poeţii Constantin Aurel Dragodan, Ionel Zeană, Ion Constantin Mărăcineanu, Dumitru Radu Udar, Fronea Bădulescu, Ion Victor Pica, Andrei Ciurunga, Ştefan Vlădoianu, Dumitru Paceag, Gabriel Ţepelea, Serafim Pâslaru, Simion Giurgeca, Emanuil Paraschivaş, Grigore Zamfiroiu, Virgil Maxim, Aurel Pastramagiu, Bucur Stănescu, Ion Omescu, Sergiu Mandinescu, Virgil Mateiaş, Mihai Buracu, Nicoleta-Valeria Grossu, Sergiu Grossu, Ioan Andrei, Nicolae Fuiorea, Gheorghe Stănescu, Mila Sbiera, Gheorghe Penciu-Gorunescu, Zahu Pană, Virgil Vasiliu, D. Bacu, Dumitru Arvat, Al. Ionescu-Lungu, Eugenia Adams-Mureşanu, Vasile Pânzaru, Ion Popescu, Ştefan Tumurug, Simion Lefter, Stere Mihalexe, Radu Budişteanu, Theodor Gherzuca, Haiduc, Eugen Luca, I.V. George, Nicu Dascălu, Al. Teodorescu-Schei, Corneliu Coposu, Dumitru Oniga, Dimitrie Cuclin şi numărul lor este neîndoios mai mare, suntem convinşi că se va auzi vorbindu-se cu mare interes. Nu tuturor acestora timpul şi destinul le-a îngăduit să scoată o carte de versuri. Nu putem uita de poezia anonimilor, transmisă oral şi despre atâţia alţii necunoscuţi nouă, poeţi care aşteaptă ca manuscrisele lor să vadă lumina tiparului. Credem că se va scrie şi se va vorbi despre ei în viitor, pe măsură ce cărţile lor vor impresiona sensibilitatea generaţiilor ce vin.

Adevărata Poezie, care şi în literatura română dă semne de istovire, ar putea să renască şi să se învioreze puternic primind frisonul nou, o esenţă existenţială, infuzat din altoiul gravei Poezii a Temniţelor.

DESPRE CONDIŢIA ŞI ROLUL ARTISTULUI ÎN SOCIETATE

Urmare din pag. 12

- Domnule Suţu, să o luăm sistematic. Secolul Renaşterii nu prea a fost favorabil artei finlandeze. Prin pătrunderea catolicismului apar şi primele semne ale artei religioase, în biserici, sau în casele celor înstăriţi, însă prin reformele religioase din Germania ale lui Martin Luther, arta abia începută începe să se stingă, construindu-se acum biserici luterane, cu stil arhitectural mult simplificat şi interiorul nedecorat pictural.

Abia în secolul XVII apare Rococoul finlandez, influenţat de cel dela curtea regelui Suediei. În 1809 apare însă perioada Romantică, când Finlanda era principat al Rusiei ţariste, deşi legăturile culturale rămân totuşi, în continuare, cu Stockholmul. Deci, cum spuneaţi, influenţa este permanentă, când rusească, când suedeză.

Perioada următoare, cunoscută ca "Epoca finlandeză în stil Biedermeier", excelează printr'un idealism patriotard şi o peisagistică tipic finlandeză şi este marcată de fraţii pictori Von Wright.

Abia la jumătatea secolului (1853) apare infuenţa germană a şcolii dela Düsseldorf, urmată de perioada Realismului, ca o reacţie la austeritatea şcolii germane, cu ale sale culori "academice" întunecate, cenuşii. Realismul finlandez preia stilul şcolii franceze, dintotdeauna avangardistă, aşa numitul stil "en plein-air", cu peisaje executate direct în natură, în culori curate, pure şi lumini strălucitoare.

Dacă, la început, realismul finlandez a urmărit trezirea naţiunii, prin cunoaşterea de sine ca popor, el înclină, mai târziu, către un realism romantic, romantic mistic, culminând, în 1890 cu Karelialismul.

Karelia, unde legenda Kalevalei situează naşterea poporului finlandez, a inspirat pe lângă pictorii Westerholm şi Edelfeld şi pe Aksel Gallen-Kallela, care reuşeşte, în sfârşit, să ilustreze legenda Kalevalei.

Din Romantismul naţional şi prin acelaşi Gallen-Kallela ia fiinţă Simbolismul, care face puternica legătură între arte: pictura, muzica şi literatura.

Prin introducerea programei de şcolarizare în artă a teoriei culorilor spectrale apar noi valori ca Alfred Finch care, după cum bine ştiţi, introduce Neoimpresionismul, perioada "paletei curate".

După o scurtă perioadă de căutări, culorile "curate" revin din nou odată cu Abstracţionismul sau Suprarealismul maestrului Şcolii de Artă din Turku, Edwin Lyden, al cărui cel mai de seamă discipol a fost însuşi marele Salvador Dali.

Dar pentrucă aţi amintit de Edvard Isto, simbolistul, am ţinut să-l comentez separat. Cunoaşteţi, bineînţeles, renumita sa lucrare intitulată "Atacul", care prezintă tânăra Finlandă, personificată în fecioara înveşmântată în culorile drapelului naţional şi purtând la brâu o cingătoare cu leul şi spada stemei ţării. Ei bine, poziţia fecioarei în luptă cu vulturul bicefal, simbolul Rusiei ţariste, are forma hărţii Finlandei. Lupta dintre fecioară şi vultur se dă pentru autonomia ţării, sugerată prin cartea legislativă pe care fecioara încearcă să o salveze din ciocul şi ghearele vulturului rusesc.

Ei bine, Domnule Negrescu, în acea perioadă tensiunea, presiunea rusească era foarte mare şi în ciuda faptului că lucrarea a fost interzisă de Ruşi, ea a fost totuşi reprodusă în mii de exemplare şi distribuită, în mod oficial, familiilor finlandeze, stârnind entuziasmul unanim. Un student, Eugen Schauman, devenit erou naţional, ajunge chiar să-l împuşte pe guvernatorul rus Bobrikov. Este dela sine înţeles că fiecare familie avea la loc de cinste acest tablou.

- Doamnă Bădărău, în încheiere vă propun câteva aprecieri personale asupra portretisticii şi cromaticii pe care o folosiţi actualmente.

Care vă sunt căutările actuale şi până unde pot ele merge?

- Actualmente, aprofundând studiul portretisticii, sunt interesată de expresia umană, tânără sau în vârstă, în diverse ipostaze, diverse lumini, culori etc. "Graniţele" artei nu există, după cum o ştiţi şi Dumneavoastră, dar dacă ele nu există în Univers, pot exista, totuşi în interiorul artistului, însă şi acestea, câteodată, pot fi depăşite.

Dacă Arta este nemuritoare, graniţele ei, o repet, prin multă muncă şi renunţări, căci altfel nu se poate, pot fi depăşite.

- Doamnă Bădărău, ţin să vă mulţumesc pentru reala plăcere a acestui dialog, pe care nu o poate egala decât delectarea în faţa pânzelor Dumneavoastră. Vă doresc succes în continuare în Finlanda şi poate Românii vor avea plăcerea de a vă contempla pânzele şi la Bucureşti, unde aţi mai expus dela plecarea din ţară. Experienţa finlandeză ar interesa, sunt convins, multă lume. Deci, succes şi pe curând.

Radu NEGRESCU-SUŢU

SFÂNTA MARE NERUŞINARE

——Sergiu GROSSU——

De problema persecuţiilor religioase din universul concentraţionar al regimurilor comuniste mă ocup de multă vreme, propriu-zis din clipa în care, împreună cu soţia mea, am pus piciorul pe pământul ospitalier al Franţei, la 5 Aprilie 1969, amândoi fiind foşti deţinuţi politici. În mod special m'a frământat situaţia comunităţilor creştine din România, în perioada sângeroasă a dictaturii proletariatului şi-a luptei de clasă, fie sub tirania lui Gh. Gheorghiu-Dej, fie sub absolutismul diabolic al cuplului Ceauşescu, şi-am dat în vileag prin revista ***Catacombes***, prin emisiuni radiofonice dela *Trans-Europa Lisabona* sau *Europa Liberă*, prin cartea ***"Le calvaire de la Roumanie chrétienne"***, apărută în 1987, la o editură pariziană, iar mai târziu, în 1993, tradusă şi editată de *Convorbiri Literare*, fără să neglijez impactul nenumăratelor conferinţe ţinute de-a lungul şi de-a latul Franţei - caracterul nefast al pretinselor *"relaţii"* paşnice între autorităţile de Stat şi cele 14 confesiuni legale, în fruntea cărora se afla, slugarnic de obedientă, Biserica mea ortodoxă.

Cine mai ignorează, astăzi, că odată ajunşi la putere, cu spirijinul armatei sovietice, cele câteva sute de comunişti (ezit să-i numesc *"Români"*) s'au apucat să intreprindă, concomitent cu lupta împotriva forţelor politice *"reacţionare"* care se opuneau programului lor bolşevic, o ofensivă terifiantă contra religiei şi instituţiilor ei naţionale? S'a mers, la ordinul Kremlinului, în etape mici, urmărind un itinerariu minuţios jalonat. Totul a început cu reorientarea ideologică şi socială a Bisericii dominante, determinând supunerea totală a conducerii ecleziastice la directivele inflexibile ale Comitetului Central care, după ce a curăţat-o de toţi demnitarii recalcitranţi faţă de politica sa antireligioasă, a impus în fruntea acestei Biserici captive o ierarhie docilă, susceptibilă de a accepta orice compromis sau trădare.

Aşa se explică de ce noii *"ierarhi ai poporului"* vor rămâne imperturbabili la invectivele nesăbuite ale presei comuniste, vor colabora cu autorităţile poliţieneşti şi politice la arestarea celor mai străluciţi preoţi ortodocşi, vor aproba - prin tăcerea lor - opera de stârpire a credinţei şi-a distrugerii nemiloase de biserici şi mânăstiri de o valoare istorică inestimabilă şi se vor arăta gata să slujească legislaţia ateistă şi măsurile distructive ale puterii, fără să schiţeze măcar un gest de protest, de opunere, de indignare.

Intoleranţa religioasă, instaurată de P.C.R. cu ajutorul nelimitat al patriarhului Justinian Marina, a lovit, în primul rând, în Biserica fraţilor noştri greco-catolici, lichidând-o pur şi simplu la 1 Decembrie 1948. Şi dacă în scrisoarea irenică post-decembristă, Sfântul Sinod B.O.R. regreta că *"unii prelaţi"* n'au avut *"curajul martiriului"* şi n'au recunoscut, în mod public, *"durerea ascunsă şi suferinţele poporului român"*, adică tot ce-a fost *"fals şi rău"* în activitatrea mai marilor Bisericii sub orânduirea comunistă, ***regretul*** şi ***recunoaşterea*** trâmbiţate ***atunci***, de teama revoluţiei din Decembrie 1989, n'au fost decât cuvinte mincinoase, rostite ca să păcălească poporul drept credincios şi naivitatea dibuielnicilor revoluţionari ortodocşi, care mai credeau în cinstea ierarhiei şi în încercarea ei de a salva, *"prin compromis"*, viaţa liturgică.

Este suficient să mă opresc la ultima manifestare procomunistă desfăşurată la 21 Octombrie 1998 în catedrala din Alba-Iulia, când a fost comemorată, printr'o liturghie solemnă, cu participarea unor înalţi prelaţi ierarhi ortodocşi, împlinirea a ***"50 de ani dela reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române"***. Rămâi uluit, contrariat, ars de o justificată şi evanghelică revoltă. Parcă am retrăi aceleaşi comemorări ca'n perioada hegemoniei comuniste. Parcă nimic nu s'a schimbat în această ţară dela asasinarea *"geniului Carpaţilor"*, proslăvit fără pic de ruşine de cei trei patriarhi *"ai poporului"*, numiţi de Comittul Central şi care şi-au permis să continue, prin Teoctist Arăpaşu, politica duşmănoasă a partidului comunist faţă de Biserica Unită. De aceea mă alătur reacţiei lui Ion Zubaşcu, publicată în ***România Liberă*** din 21 Octombrie crt., şi întreb, împreună cu el, atât pe conducătorii politici cât şi pe cei religioşi: *"Cum poate face Biserica Ortodoxă un jubileu din anul în care comunismul s'a instituţionalizat în toată România? Cum se poate bucura Biserica Ortodoxă şi cum se mai poate numi ea <naţională>, când e singura instituţie din România care sărbătoreşte ca pe o victorie anul în care s'au distrus toate valorile instituţionale ale întregului popor român?"*

Răspunsul îl găsim în titlul unui celebru roman al regretatului George Mihail Zamfirescu: cauza acestei fărădelegi ierarhice este ***"Sfânta mare neruşinare"*** de care au dat şi mai dau, încă, dovadă *"înalţii"* şi *"prea fericiţii"* unor scaune arhiereşti la care nu vor să renunţe, ei, *"burdufurile vechi"* repudiate de Mântuitorul; ei, îndărătnicii urmaşi ai cărturarilor şi fariseilor, pe care Iisus îi socotea *"morminte văruite"* şi *"pui de năpârci"*; ei, care şi după 50 de ani dela desfiinţarea Bisericii Greco-Catolice de către regimul comunist, cu binecuvântarea şi concursul primului patriarh roşu, prieten al călăului Gheorghiu-Dej, îndrăznesc să comemoreze ***"reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române"***.

Să vedem, bazaţi pe documente şi date istorice irefutabile, ce s'a întâmplat ***realmente*** acum 50 de ani în urmă. În ***"Calvarul României creştine"*** subliniam că regimul comunist anticreştin, odată înscăunat de armata sovietică de ocupaţie, a declanşat în scurt timp o luptă aprigă împotriva unei *"anumite confesiuni"*, supusă ordinelor Vaticanului *"reacţionar şi pro-imperialist"*. Deşi se intenţiona distrugerea catolicismului românesc în întregime, cea dintâi victimă a fost Biserica Greco-Catolică, urmând drumul dureros al surorii sale din Ucraina, ilegal lichidată în luna Martie 1946. La această operaţie de pretinsă *"restabilire"* a unităţii religioase a Românilor, realizabilă prin întoarcerea Uniţilor la Ortodoxie, se înhămă noua ierarhie B.O.R., fabricată rapid de partidul comunist pentru a-i servi de instrument docil. Chiar a doua zi după 23 August 1944, mitropolitul ortodox de Sibiu, Nicolae Bălan (cel ce l-a caterisit pe preotul ortodox Iosif Trifa, fondatorul Oastei Domnului), se exprima într'o scrisoare către mitropolitul Leningradului Alexei, devenit patriarh al Moscovei, că slăbirea naţiunii române era consecinţa sciziunii în două a ţării prin existenţa *"unei Biserici în unire cu papii Romei"*. Situaţia politică agravându-se în România din ce în ce mai mult (partidele de opoziţie suprimate, întreprinderile industriale şi comerciale naţionalizate, regele forţat să abdice şi republica populară oficial proclamată), nici Biserica Greco-Catolică nu va scăpa de loviturile autorităţilor comuniste, mai cu seamă după refuzul ei de a adera nu numai la Asociaţia de prietenie cu URSS, ci şi la mişcarea *"preoţilor democraţi"*. Începând cu toamna anului 1946, câţiva membri ai clerului de rit bizantin, acuzaţi de cele mai rele fapte, sunt arestaţi şi închişi.

Trec peste toate abuzurile unor legi draconice, care plasau toate confesiunile religioase sub controlul Statului comunist şi decretau naţionalizarea tuturor bunurilor grecocatolice; trec şi peste ilegala *"pensionare"* a patru din cei şase episcopi uniţi, consideraţi de primul demnitar al Bisericii Ortodoxe *"mincinoşi şi trădători ai poporului"*, ca să mă opresc la obsesia unificării *"într'o singură turmă"*, pe care o cerea patriarhul Justinian Marina în catedrala din Caransebeş, conform intereselor partidului comunist, la 1 Septembrie 1948. Pentru a se realiza *"întoarcerea acasă"* a fraţilor *"rătăciţi"*, la 27 Septembrie a fost expediată o invitaţie preoţilor greco-catolici din partea Ministrului Cultelor, punându-i la curent cu reuniunea fixată la Cluj, pentru 1 Noembrie, şi cu obligaţia de a trimite acolo un delegat, cu mandat să voteze *"proclamarea întoarcerii Bisericii Greco-Catolice la Biserica Ortodoxă"*. În faţa acestor manevre, aproape toţi preoţii au refuzat să semneze apelul; cei ce l-au sprijinit cu semnăturile lor n'au făcut-o decât după ce au fost ameninţaţi, arestaţi, torturaţi.

La 1 Octombrie 1948, în sala de gimnastică a Liceului Gheorghe Bariţiu din Cluj, nu erau în sală decât 37 de preoţi care, sub supravegherea poliţiştilor prezenţi la această *"adunare istorică"*, au cerut ruperea relaţiilor cu Roma şi încorporarea Bisericii Catolice de rit oriental în Biserica Ortodoxă română. Zguduită de valurile şi furtuna urii, barca Bisericii Greco-Catolice trebuia - oficial - să dispară. Decretul nr.358/1 Decembrie 1948 al Prezidiului Marii Adunări a Republicii Populare Române atesta desfiinţarea definitivă a acestei Biserici martire, care a cunoscut urcuşul Golgotei şi răstignirea: sute de preoţi arestaţi şi aruncaţi în întunericul temniţelor şi lagărelor de exterminare; din cei şase episcopi arestaţi, trei au murit torturaţi (fără ca să-şi aplece grumazul sub jugul Belialui comunist, slugărit de prelaţii ortodocşi). Ioan Suciu, Traian Frenţiu şi Vasile Aftenie.

"Ceasul în care Iisus Hristos ne dă ocazia să-l împărtăşim suferinţele pentru Biserica Sa" - cum le scria Mgr. Ioan Suciu credincioşilor greco-catolici, înainte de arestare - a durat mai mult de patru decenii şi, din păcate, mai durează încă. Fiindcă ierarhia B.O.R., care n'a avut *"curajul martiriului"* şi nu s'a identificat cu *"durerea şi suferinţele poporului român"*, repetă astăzi ticăloşia de ieri a patriarhului ortodox, omagiindu-l pe Justinian Marina, într'o emisiune dela TVR, destul de recentă, ca şi cum nu el şi-a permis să vorbească la 8 Mai 1972, la Bruxelles, într'o conferinţă de presă, de *"autodisoluţia"* Bisericii Greco-Catolice; ca şi cum nu patriarhul Justin Moisescu, zece ani mai târziu, instigat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe, s'a grăbit să adreseze Preşedintelui Ceauşescu o lungă telegramă de protest, pentru a-şi manifesta *"indignarea"* şi a condamna *"cu fermitate"* o declaraţie a Papei Ioan Paul al 2-lea, privind *"tentativa de a face să renască în România cultul unit, prin divizarea actualilor credincioşi ai Bisericii Ortodoxe Române"*.

Dacă atunci, sub comunism, atitudinea intransigentă a patriarhului român nu era decât reflexul supunerii sale umilitoare faţă de exigenţele politicii antireligioase a guvernului comunist (de altfel, adevăratul instigator al pretinsei *"autosuprimări"* a Bisericii Catolice de rit bizantin), această *"autosuprimare"* nu reprezintă, oare o parte importantă din ceea ce a fost *"fals şi rău"* în activitatea prelaţilor ortodocşi, lipsiţi nu numai de *"curajul martiriului"*, ci şi de bunul simţ al retragerii lor în mânăstiri, recunoscându-şi vinovăţia, pocăindu-se şi strigând, fiecare în parte, întocmai sfântului din Tars: *"Hristos a venit în lume ca să mântuiască pe cei păcătoşi, dintre care cel dintâi sunt eu"* **(1 Timotei, 1.15)**?

Comemorarea împlinirii a 50 de ani dela *"reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române"*, oficiată în catedrala din Alba Iulia - *"reîntregire"* iniţiată de partidul comunist român şi definitivată de către căpeteniile Sovrompatriarhiei, cum îi plăcea Exilului s'o numească -, descalificată de aceşti *"falşi apostoli"* ai lui Hristos, care se cred, pesemne, tot sub cerul vid al ateismului maxist-leninist de odinioară, admişi sau suportaţi de indiferenţa spirituală a clasei politice ce ne guvernează şi de ignoranţa unui popor, mândru de a se fi născut creştin, dar descreştinat în cei 45 de ani de oblăduire comunistă.

Pe când sărbătorirea, de către *"Sfântul Sinod"* al Bisericii Ortodoxe Române, a celei de a 55-a aniversări a actului dela 23 August 1944, pentru a se evoca (folosind genoflexiunea unei telegrame de *"înaltă cinstire"*, adresată cândva de patriarhul Justinian lui Nicolae Ceauşescu) *"munca neobosită"* şi *"jertfele pline de patriotism"* ce s'au făcut de fostul dictator?

Cât de actuale mi se par admonestările lui Dumnezeu, rostite prin pana profetului: *"Grozave lucruri se fac în ţară. Proorocii proorocesc neadevăruri, preoţii stăpânesc cu ajutorul lor, şi poporului Meu îi plac aceste lucruri"* **(Ieremia, 5.30-31)**.

Noi aşteptăm ca înalţii prelaţi ortodocşi, vinovaţi de decăderea Bisericii Ortodoxe, însă sclipind de orgoliul frumuseţii ortodoxiei noastre de două ori milenare, să se ruşineze, auzindu-L pe Iisus Mântuitorul mustrându-i, aşa cum i-a mustrat şi pe vânzătorii din Templul Ierusalimului: *"Este scris: Casa Mea se va chema o casă de rugăciune. Dar voi aţi făcut din ea o peşteră de tâlhari!"*.

SF. ANDREI -CEL DINTÂI CHEMAT-

Încreştinătorul Românilor

Pr. Traian MAZĂRE

Sf. Apostol Andrei, cel dintâi chemat de Mântuitorul la ucenicie şi apostolat, fiul pescarului galilean Iona şi fratele mai mic al Sf. Apostol Petru, originari din localitatea Betsaida, este trecut în calendarul sfinţeniei creştine la 30 Noembrie, ziua săvârşirii sale din viaţă.

Smerit şi împlinător al poruncii Mântuitorului de a evangheliza şi a creştiniza popoarele căruia i-au căzut sorţii, lui datorează poporul român opera de mântuire începută de Iisus.

Conştiinţa încreştinării poporului român de către un ucenic al Mântuitorului este mai veche. Recent, sfintele moaşte (capul Sf. Andrei) fiind aduse în Ţară, în pelerinaj la Iaşi şi, fericită inspiraţie, la intervenţiile Preasfinţitului Casian, şi la Galaţi, a reamintit poporului român că sfântul revine în ţara în care a mai fost.

Cinstea cu care au fost primite sfintele moaşte o lăudăm şi o apreciem: este preţuirea dintotdeauna cu care poporul nostru a ştiut să stea neabătut în învăţătura Mântuitorului, transmisă de Sf. Andrei. Relaţia Sf. Ap. Andrei cu poporul român şi valorile sale spirituale este fundamentală. Îi revine Bisericii - şi nu numai ei - datoria de a comunica şi prezenta poporului dreptcredincios şi lumii contemporane o străveche istorie culturală, proprie unităţii naţionale a Românilor.

Anul civil, după calendarul vechi roman, avea lunile anului numite după zeii, eroii, vegetaţia naturii sau împăraţii care i-au apreciat. După încreştinarea sa, poporul a dat numele Sf. Andrei lunii care corespundea cu perioada în care el a fost martirizat şi a trecut la Domnul.

Tot în această perioadă, în iernile grele şi geroase, ciobanii îşi aminteau că Sfântul i-a învăţat să se apere simplu de lupi, fără pagube şi suferinţe, ungând strunga animalelor cu usturoi. Simţul olfactiv hipersensibil al lupilor fiind iritat, aceştia părăseau convinşi zona.

Numele Andrei (dela grecescul Andreas) explicat în mod obişnuit prin substantivul andreia (bărbăţie, curaj) şi adjectivul grec andreios (curajos) devine astfel eponim al începutului de iarnă (Andrei - cap de iarnă) şi al lunii când se naşte Mântuitorul (Iisus - marele bărbat).

Din acea epocă şi dela numele Sf. Apostol Andrei ne-au rămas până azi formele Indrea şi Undrea, ca denumiri populare ale lunii Decembrie.

Astfel de cuvinte latine sunt cele mai substanţiale şi cele mai pline de sevă. Noi suntem protolatinitatea. *Nici o limbă vorbită nu este atât de latină ca limba noastră şi atât de aproape de limba latină scrisă.* (Părintele Stăniloaie). Memoria colectivă şi afectivă a poporului român nu se înşeală, relaţia cu numele *naşului* său fiind întărită prin această afirmaţie antroponomastică.

Aducând mesajul Evangheliei pe aceste binecuvântate plaiuri, folclorul dobrogean îl prezintă pe Sf. Andrei ca un Moş bătrân, cu toiag, ce se întâlneşte cu colindătorii şi le dă o nouă veste, a lui *Moş Crăciun cel mai bătrân.*

Sf. Andrei probabil că a fost şi în alte părţi ale Daciei. O veche şi puternică tradiţie îl menţionează a fi fost prin părţile Vrancei (Sf. Andrei, patronul ciobanilor şi apărătorul de lupi, cutumele, antroponime şi toponime, *focurile vii* dela Andreiaşu, etc.)

O mulţime entuziastă, *înflăcărată de cuvintele sale* l-a întâmpinat, convertindu-se la creştinism.

Încreştinându-i pe străRomâni, Sf. Andrei le va aduce bucuria evanghelizării, a noului mesaj ce conferea descifrarea sensului vieţii, descoperirea misterelor, destrămarea necunoscutului şi dobândirea vieţii celei veşnice.

(Nota redacţiei: prezentul articol este un compendiu al unui studiu mai larg referitor la relaţia dintre Sf. Andrei şi folclorul românesc. Am considerat oportună publicarea prescurtată în această tragică lună Noembrie.)

BASARABIA SI BUCOVINA

Blestemaţi să fie acei care dintr'o ţară au făcut şi mai fac două!

BUCOVINA 1918 - 1998

(După 143 de ani de ocupaţie austro-ungară)

——Nicolae LUPAN——

La 80 de ani dela revenirea Bucovinei la ţara-mamă, după 143 de ani de jug habsburgic, România continuă să sângereze prin ruperea din trupul său a Nordului *"veselei grădini"* alecsandrine.

O rană adâncă în sufletul Neamului ce nu se va tămădui decât atunci când Arboroasa Hurmuzăcheştilor va fi readusă acasă.

La 1915 Românii din stânga Prutului le cereau Românilor din Regat: *"Am fost şi vrem să fim Români! Voi nu aveţi dreptul să nu ne ascultaţi!"* Dar astăzi cui să se adreseze Românii bucovineni înstrăinaţi când ţara-mamă crează, pe propriul său teritoriu, nesăbuita euroregiune *"Prutul de Sus ?"*

Actul Unirii

La 8 Iunie 1917 refugiaţii bucovineni din Iaşi constituiau Comitetul Naţional al Românilor din Transilvania şi Bucovina care cerea *"eliberarea Românilor de sub jugul austro-ungar şi formarea unui stat naţional unitar sub suveranitatea dinastiei române"*.

La acea oră în Dieta dela Viena se aflau 6 Români bucovineni care s'au constituit în Consiliu Naţional. Un an mai târziu, la 17 Octombrie 1918, George Grigorovici declara în Parlamentul dela Viena: *Unirea Românilor este un ideal şi o ţintă pe care o vor urmări Românii totdeauna şi în veci, în tot momentul şi în toate imprejurările, indiferent de cum va fi constelaţia lor viitoare, indiferent de chipul cum li se va desfăşura soarta pe viitor în vederea unirii întregului popor într'o singură ţară liberă şi independentă"*.

Zece zile mai târziu, la 27 Octombrie 1918, la Palatul Naţional din Cernăuţi, a fost convocată *Adunarea Constituantă* a deputaţilor din dieta dela Cernăuţi, a primarilor şi fruntaşilor politici din provincie. La propunerea decanului de vârstă Dionisie Bejan, preşedinţia a fost asumată de Iancu Flondor care a spus: *"Domnilor, o iobăgie naţională de aproape un secol şi jumătate, pe cât de dureroasă pe atât de ruşinoasă este pe sfârşite. Poporul român din Bucovina este pe cale de a sparge şi a lepăda lanţul care i-a ferecat sufletul... Liberi în puterea suveranităţii naţionale, Dvs. veţi hotărî ce veţi afla de bine pentru un viitor fericit şi falnic al neamului românesc din Bucovina"*.

Au început dezbateri entuziasmate ce au culminat cu redactarea unei moţiuni a Consiliului Naţional adoptate unanim în aplauzele întregii asistenţe:

"1. Reprezentanţii poporului român din Bucovina, întruniţi astăzi, în ziua de 27 Octombrie 1918, în capitala ţării, în puterea suveranităţii naţionale se declară Constituantă a acestei ţări româneşti.

2. Constituanta hotărăşte unirea Bucovinei integrale cu celelalte ţări româneşti într'un stat naţional independent şi purcede spre acest scop în deplină solidaritate cu Românii din Transilvania şi Ungaria.

3. Spre a conduce poporul român din Bucovina şi a-i arăta drepturile şi spre a stabili o legătură strânsă între toţi Românii, Constituanta instituie un Consiliu Naţional de 50 de membri. Acest Consiliu ne va reprezenta prin mandatari şi la Conferinţa de Pace, în afară de el nu recunoaştem nimănui dreptul de-a hotărî sau a trata asupra poporului român din Bucovina.

4. Constituanta respinge cu hotărîre orice încercare ce ar ţinti la ştirbirea Bucovinei, doreşte însă să se înţeleagă cu toate popoarele conlocuitoare".

Între timp, un grup de intelectuali, în frunte cu Sextil Puşcariu şi Iancu Flondor, se întâlnesc în casa medicului Isidor Bodea (11 Octombrie 1918) şi ajung la concluzia că trebue lansat de urgenţă un ziar în care să fie tipărite toate documentele adoptate de Adunarea Constituantă. Acel ziar avea să se numească *"Glasul Bucovinei"* în al cărui număr din 4 Noembrie 1918 Iancu Flondor, ca preşedinte, şi Ion Sbiera, ca secretar, adresau reprezentanţilor Consiliului Naţional din Iaşi o chemare, prevenindu-i deschis că *"Situaţia din ce în ce mai critică reclamă imperios neîntârziat intervenţia Armatei Române. Mişcarea bolşevică deslănţuită va avea cele mai grave urmări pentru chestia românească"*.

Alarma era dată în legătură cu faptul că Rutenii cereau împărţirea Bucovinei pe Siret! Drept care, Iancu Flondor ceru ajutor Regelui Ferdinand.

Sesizat de seriozitatea momentului de răscruce pentru Bucovina, prefectul de Suceava O. Lecca trimitea la 5 Noembrie 1918, orele 15.15, Preşedintelui Consiliului de Miniştri al României o telegramă cu următorul conţinut: *"În Gura Humorului şi la Câmpulung, după plecarea autorităţilor austriace, bande armate au început desordine şi jafuri... Aşteptând dispoziţiunea Excelenţei Voastre în această privinţă, adaog că un escadron de cavalerie aflat în localitate poate fi trimis în orice moment, cum şi un detaşament de jandarmi. Un ordin afirmativ ar produce o impresie din cele mai fericite în toată populaţia"*.

La doar două ore dela expedierea acestei telegrame, prefectul Lecca primea dela Alexandru Marghiloman rândurile ce urmează: *"Sunteţi autorizat a trece jandarmi şi un escadron de cavalerie pentru protecţia populaţiei. Trupele se vor purta cu cea mai mare umanitate cu populaţia bucovineană. Măsura de faţă s'a comunicat şi ministerului de războí"*.

După 4 zile, Vineri 9 Noembrie 1918, un avion românesc împrăştia deasupra Cernăuţilor o proclamaţie semnată de Generalul Iacob Zadic, Comandantul Diviziei a VIII-a, în care se spunea:

"Răspunzând la chemarea Consiliului Naţional român din Bucovina, Armata Română, din înaltul Ordin al Majestăţii Sale Regelui Ferdinand I al României, a păşit pe pământul Marelui Voevod Ştefan, pentru a ocroti viaţa, avutul şi libertatea locuitorilor, de orişice neam şi credinţă, împotriva bandelor de criminali, care au început opera lor de distrugere în frumoasa noastră ţară. Trecând hotarul pus între noi de o soartă vitregă, acum o sută şi mai bine de ani, trupele române sosesc în mijlocul vostru, aducându-vă dragostea şi sprijinul lor, pentru libera împărţire a dorinţelor născute din dreptul legitim al popoarelor de a dispune de soarta lor.

Stăpânit de aceste sentimente şi cu credinţă în sinceritatea cererii voastre de ajutor, invităm poporul bucovinean ca să nu se abată sub nici un motiv dela viaţa şi activităţile sale normale. Subsemnatul garantez oricărui locuitor libera exercitare a drepturilor sale civile şi fac cunoscut în acelaşi timp că se va reprima cu toată severitatea cuvenită orice încercare de desordine, acte de violenţă sau nesupunere la ordonanţele date de noi".

Eliberarea ca atare a capitalei Bucovinei, oraşul Cernăuţi, a avut loc la 11 Noembrie, dată la care Generalul Zadic a fost întâmpinat în Piaţa Unirii de mii de Români, în frunte cu Iancu Flondor care rosti: *"Domnule General, daţi-mi voie să vă binecuvântez, aşa cum o fac doi fraţi care, după o lungă şi dureroasă despărţire, se întâlnesc spre a nu se mai despărţi niciodată"*.

A doua zi, 12 Noembrie, la Cernăuţi a fost format un guvern în frunte cu Iancu Flondor care a depus jurământul în faţa lui Dionisie Bejan, ales preşedinte al Consiliului Naţional în locul lui Flondor care demisionase pentru a se încadra în *"Legea fundamentală provizorie asupra puterilor ţării Bucovinei"*. În aceeaşi zi, Iancu Flondor dădu următoarea proclamaţie:

"Rezbelul mondial, lupta gigantică a dreptăţii şi libertăţii contra militarismului şi imperialismului asupritor, a dat naştere şi naţiunilor subjugate. Românii bucovineni, folosindu-se şi ei de dreptul suveranităţii naţionale, recunoscut acum de toată lumea, au hotărît în Constituanta lor din 27 Octombrie 1918, să stăpânească singuri ţara lor Bucovina, sfântul lor pământ strămoşesc. Fostul guvern austriac s'a opus la această cerere îndreptăţită, a cedat însă forţei Rutenilor şi s'a deslănţuit în urmă anarhie pentru toată ţara.

În faţa acestor împrejurări, Consiliul Naţional, reprezentanţa legitimă a poporului român, a fost nevoit să recurgă la ajutorul fraţilor din Regat, cerând intervenţia oastei româneşti.

Majestatea Sa Regele României, răspunzând la această cerere întemeiată, a dispus intrarea armatei în ţară.

Spre a restabili dreptatea şi ordinea, Consiliul Naţional a luat în ziua de 10 Noembrie în seamă stăpânirea ţării şi va exercita puterea prin guvernul său. Locuitorii acestei ţări de alte naţionalităţi sunt provocaţi, chiar în interesul lor de bine înţeles, să se supună acestui guvern, care va şti să ia în consideraţie interesele lor fireşti".

La 23 Noembrie se întorceau la Cernăuţi peste 100 de refugiaţi bucovineni în frunte cu Ion Nistor. Dintre ei au fost cooptaţi 12 refugiaţi şi voluntari în Consiliul Naţional, iar membrii Adunării Constituante au decis convocarea Congresului General al Bucovinei pentru 28 Noembrie 1918 întru *"Stabilirea raportului politic al Bucovinei faţă de Regatul României"*. Erau prezenţi 100 de delegaţi cu drept de vot, inclusiv 74 Români, 13 Ucraineni, 7 Germani şi 6 Polonezi.

Aşadar, Joi 28 Noembrie 1918, la orele 11 dimineaţa, Dionisie Bejan, Preşedintele Consiliului Naţional Român, a deschis lucrările Congresului, întrunit în Sala Sinodală a Palatului Mitropolitan din Cernăuţi.

Dezbaterile au fost conduse de Iancu Flondor care a prezentat Moţiunea Congresului General al Bucovinei. Moţiune fixată în *"Procesul-verbal asupra Congresuluii"* din care voi desprinde fragmentul ce urmează:

"Iancu Flondor: Trecând la ordinea de zi "Stabilirea raportului între Bucovina şi Regatul României", am onoarea să vă fac propunerea ca să votaţi spre primire următoarea Moţiune:

Congresul General al Bucovinei, întrunit azi, Joi 15/28 Noembrie 1918, în Sala Sinodală din Cernăuţi,

Considerând că dela fundarea Principatelor Române, Bucovina, care cuprinde vechile ţinuturi ale Sucevei şi Cernăuţilor, a făcut pururea parte din Moldova, care în jurul ei s'a încheiat ca stat,

(...) Considerând că în 1774, prin vicleşug, Bucovina a fost smulsă din trupul Moldovei şi cu de-a sila alipită coroanei Habsburgilor,

Considerând că 144 de ani poporul bucovinean a îndurat suferinţele unei ocârmuiri străine, care îi nesocotea drepturile naţionale şi care prin strâmbătăţi şi persecuţii căuta săi înstrăineze firea şi să învrăjbească celelalte neamuri cu care el voieşte să trăiască ca frate;

(...) Drept aceea noi, Congresul General al Bucovinei, întrupând puterea supremă a ţării şi fiind învestiţi singuri cu puterea legiuitoare, în numele suveranităţii naţionale hotărîm:

***Unirea necondiţionată şi pe vecie a Bucovinei, în vechile ei hotare până la Ceremuş, Colacin şi Nistru cu Regatul României"*.**

A doua zi, 29 Noembrie 1918, Iancu Flondor a înmânat Actul Unirii Regelui Ferdinand. Regele a primit Actul reunirii Bucovinei cu ţara-mamă şi a dat asigurări de ocrotire şi de grijă părintească faţă de fiii ţării veniţi din pribegie.

Douăzeci de zile mai târziu, în Monitorul Oficial era publicat decretul următor:

***"prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa naţională* Rege al României,**

La toţi de faţă şi viitori, sănătate;

Asupra raportului preşedintelui Consiliului de Miniştri sub nr.2211 din 1918, luând act de voinţa unanimă a Congresului General al Bucovinei din Cernăuţi, dela 15/28 Noembrie 1918;

Am decretat şi decretăm:

Art.I - Bucovina, în cuprinsul graniţelor sale istorice, este şi rămâne de-a pururea unită cu Regatul României.

Art.II - Preşedintele Consiliului de Miniştri este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în Bucureşti, la 18 Decembrie 1918.

Ferdinand"

BUCOVINA - IATĂ CE NE DOARE!...

În Monitorul Oficial nr. 206 din 1 Ianuarie 1920 au fost publicate LEGILE PENTRU RATIFICAREA UNIRII, hotărîte, rând pe rând, de toate provinciile româneşti: de BASARABIA prin hotărîrea Sfatului Ţării, din 27 Martie (9 Aprilie, stil nou) 1918; de BUCOVINA, prin hotărîrea unanimă a Congresului general al Bucovinei, din 15 NOEMBRIE 1918 (28 Noembrie, stil nou); şi TRANSILVANIA, prin hotărîrea unanimă a Adunării Naţionale dela Alba Iulia, din 1 Decembrie (14 Decembrie, stil nou) 1918, aceste grandioase evenimente pentru naţiunea şi patria română, devenind aniversare la datele indicate în stilul vechi, încă în vigoare în acel glorios an 1918.

"Teritoriul BUCOVINEI, în vechime, făcea parte din DACIA TRAIANĂ", după care a suferit stăpânirile barbare, *"până când se stabili acolo în mod definitiv domnia Moldovei, între anii 1342 şi 1349"*, ni se spune de către dr. C. Diaconovici în *"Enciclopedia Română"* editată la Sibiu în 1898 tot sub stăpânirea austriacă. Această unire avea loc, a doua oară, după ce mai întâi *"stăpânirea lui Mihai Viteazul inclusese toate teritoriile româneşti şi aceasta ca rezultat firesc al unuia dintre cei mai mari conducători naţionali"* (cum găsim scris în cartea *"The racial conflict in Transilvania"*, a lui John Cabot, ed. 1926 la Boston), pentru a conchide că *"până la urmă este neîndoielnic adevărat că Românii, din cele mai vechi timpuri, ocupau aproximativ acelaşi teritoriu pe care ei îl ocupă şi astăzi "* respectiv cel care a fost denumit ROMÂNIA MARE...

Recent, amintind de această aniversare într'un mic grup, unul dintre interlocutori mi-a aruncat aşa, în zeflemea: *"Lasă-ne dom'le cu Bucovina..."*, justificându-şi afirmaţia prin faptul că eu aş fi bucovinean. Da, domnul meu, sunt *"bucovinean"* şi fac parte dintre aceia care au luptat şi luptă pentru integritatea României, aşa cum, la rândul lor, au făcut-o Românii din teritoriile ocupate: Octavian Goga (la Turtucaia) şi profesorul Ion Grămadă, căzut la Cireşoaia şi care, cu puţin înainte de moarte scria: *"Mă mir că sunt atâţia oameni rămaşi la vetre, cari nu înţeleg câtă frumuseţe sublimă cuprinde jertfirea de sine"*.

Iată de ce, Oltean fiind, sunt şi *"BUCOVINEAN"*!

av. Gheorghe M.TATOMIR

PAGINI DIN EPOPEEA REZISTENŢEI ANTICOMUNISTE DIN MUNŢII BUCOVINEI

- IV -

Culegere de Erast CĂLINESCU

Vasile Motrescu, ultimul partizan din munţii Bucovinei

Un personaj aparte, deosebit de ceilalţi oameni, trăit în munte dela vârsta de 14 ani şi până la 22 de ani, în ciobănie, apoi încă 14 ani ca partizan... Cu numai 7 clase primare, Vasile Motrescu era un erudit al istoriei Moldovei, cât şi al legilor pădurii, - învăţate, cu patimă, din dragoste pentru pământul care i-a dat viaţă.

Ion Gavrilă, şeful grupului de partizani din munţii Făgăraş povesteşte că, până să-l cunoască bine, Vasile Motrescu i-a trezit bănuieli, pentrucă: *"... spunea că e ţăran, crescător de animale, dar cu limba lui literară, cu inteligenţa lui, cu cunoştinţele de istorie care i-ar face geloşi pe profesorii de istorie, ar putea, foarte bine, ţine o prelegere într'o aulă universitară".*

Experienţa pădurii era o altă calitate ieşită din comun, a lui Vasile Motrescu. Părea că viaţa lui se confundă cu viaţa codrului. Tot Ion Gavrilă recunoaşte că, deşi el şi cei din grupul său erau născuţi şi crescuţi la munte, au avut încă multe de învăţat dela Motrescu. *"Cunoştea păsările cu obiceiurile lor. Dela el am învăţat de pasărea 'căţelul vânătorului', care semnalizează prezenţa omului tuturor vieţuitoarelor pădurii. Tot el ne-a arătat cum pun pădurarii semne pe potecile pădurii, pentru a-şi da seama dacă au trecut oameni pe acolo şi în ce sens. Urcând pe plai, îl aud spunând: - În apropiere aveţi un depozit de porumb. Am tresărit, căci aşa era. - Uite, aici, între buruieni, două fire de porumb. El le văzuse înaintea noastră. Şoarecii roşii de pădure au găsit lada cu porumb, au cărat din el în toate părţile. Boabele au încolţit şi, în jurul lăzii era un lan de porumb încolţit... Am astupat gaura şi am plivit firele răsărite ce ne-au dat de gol. Experienţa lui mergea până la a şti 'să facă mămăligă în ulcior', după cum glumea el însuşi".*

Lucia Hossu, în *"Memorialul durerii"* îl prezintă ca pe *"un munte legat în lanţuri"*, un suflet zbuciumat, subminat de îndoieli care îl duceau adesea în pragul înnebunirii. *"Şi-a plătit neadaptarea cu moartea".*

Un singuratec, apăsat de povara sarcinii pe care şi-o asumase şi pe care o enunţa mereu, ca pe o sentinţă, ca pe propria sa sentinţă: ***"Eu, partizanul Vasile Motrescu, sunt executorul testamentului lui Ştefan Vodă: Dacă vrăjmaşul vostru vă va strâmtora prin ruşinoase închinări, atunci, mai bine treceţi prin paloşul lui, decât să fiţi privitori ai împilării şi ticăloşirii ţării voastre!'*** Sarcină pe care Motrescu a îndeplinit-o cu prisosinţă...

Vasile Motrescu a fost foarte credincios. În 1950 primise dela un prieten din copilărie o Biblie. O ţinea în rucsac, înfăşurată într'o năframă cu flori. A purtat-o cu el până la moarte. Citea mereu din ea şi se ruga pentru iertarea păcatelor şi pentru ai lui. Postea negru, fără apă, de Vineri seara până Sâmbătă, la apusul soarelui. În timpul postului nu mergea nici la vânătoare şi nici nu muncea altceva. Gheorghe, fratele său, spunea că, pentru partizan, Biblia era o armă mai tare decât puşca.

În paginile jurnalului său, Motrescu scria: *"Decât să fiu împuşcat la zid, mai bine să mor împuşcat în pădure... Comuniştii sunt patrioţi fără patrie. În care veac s'a învrednicit ţara românească să aibă o armată atât de numeroasă de călăi şi de trântori? Eroi, în România, nu mai există: a trebuit să-i aducă din Rusia. Comuniştii cinstesc eroii lor morţi iar la cei vii le scot ochii. Cum ştiu, porcii, să schimbe istoria, în favoarea lor!'*

În anul 1944, Vasile Motrescu, întors de pe front, urmează cursurile şcolii de partizani dela Sadova, apoi acţionează împotriva trupelor sovietice, împreună cu un grup de consăteni. În 1949 se asociază cu Constantin Cenuşă, participând la acţiunile acestuia.

În gura lupului

În anul 1951, fiind bolnav, se predă miliţiei şi este lăsat liber, ca nadă pentru prinderea lui Cenuşă. Acesta, însă, se predă din proprie iniţiativă, împreună cu Cozma Pătrăucean, pentru ca rudele lor să nu mai fie persecutate, condiţie pe care Securitatea nu o respectă. Vasile Motrescu este arestat din nou, pentrucă nu contribuise la această arestare şi pentrucă Securitatea îşi dăduse seama de inteligenţa şi de experienţa sa ca partizan.

În acea vreme, la Ministerul de Interne, Nicolski, devenit din spion sovietic, general în armata *"populară"* română, iniţiase acţiunea *"Bande"*, care consta din organizarea de grupuri de falşi partizani, pentru capturarea celor adevăraţi. Vasile Motrescu este angajat ca *"şef"* al unui asemenea grup, împreună cu ofiţerii Vrabie, Boian şi Mandea, pentru lichidarea grupului Ion Gavrilă, din munţii Făgăraş. Motrescu acceptă *"jocul"*, ca să treacă iarna şi cu intenţia de a dejuca planul Securităţii.

Ion Gavrilă povesteşte că, în anul 1952, hotărîse să ia legătura cu fraţii Arnăuţoiu, care acţionau pe versantul sudic al munţilor Făgăraşului. În acest scop, lui Andrei Haşiu, care era în grupul lui Gavrilă, i-a trimis vorbă un prieten, Rudan, că ar vrea să-l întâlnească în ziua de 14 Septembrie în Piscul Netotului. Procedând la o recunoaştere Gavrilă a aflat că, la o stână, s'au auzit nişte împuşcături, după care, au venit patru inşi, care au spus că au avut o luptă cu Securitatea, ba unul era şi rănit, căci a lăsat nişte sânge pe locul unde a stat. *"Un altul"*, zicea baciul, *"l-a bătut zdravăn pe ciobanul Duţă, pentrucă e membru de partid. De unde ştia, nu ştiu..."* Întâlnirea a avut loc cu trei dintre ei. Spuneau că Rudan rămăsese în vale, la cabana din Valea Zârnii, ca să-i pregătească prietenului său o supă de ceapă, căci se pricepea bine la gătit. Între cei trei, era unul înalt şi frumos, îmbrăcat în straie bucovinene, care tot rămânea în

urmă. Zicea că-l cheamă Vasile. La un moment dat, se apropie de Ghiţă, om de-al lui Gavrilă şi-i şopteşte: *"Fraţilor, sunteţi vânduţi şi înconjuraţi!"* Ghiţă prinde momentul şi-l dezarmează pe unul, iar Gavrilă şi ceilalţi pe al doilea. Vrând să-l dezarmeze pe bucovinen, Ghiţă le-a spus să-l lase în pace, căci el i-a salvat. Legaţi, cei doi au mărturisit că sunt ofiţeri de Securitate. La cabană, Rudan pregătise o supă din care, însă, n'a vrut să guste.... Au aruncat-o şi l-au dezarmat şi pe el. Au părăsit repede cabana. Pe drum, cei doi ofiţeri şi Rudan au încercat să fugă şi au fost împuşcaţi. Unul dintre ei a mai apucat să spună înainte de a muri: *"Mă mărturisesc ca în faţa lui Dumnezeu, am turnat opt grupuri... îmi pare rău de tata... n'am ascultat.... să vă ierte Dumnezeu, să mă iertaţi şi voi..."* În bagajele lor au găsit somnifere, stricnină şi multă sfoară.

Vasile Motrescu i-a părăsit, lăsându-şi bocancii, arma şi cartuşiera. A mers desculţ, la Securitate, în primul sat şi le-a spus că au fost deconspiraţi şi că a evadat, auzind împuşcături în urma lui. L-au luat şi i-a dus la locul respectiv, unde au aflat cadavrele...

"Iar noi, în serile lungi de iarnă, în jurul focului, ca şi în rugăciunile noastre, ne aminteam de un tânăr înalt ca un brad, cu ochii mari şi căutătură ca a lui Eminesu, care a trecut câteva zile prin viaţa noastră, salvându-ne dela moarte, cu riscul propriei sale vieţi", îşi încheie Ion Gavrilă povestirea.

•••

În fişa personală a lui Vasile Motrescu, din arhiva Securităţii se spune textual:*"... recrutat cu nume conspirativ 'Vasia' şi folosit în problema 'Bande' şi în special în problema bandei lui Gavrilă, din munţii Făgăraş. În 1952, instruit şi introdus în celula lui Macoveiciuc Silvestru. Nu dă rezultate. Fiind descifrat este lăsat în permisie".*

Din această *"permisie"*, Vasile Motrescu ia din nou drumul muntelui, scoţând din ascunzătoare arma cea bună, pentrucă la predare o dăduse pe cea rea. Rămâne mai mult singur, deşi suportă foarte greu singurătatea.

Boala lui se agravează. Avea dureri de cap şi vărsa venin. Suferea de icter, fără să ştie. Avea nevoie de spitalizare. Gheorghe Cârstian din Vicovul de Jos i-a împrumutat buletuinul său de identitate, pentru a se interna în spitalul din Rădăuţi. Securitatea află, iar Cârstian simţindu-se urmărit, se aruncă în faţa trenului, în gara Vicov.

Motrescu ajunge, cumva, iar, în munte. Singurătatea îl apasă. Scrie în jurnalul său: *"M'am sculat când s'a zărit de zi şi am făcut mâncare şi rugăciunea obişnuită. E frig (Ianuarie 1953) şi toată ziua stau cu picioarele în cenuşa caldă din vatra focului şi-mi plâng păcatele, croind la planuri şi idei, care de care mai îndrăzneţe şi aproape fără nici un rost, numai să-mi treacă timpul. Cad pe gânduri şi-mi închipui viaţa mea, gânduri deşarte, câte nu au trecut prin mine în aproape 4 ani de când nu ştiu de libertate. Cred că dacă s'ar aduna toate la un loc şi să le pot pune în slovă tipărită, aş face o bibliotecă de cărţi. Dacă aş aduna truda, necazul, boala, pâinea câştigată noaptea şi mâncată cu lacrimi şi mare necaz, gândurile care mă frământau din cauza familiei, temniţele, lanţurile şi celulele întunecoase dela Făgăraş şi Sibiu, moartea pe care am văzut-o cu ochii de atâtea ori, iarna gerul, vara ploile care mi-au băgat boala în oase, declaraţiile false pe care le-am dat comuniştilor, faptele pe care le-am făcut, sabotajele la Sibiu şi Făgăraş, a treia etapă de prigoană când m'a scăpat Dumnezeu din ghearele comuniştilor, Dumnezeu care a fost arma mea cea mai puternică. În aceşti ani de prigoană şi viaţa amară, mângâierea sufletului meu a fost Biblia, de care sunt hotărît să nu mă despart până la sfârşitul zilelor mele."*

"Am împlinit 32 de ani... Peste noapte am visat că în colţul livezii, la tata, era un tricolor în văzduh... Sub umbra morţii, pe stânca goală, în genunchi, în lacrimi, m'am rugat pentru copii, de mila lor şi pentru iubitul meu sat. Dar Moartea m'a privit în faţă şi mi-a spus că niciodată n'am să ajung să-mi văd copiii şi pe iubitul tată. Dar eu i-am spus cu hotărîre, cu fruntea senină, că de-o fi să mor şi mort mă duc în dulcea Bucovină... În vârful Gruieţului, pe un fag, am găsit scris numele meu, încă din 1944, toamna, de când stam fugar pe aceste meleaguri, de frica Ruşilor. Atunci eram prigonit de Ruşi, acum sunt prigonit de fraţii mei, de Români... A fost chemată soţia mea şi i s'a pus în vedere să mă scoată din pădure. S'au purtat foarte câinos cu ea. Sâmbătă am plecat direct acasă, la soţie. N'am putut intra. Sunt părăsit de toţi. Sunt privit şi de ea, mai rău decât un străin... Nu mi-a dat nimic, decât o pâine şi m'a trimis unde mă va îndrepta Dumnezeu."

În anul 1954, Vasile Motrescu trimite miliţiei 12 poezii scrise de el în singurătate. Câteva titluri: "Haiducii, "Odă Bucovinei", "Traiul meu", "Codrule drag", "Moartea". Iată şi câteva versuri, scrise de acest ţăran simplu, pentru care libertatea era mai scumpă decât viaţa:

"Prin păduri duc viaţă-amară / Pentru neam şi pentru ţară. / De trei ani port arma'n spate, / Pentru sfânta libertate!"

În toamna anului 1954, n'a mai putut suporta singurătatea. Cu experienţa sa de om al pădurii, a găsit bordeiul grupului Gavril Vatamaniuc. Bordeiul era gol. Motrescu a aşteptat trei zile, riscând să fie împuşcat de ei, ca răufăcător. A treia zi, spre seară, Vatamaniuc şi ai lui, au observat că semnele lăsate la plecare, nu mai erau în aceeaşi poziţie şi s'au alarmat. În acelaşi moment, au văzut în faţa bordeiului un om înalt, bine legat, cu puşca pe umăr şi cu nişte vreascuri în braţe. Nu îl cunoşteau pe Motrescu, decât din auzite, dar au bănuit că este el. L-au dezarmat. (Gavril Vatamaniuc): *"...l-am dus în bordei şi am început să-l chestionăm în amănunţime, spre a înţelege de ce apăruse acolo şi ce intenţii are. Aveam mari rezerve faţă de el, pentrucă erau zvonuri care spuneau că este omul Securităţii, că el ar fi trădat pe Cenuşă şi pe Pătrăucean. Erau fapte reale sau zvonuri lansate de Securitate, ca să ne împuşcăm între noi? Timp de două săptămâni, ziua şi noaptea, Motrescu ne-a relatat totul. Apoi am făcut investigaţii la Suceviţa şi, după ce am primit asigurări... că Motrescu este 'curat', l-am primit în grupul meu şi el mi-a dovedit că nu m'am înşelat."*

În iarna anului 1955, Vasile Motrescu mai era încă în grupul lui Gavril Vatamaniuc, cu fraţii Ion şi Gheorghe Chiraş. Bordeiul lor a fost descoperit prin trădarea unui pădurar. Fraţii Chiraş erau plecaţi în sat, astfel că în bordei erau numai Vatamaniuc şi Motrescu. Înconjuraţi de Securiatea, au părăsit bordeiul în direcţii diferite. S'a dat lupta dela Bâtca Corbului, care s'a soldat cu 3 soldaţi şi un câine de urmărire, împuşcaţi. Pentru a putea scăpa din cursă, Vatamaniuc l-a împuşcat pe soldatul Mihai Vălimăreanu şi pe câinele Afumatu, iar Motrescu pe soldaţii Ion Popescu şi Gheroghe Dumitrache. Această faptă l-a urmărit pe Vasile Motrescu până la moarte.

În vara aceluiaşi an, fraţii Chiraş cad, într'o ciocnire cu Securitatea, iar în toamnă este capturat Gavril Vatamaniuc.

Vasile Motrescu cutreieră singur pădurile sau stă ascuns pe la săteni, până în anul 1958. Ultimele sale gazde, la care a stat, timp de doi ani, au fost Gavril şi Valeria Sfichi, din Gălăneşti. Îşi îngropase, din nou, arma în pădure şi venise înarmat doar cu Biblia sa, din care le citea, mereu, gazdelor. Trăia ca un pustnic. Spunea mereu: *"După ce voi muri, mă voi odihni, voi scăpa de asupritori şi de toate necazurile. Cu acestea mă mângâi..."* Valeria Sfichi mărturiseşte că el le-a adus pe Dumnezeu în casă. *"Nu l-am putut preda pe un om condamnat la moarte. Ce ne citea el din Biblie, am căutat să îndeplinim cu fapta. Vasile se purta ca un sfânt."*

Vasile Motrescu a fost prins prin denunţul lui Toader Sfichi a lui Ilie a Mâţului, din Galăneşti. Tot Valeria Sfichi relatează scena: *"În noaptea de 13-14 Ianuarie 1958, pe la orele 10 seara, eram culcaţi. Câinele a început să latre tare. Gavril a ieşit afară şi a văzut curtea plină de securişti şi casa înconjurată. Vreo 10-12 inşi în haine civile au intrat... Vasile şi-a dat seama ce se întâmplă şi a ieşit... L-au legat cu o bucată de frânghie, cu mâinile la spate şi ne-au luat pe toţi trei."*

Apoi, Motrescu a fost dus în pădure, să scoată arma. Condamnat la moarte, cererea de graţiere i-a fost respinsă.

În închisoarea din Botoşani, a fost ţinut tot timpul în lanţuri, în celula *"Zero"*, a condamnaţilor la moarte. Acolo, l-a cunoscut un inginer, Dionisie Nichitovici. *"Era un bărbat frumos, cu ochi ageri şi foarte senini, dar cu o figură complet destrămată... Era într'o depresiune mistică, foarte interesantă. Totul era prin Dumnezeu. Şi, tot regreta că a ucis. Eu îi spuneam că aşa e în război, că el era în război cu ceilalţi şi a ucis în apărare. Iar el îmi răspundea că credinţa cere să nu omori..."*

Un alt martor al ultimelor zile trăite de Vasile Motrescu a fost Gheorghe Ungureanu, judecat cu un grup de 80 acuzaţi, pentru insurecţie armată în Câmpulung-Moldovenesc şi condamnat la moarte, - cu pedeapsa comutată în muncă silnică pe viaţă. *"Era în primăvara 1958, când un locotenent major, îl împinge pe uşa celulei, pe un cetăţean îmbrăcat naţional, cămaşă, iţari şi bundă lungă, cu mâinile şi picioarele în lanţuri, foarte slab, cu genunchere pe genunchi. Zice ofiţerul: - Vasilică, te bag aici, cu un domn, ca să poţi discuta. Îşi scutură mâinile şi picioarele, iar lanţurile cad de pe el, ca de pe un schelet. Am stat cu el câteva zile."*

A fost executat la Botoşani, prin împuşcare, în noaptea de 29 Iulie 1958. La execuţie a asistat şi maiorul Moritz Feller, anchetatorul său dela Securitatea Suceava. A fost îngropat într'un loc necunoscut.

(Lucia Hossu): "În adăpostul de pe Obcina Mare, Motrescu visa la o casă a lui. A desenat-o colţ cu colţ, şindrilă cu şindrilă: pridvorul, camera copiilor, dormitorul, liliacul, şura, grajdul. N'a apucat să şi-o mai ridice. N'a murit nici în pădure, cum a visat el. A murit la zid, cum au vrut călăii săi."

Şi nici n'a fost îngropat în satul său... Un partizan, ultimul din munţii Bucovinei, un fanatic, inteligent şi neînţeles, din cauza complexităţii trăirii sale mistice a dragostei pentru aproapele său şi din cauza neţărmuritei sale dragoste pentru Bucovina sa, - în nişte vremuri în care aceste sentimente erau catalogate ca *"trădare de patrie"*.

Bibliografie:

Brişcă Adrian - *Mişcarea de partizani din Bucovina, Arhivele totalitarismului*, nr. 1/1993; 3,4/1994; 2,3/1995.

Gavrilă-Ogoranu Ion - *Brazii se frâng, dar nu se îndoiesc*, vol.I, Ed. Marineasa, Timişoara, 1993.

Hossu Lucia - *Rezistenţa armată din munţii Bucovinei, Memorialul Durerii*, video nr. 41, 43.

FARA ARMÂNEASCĂ

LUPTĂTORI ANTICOMUNIŞTI DIN PRIMA LINIE

Stan BARBU
(1935 - 1992)

M.S.DERDENA

În 1992, pe la sfârşitul anului, a părăsit această lume (încă nerevenită în totalitate din prea lungul coşmar comunist) Stan Barbu, Macedoromân după mamă.

L-am cunoscut la Jilava în 1957 şi l-am reîntâlnit la Gherla, în 1958. Dată fiind vârsta-i extrem de juvenilă - avea doar 21 de ani când a fost arestat - cei apropiaţi îl numeam Stănică.

Stănică s'a născut la 26 Mai 1935 în satul Cetate, comuna Rădoieşti din judeţul Teleorman. Revoluţia Maghiară l-a prins în armată. Îşi efectua stagiul militar la unitatea de paraşutişti din Buzău, fiind telegrafist.

În toamna anului 1956, lumea toată din dosul Cortinei de fier era în fierbere, mai cu seamă după izbucnirea revoluţiei din Ungaria. Aceeaşi stare de cazan ce dădea în clocot se crease chiar şi în armata noastră. Cei mai mulţi militari (originari din mediul ţărănesc, unde cuţitul ajunsese de mult până la os) aşteptau cu cea mai vie nerăbdare scânteia declanşatoare de revoluţie anticomunistă şi la noi, la fel ca în Ungaria. Însă câţiva paraşutişti curajoşi nu s'au mulţumit cu şederea în expectativă, ci, sfidând concursul aleatoriu şi dirijismul ocult, au trecut spontan la fapte, organizându-se din mers. Să respectăm concluziile anchetatorilor penali de Securitate şi să admitem că foarte repede aceşti tineri viteji s'au organizat într'un grup de iniţiativă. Acest grup condus de ieşanul Dan Spiridon, era alcătuit din teleormăneanul Stan Barbu, ialomiţeanul Radu Muşat, nemţeanul Ion Bârgăoanu şi romaşcanul Constantin Adăscăliţei.

Au jurat că în cazul în care ţăranii şi studenţii s'ar răscula, nu numai să nu tragă în poporul răsculat, dar şi să treacă de partea revoluţionarilor. Până la izbucnirea revoluţiei populare aşteptate şi-au asumat misiunea temerară de a opri trupele sovietice care s'ar fi deplasat spre Ungaria, prin valea Buzăului şi prin Transilvania, pentru represiune şi spre Bucureşti pentru intimidarea insurgenţilor potenţiali din rândul studenţimii (căci în rândul acestui tineret se manifesta starea cea mai explozivă). Cum i-ar fi împiedicat pe ocupanţi ca să se înmulţească cu noi trupe? Prin minarea şi aruncarea în aer a podurilor de pe şosele şi ape, a căilor ferate. Acţiunea aceasta începuse să ia forme concrete prin procurarea de explozibil. Însă, ca urmare a denunţului venit din partea unui radiotelegrafist, tatonat pentru a fi recrutat, au fost grabnic depistaţi şi arestaţi.

Prin încadrarea, la recurs, în celebrul articol 209, aceşti tineri de mare curaj au fost condamnaţi după cum urmează: Dan Spiridon la muncă silnică pe viaţă, Stan Barbu la 25 de ani muncă silnică, Radu Muşat la 20 de ani muncă silnică, Ion Bârgăoanu la 15 ani muncă silnică şi Constantin Adăscăliţei la 7 ani de închisoare corecţională. Primii doi - Spiridon şi Barbu - la prima instanţă a Tribunalului Militar primiseră condamnarea la moarte.

Iată cuprinsul uneia dintre cele cinci sentinţe:

"Inculpatul Muşat Radu a participat împreună cu Spiridon Dan şi Barbu Stan la audierea posturilor de radio imperialiste. În ziua de 28 Octombrie 1956 a luat parte la adunarea din duba aflată în curtea unităţii, împreună cu Spiridon Dan, Barbu Stan şi Bârgăoanu Ion, unde, comentând ştirile auzite la postul de radio Paris, au purtat discuţii cu caracter duşmănos la adresa regimului democrat-popular din ţara noastră. Cu această ocazie Spiridon Dan le-a expus un plan de acţiune ce urma să fie pus în practică în cazul în care s'ar fi petrecut şi în ţara noastră evenimente similare celor din Ungaria, precum şi un plan de atragere a celorlalţi militari de partea sa.

Inculpatul Muşat Radu a fost de acord cu aceste planuri ale lui Spiridon Dan, declarând că într'o asemenea situaţie va face întocmai ca Spiridon Dan, care afirmase că se va alătura rebelilor şi va lupta contra comuniştilor".

Iar în răspunsul pe care Stan Barbu l-a primit la 19 Martie 1990 dela serviciul Cazier Judiciar al Inspectoratului General al Poliţiei se spun acestea:

"Aţi fost privat de libertate în perioada 30.10.1956 - 28.07.1964, fiind în executarea unei condamnări la 25 ani muncă silnică, pentru participarea la organizarea unei rebeliuni în armată, pedeapsă aplicată de Tribunalul Suprem prin decizia penală nr.284/1957. Pedeapsa a fost executată parţial deoarece aţi beneficiat de prevederile Decretului de graţiere nr.411/1964".

I-am cunoscut pe toţi aceşti cinci eroi, la Jilava, iar la Gherla am stat mult timp cu Barbu. În închisori Stănică a făcut tot timpul parte din grupul deţinuţilor religioşi care organizau slujbe religioase, participând la ele. Având glasul cel mai eufonic şi cunoscând la perfecţie replicile de dascăl, a fost investit cu această calitate. Stănică avea o fire plăcută, jovială şi blândă. Ştia să se poarte respectuos chiar şi cu cei ce nu agreau serviciul divin. Nu era capabil să poarte cuiva pică. Nu l-am văzut nici măcar o dată supărat. Iar dacă se întâmpla totuşi să fie cuprins de vreo mâhnire ştia s'o alunge numaidecât. Ştia să râdă şi să glumească în orice împrejurare.

Mulţi au zis despre el şi despre camarazii lui de lot că au fost nişte copii fără minte. Copii - da, însă nu fără minte. Toţi cinci aveau minte destulă şi mai ales dragoste de neam şi de ţară, pe care le doreau cât mai grabnic dezrobite de sub cizma bolşevică. Era pe atunci în România o stăpânire satanică, batjocoritoare, ateizantă, ofensatoare şi strivitoare pe care cei ce ţineau încă la onoare, nu puteau s'o tolereze. Tinerii aceştia entuziaşti, romantici şi idealişti au fost dispuşi să-şi dea chiar viaţa pentru onoarea patriei, pentru libertatea poporului şi pentru salvarea creştinismului. Doi dintre ei - Dan Spiridon şi Stan Barbu - nu s'au speriat nici după ce un complet de militari trădători le-a pronunţat pedeapsa cu moartea. Au zâmbit ca nişte oameni lucizi, ştiind că prin jertfa lor se va scrie o nouă pagină de eroism legendar în istoria noastră tot mai terfelită şi falsificată de istoriografi comunişti şi corupţi. Însă n'au fost executaţi pentrucă, la recurs, pedepsele capitale au fost schimbate în muncă silnică pe viaţă, pentru primul şi în 25 de ani de muncă silnică pentru al doilea.

Nu ştiu dacă Dan Spiridon a supravieţuit gulagului bolşevic din România, însă despre ceilalţi patru am aflat la timp că au ieşit teferi din iad, în 1964, şi s'au rostuit cum au putut, întemeind familii solide.

Stănică s'a însurat încă din 1964 cu o fată frumoasă - Georgeta Brâncuş - ce se înrudeşte mai de departe cu celebrul sculptor omonim. Abia pe treptele clădirii, în care se afla oficiul de stare civilă al sectorului 4, a îndrăznit Stănică să-i mărturisească viitoarei soţii că, el având antecedente penale ca deţinut politic, ea îşi asumă riscul de a nu duce o viaţă uşoară cu dânsul dacă va accepta să-i fie nevastă legitimă. De aceea o roagă să reflecteze cât mai adânc înainte de a depune actele întru încheierea căsătoriei civile. În replică, Geta, ca o olteancă hotărîtă, care ştie ce vrea, îi răspunde că orice căsnicie trebue să fie acceptată şi la greu, nu numai la bine. *"Văzându-l frumos* - îşi aminteşte dumneaei şi acum, după 30 de ani - *ca un soare, cu ochii albaştri şi limpezi cum e cerul după ploaie, nu m'aş fi îndurat să-l las pe Stănică nici de mi-ar fi zis că a făcut moarte de om din prea mare dragoste de ţară".*

Nu numai soţia, ci şi ceilalţi membri ai bogatului neam Brâncuşi l-au înţeles şi l-au îndrăgit pe Stănică dintru început, din 1964. Şi de atunci încoace n'au încetat să-l iubească şi să se mândrească cu el, considerându-l un autentic erou anticomunist. De altfel, Brâncuşenii i-au cerut Georgetei să-l ocrotească pe Stănică aşa cum îngrijeşte floarea din ghiveci. Şi aşa a făcut.

Însă nu de aceeaşi căldură s'a bucurat Stănică şi din partea surorilor sale în număr de două. Acestea, dar îndeosebi bărbaţii lor, l-au privit pe acest mare erou anticomunist ca pe o oaie neagră a neamului din care se trăgea, zicându-i mereu că pe toţi ai săi i-a făcut de ruşine. De altminteri, una dintre cele mai grave daune morale pricinuite pe termen lung poporului român de către securiştii şi politrucii regimului comunist a fost aplicarea monstruoasei lupte de clasă şi în sânul familiei prin învrăjbirea fiilor cu părinţii şi a fraţilor între dânşii. Aşa se face că mai ales cei ce s'au încumetat să se ia la trântă cu balaurul antihrist nu sunt priviţi cu ochi buni nici măcar de fraţii lor, chiar şi acum la aproape 9 ani dela Revoluţia Anticomunistă din Decembrie 1989. Nu-i exclus ca tocmai această vrăjmăşie fraternă pentru care se fac vinovaţi securiştii şi activiştii P.C.R., să-l fi îmbolnăvit pe blândul, tolerantul şi iertătorul Stănică de inimă rea şi să-l fi răpus, în cele din urmă, tot în Decembrie însă la trei ani dela evenimentul revoluţionar pe care l-am fi dorit să devină piatra de hotar în istoria noastră atât de zbuciumată şi atât de falsificată.

Scriind acestea despre tine, iubite Stănică, chip serafic, mă gândesc că, dacă aici pe pământ, n'ai avut tinereţe, cum prea bine a grăit preotul pe care tu l-ai îndrăgit, memorându-i mii şi mii de versuri, în schimb, acolo, sus, te bucuri de un loc cu verdeaţă, întrucât ca persecutat pentru Hristos, ai plată multă în ceruri, după cum stă scris în partea finală a Fericirilor rostite de Mântuitorul nostru.

ASOCIAŢIA AROMÂNĂ DIN DOBROGEA

- SUŢATA ARMÂNĂ - "PICURARLU DELA PIND"

Asociaţia aromână - Suţata armână - din Dobrogea *"Picurarlu dela Pind"* a fost înfiinţată la Constanţa la 18 Iulie 1992.

Scopul Asociaţiei:

Art.1 Asociaţia aromână *"Picurarlu dela Pind"* este o organizaţie culturală, nelucrativă, independentă şi apolitică.

Art.2. Obiectivele Asociaţiei sunt:

a) de a milita pentru cunoaşterea, perpetuarea şi dezvoltarea graiului matern aromân, idiom romanic dezvoltat istoriceşte la Sud de Dunăre, în areaul Peninsulei Balcanice;

b) de a cultiva în rândurile Aromânilor trăitori în alte state, sentimentul apartinerii unui popor cu o istorie seculară, proprie şi bogată în fapte materiale şi spirituale, ce merită a fi relevată generaţiilor de astăzi de Aromâni, neamului românesc în ansamblul său şi comunităţii internaţionale;

c) de a face cunoscută istoria romanităţii orientale, a fraţilor din Sudul Dunării - designaţi cu denumirile genetice de Aromâni (Macedoromâni), Meglenoromâni, Vlahi sau Rumâni - de a promova în rândurile Aromânilor (cum îi vom denumi în chip generic) tradiţiile şi specificul naţional al neamului aromânesc, de a stimula continuarea dezvoltării acestor tradiţii pe multiple planuri, de a depista, a populariza şi a pune în valoare personalităţi şi figuri reprezentative ale Aromânilor de pretutindeni, de a evidenţia aportul lor la formarea naţiunilor moderne în Balcani, la propăşirea economică şi spirituală a statelor din acestă zonă a continentului, precum şi din alte părţi ale lumii unde soarta i-a aruncat, de a ilustra importanţa economică şi culturală a Aromânilor stabiliţi în România, începând cu primele decenii ale secolului trecut, propensiunea lor democratică şi civismul militant, caracterul pragmatic şi laborios, fidelitatea curată faţă de Statul Român, de a sublinia acţiunile acelor Români pentru care contribuţiile material-financiare s'au constituit în stimulente esenţiale ale demarării actelor cu caracter cutural-umanitar venite în sprijinul menţinerii şi consolidării comunităţilor aromâneşti din statele balcanice, de a releva strânsa legătură şi interdependenţă a istoriei româneşti cu cea balcanică, de a încuraja receptarea adecvat-istorică a coordonatelor civismului contemporan, a sistemelor pluralismului democratic de gândire şi acţiune, în care ataşamentul faţă de patrie şi iubirea propriei etnii să nu fie asimilate naţional-şovinismului - mentalitate străină spiritului democratic, tolerant şi cooperant al populaţiei române de sorginte aromână;

d) de a depista şi încuraja, de a promova şi edita autori aromâni de pretutindeni, care au talentul, cunoştinţa şi voinţa de a scrie literatură şi publicistică în graiul aromân dialectal;

e) de a face cunoscut în mediile jurnalistice ale opiniei publice şi ale oragnismelor internaţioanle statutul naţional şi cultural specific al Aromânilor din Peninsula Balcanică, unde civilizaţia nivelatoare şi interesele geo-politice respective se constituie în potenţiali factori de deznaţionalizare a etniilor minoritare, respectiv aromână;

f) de a stărui, pe lângă forurile naţionale româneşti de resort ca, la cererea enoriaşilor aromâni, în anumite biserici preoţi aromâni să oficieze în limba maternă aromână, iar în anumite şcoli cadre didactice aromâne să poată organiza, în afara orarului comun, cursuri pentru iniţierea ori perfecţionarea în cunoaşterea dialectului aromân;

g) de a sprijini sau colabora cu instituţiile culturale, de învăţământ, ştiinţifice, sociale - de stat sau private - în acţiunile lor specifice privind cunoaşterea cultural-istorică românească şi, în general, balcanică;

h) de a crea punţi spirituale frăţeşti cu asociaţii, societăţi, fundaţii, uniuni ale Aromânilor din România şi din alte ţări - cu precădere balcanice - în scopul schimbului de informaţii, a întrajutorării şi conlucrării pe tărâmul punerii în valoare a istoriei şi culturii aromâneşti, de a iniţia acelaşi fel de legături şi cu asociaţii, societăţi, ligi, fundaţii aparţinând etniilor minoritare din diferite ţări ale lumii în scopul efectuării unor schimburi de experienţă în sfera modalităţilor proprii de manifestare;

i) de a proceda la instituirea acelor obiective şi fapte economice care pot concura la susţinerea obiectivelor culturale ale Asociaţiei;

i) de a desfăşura activităţi conexe scopurilor Asociaţiei.

Luări de atitudine, acţiuni concrete

* organizarea la 16 Iunie 1993, a Primului Colocviu Ştiinţific Tomitan, cu tema CERCETĂRI RECENTE PRIVIND ISTORIA ŞI CIVILIZAŢIA AROMÂNILOR.

* Renunţarea preşedintelui şi a vicepreşedintelui Asociaţiei de a participa la lucrările celui de a-l II-lea Congres Internaţional de Limbă şi Cultură Aromână dela Freiburg, 20-23 Iulie 1993... Cei doi nu au acceptat imixtiunea abuziv-administrativă a vicepreşedintelui Comunităţii Aromâne din România, în mentalitatea şi practica căruia trebuia acceptată postura de etnici minoritari în mijlocul poporului român, al propriei ţări.

* Publicarea, din partea Asociaţiei, a unui material în paginile cotidianului constănţean *"Cuget Liber"* la 22 Iulie 1993, cu titlul *"Mistificare sau blamabilă inconştienţă: Aromânii - minoritari în propria ţară"*, semnat de Dl. St. Lascu,

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE VĂZUTE ŞI PĂŢITE

George DONEV

NI S'A OTRĂVIT ISTORIA

Un grup de experţi numit de ministrul Andrei Marga vor face, până la 15 Ianuarie 1999, recomandări-le de modificare a manualelor şcolare. A fost o revoluţie, dar în ţară elevii continuă să înveţe pe vechile manuale de parcă ar da examen de admitere la Academia Ştefan Gheorghiu.

Am în faţa mea două enciclopedii:

1. *"Enciclopedia Cugetarea (E.C.). Material Românesc, Oameni şi înfăptuiri"*, apărută în 1940;

2. *"Mic dicţionar enciclopedic"* scos de *"Editura Enciclopedică Română"* după o muncă de 4 ani, 1968-72, de unde luăm şi explicaţia: o enciclopedie înseamnă un *"Ansamblu multilateral de cunoştinţe omeneşti"*, p.331. *"Mic"*-ul dicţionar are 1800 de pagini, cu o secţie de *"expresii şi locuţiuni"*. Să le răsfoim:

E.C. nu afişează în prima pagină fotografia unui om politic.

m.d.e. (Scriem cu litere mici ca să-i păstrăm ortografia, n.n.) îşi începe *"multilateralele"* cunoştinţe cu capul reconstruit al preşedintelui ce ne îndeamnă *"...Să lăsăm generaţiilor viitoare, urmaşilor urmaşilor noştri, o viaţă liberă, înfloritoare, un viitor minunat, comunist"*.

După ce ne-a garantat fericirea, îi citim şi biografia pe două pagini (1136-37) :

CEAUŞESCU, NICOLAE (n.1918) *"...eminent om politic român, militant de teamă al mişcării comuniste şi muncitoreşti, prestigioasă personalitate a vieţii politice internaţionale... tatăl său Andruţă Ceauşescu, a fost un exemplu de muncă şi dăruire românească... patriot şi antifascist... etc."* În una din fotografiile ce-i însoţesc biografia, îl arată pe N.C. *"La festivitatea de inaugurarea a Muzeului de Istorie al R.S. România"*. Exact unde s'a ţinut *"ROMFEST - 1998"*.

Biografia lui Niculae e urmată de biografia consoartei: CEAUŞESCU, ELENA *"...om de ştiinţă şi om politic, Dr. inginer în chimie"*, membru de onoare, preşedintă, directoare etc.

66 DE ANI DIN ISTORIA NEAMULUI COMPRIMAŢI ÎN 3/4 DE PAGINĂ

Atât spaţiu acordă m.d.c. celor patru Regi ai României şi care sunt descrişi:

CAROL I *"...a susţinut participarea României la Primul Război Mondial de partea Germaniei şi Austro-Ungariei"*. Nu se completează că'n Războiul Mondial nr.1, sub regele Ferdinand, a luptat contra Germaniei şi Austro-Ungariei şi am realizat România Mare.

FERDINAND I: *"Exponent al intereselor marii burghezii şi moşierimi române... a fost dominat în actele sale de autoritate monarhică de soţia sa, Regina Maria, şi de I.C. Brătianu."* Istoria celui care a fărit România Mare este condensată în 11 rânduri! Unde-i Alba Iulia? Unde-i Câmpia Libertăţii? Unde-s eroii dela Mărăşeşti şi Oituz ce-au luptat sub regele Ferdinand?

CAROL al II-lea a introdus *"...în 1938 dictatura regală suprimând numeroasele drepturi şi libertăţi"*. Din prudenţă ca să nu fie prea asemănătoare cele două dictaturi, nu s'a mai adăugat introducerea cenzurii, înfiinţarea lagărelor, execuţiile fără nici un fel de judecată etc.

Dictatura de după '48 este copia fidelă a dictaturii Regelui Carol al II-lea. E just, comuniştii au ucis şi în celelalte ţări, dar în România a avut un predecesor. Sub *"Marele Străjer"* erai împuşcat şi lăsat în stradă cu explicaţia legată de gât că eşti *"trădător"* în timp ce comuniştii au fost mai discreţi: te omorau în beciurile Securităţii şi chiar te îngropau pe gratis în cimitirul propriu de peste gard.

Şi Carol al II-lea şi Ceauşescu iubeau să privească din balcon cum îl adulează poporul. Pe sub balconul regal treceau în uniforme albastre, şefii partidelor (unii cu barbă, alţii fără barbă, n.n.), înghesuiţi cu *"entuziasm"* în *"Frontul Renaşterii Naţionale"*, în timp ce pe sub balconul lui Ceauşescu defilau reprezentanţii proletariatului, înghesuiţi, cu *"entuziasm"* în Partidul Comunist.

REGELE MIHAI: *"...După actul dela 23 August la care a aderat (Notă: nu se spune c'a iniţiat planul)... a încercat să se opună procesului de transformare revoluţionară a ţării şi silit să abdice..."*

"m.d.c." dedică lui Ceauşescu trei pagini, iar despre Regii României dela Carol I (1881 şi până la Mihai I 1947) *"ansamblu de cunoştinţe"* e redat în trei sferturi de pagină.

MANIU, IULIU *"...Preşedintele Partidului Naţional Ţărănesc"... a dus o politică antidemocratică şi antimuncitorească... În 1947 a fost judecat, condamnat şi întemniţat"*.

MIHALACHE, ION *"Simpatizant al concepţiei cooperatiste de tip mussolinian asupra Statului"*.

Acum să trecem la jumătăţile de adevăr. Luăm ca exemplu informaţiile *"sferto-laterale"* relativ la brăileanul Panait Istrate. Un autodidact, cunoscător al multor limbi orientale şi europene, mare povestitor, ziarist, autor, ultimele volume scrise în limba franceză. Viaţa lui e bine cunoscută.

"A făcut politică socialistă în primii ani ai tinereţii şi a fost un timp comunist temut internaţional, dar după ce a vizitat la faţa locului realităţile atroce din Rusia Sovietică, se întoarce în România lecuit de comunism" (E.C. p.449). Un om sincer, dezamăgit şi un feroce anticomunist. Un om care a avut curajul să spună: am greşit.

ŞTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

IN MEMORIAM

Nedelcu ENĂCHESCU

Pe 20 Octombrie, în urma unui atac de cord a încetat din viaţă cel care a fost Nedelcu. Născut la 21 Septembrie 1919, la Bucureşti, unde a şi murit, a fost tipograf membru al Corpului Muncitoresc Legionar.

Îl pomenin aici cu respect, pentrucă nu a fost politician de profesie ci, înrolându-se în mişcarea naţionalistă, nu a vrut altceva decât renaşterea morală a Ţării şi apoi propăşirea ei. Dar a murit fără să-şi vadă acest vis împlinit.

Pentru crezul acesta simplu, cinstit şi curat, regimul de ocupaţie comunistă l-a ţinut zece ani închis, în principal la Aiud, de unde s'a eliberat, ca noi toţi, în 1964. În documentul Securităţii scrie însă că a fost eliberat ca ne-reeducat, ceea ce ne face să-l cinstim şi mai mult.

Toată viaţa a fost modest şi nu a vrut nimic pentru el, ci pentru alţii, pentru Ţara lui. Aşa i-a crescut şi pe cei doi copii ai săi, Mihai şi Suzana, cea mai mare realizare a vieţii sale.

În vară, fiul său cu familia l-au plimbat ptin Europa şi ar fi vrut să-l aducă într'o nouă vizită şi în Canada. Deşi era, fizic, destul de vioi, n'a vrut să vină. Parcă îşi presimţea finalul. A zis: *Măi tată eu vreau să mor în ţărişoara mea.*

A murit uşor şi împăcat cu sine însuşi, dar plâns de cei apropiaţi.

Dumnezeu să-l ierte şi să-l odihnească alături de ceilalţi martiri ai generaţiei sale.

Radu DUNĂREANU

IN MEMORIAM

Mircea VEROIU

Un an dela stingerea din viaţă a distinsului şi talentatului cineast Mircea Veroiu. Autor, regizor, luând uneori şi roluri principale ca intrepret în realizările sale cinematografice.

În urma unei îndelungi suferinţe ce a ţinut-o în discreţie pe cât a putut, lucrând aproape neîntrerupt în arta sa, pe ziua de 28 Decembrie 1997 boala l-a răpus şi a murit în spital. Mama, soţia, câţiva prieteni şi colaboratori au fost la căpătâiul lui şi l-au plâns. Tocmai finalizse ultimul său film dar nu a mai avut puterea de a asista la spectacolul premieră.

A lăsat nenumărate filme în urma sa, multe premiate fie în România, fie în lumea din afară ca Franţa, Italia, Panama.

Născut la Bucureşti în 1941, după ce absolveşte Institutul de Artă Teatrală şi Cinematografică în 1970, porneşte îndată la creaţii, ca autor şi regizor, originale, fie inspirate din scrieri de nuvelişti sau romancieri români, ca Ion Agârbiceanu, Ioan Slavici, Garabet Ibrăileanu şi alţii.

Între realizările premiate, menţionate sau laureate enumăr: *"Duhul Aurului"* premiu *"special"* Festivalul Filmului la Bergramo, Italia 1975, *"Nunta de piatră"* premiat cu Oscar ex-aequo în oraşul Panama 1972, *"Somnul Insulei"* premiat la Arcachon, Franţa 1984, *"Adela"*, versiune după nuvela *Adela* de G. Ibrăileanu, 1985.

Pentru creaţiile sale, a primit de şase ori premiul ACIN.

Citez încă unele fime realizate de Mircea Veroiu: *"Semnul şarpelui"*, *"Craii de curte vechę"*, *"Umbra soarelui"*, *"Şapte zile"* etc.

Ocazional, a fost şi interpret în filme precum *"Înarmat şi foarte periculos"*, *"Oaspeţi de seară:"*, *"Râul ce urcă muntele"* şi *"Rug şi flăcări"*.

Un număr de ani a lucrat în Franţa unde, la Voreppe s'a filmat unul din filmele sale *"Mourir blessé par l'amour de la vıe"*.

În 1990, întors în ţară, reia activitatea artistică la Bucureşti, iar în 1994 este numit Director al Studioului de creaţie *"Pro-Film"*.

Filmele sale, mult admirate pentru inspiraţie, idealism, cercetarea adevărului. Bazate pe solidă psihologie, rafinament estetic şi înalt profesionalism.

La şase luni după stingerea din viaţă în plină putere creativă artistică a neuitatului Mircea Veroiu, cineast român, o nouă şedinţă de comemorare a avut loc la sediul muzical al lui Iosif Sava, mare Român dedicat culturii şi muzicii şi acesta decedat recent. Foştii admiratori, prieteni, colaboratori şi Elena Veroiu soţia, au luat cuvântul cu elogii într'o atmosferă culturală deosebită. Mircea Veroiu scriitor, autor, director, artist desăvârşit, prieten şi coleg model, de o elegantă neegalată în arta lui, cu o adâncă gândire tragică.

Miron ŞTEFĂNESCU

ASOCIAŢIA PRO VITA

pentru născuţi şi nenăscuţi

cont. nr. 45 10 42 52 BCR filiala Vălenii de Munte

B-dul Nicolae Iorga nr. 72, Vălenii de Munte, jud. Prahova . Tel: 044 280 600; 421 208; Fax: 044 280 695

- Mulţumiri către binefăcătorii noştri, cititori ai ziarului "Cuvântul Românesc" -

Ajutorul Dvs, a survenit într'un moment în care suntem depăşiţi de posibilitatea de a mai primi în continuare copii şi mame cu probleme sociale grave.

Poate şi Dvs. vă confruntaţi cu probleme financiare, de aceea ne cerem încă odată scuze de îndrăzneală, înţelegem situaţia şi rugăm pe Dumnezeu ca să vă meargă mai bine.

Asociaţia noastră, în colaborare cu Parohia Valea Plopului în care şi funcţionează, a reuşit cu ajutorul Bunului Dumnezeu să construiască în curtea bisericii parohiei un aşezământ pentru ocrotirea copiilor orfani sau abandonaţi.

58 copii preşcolari cresc în familiile satului.

11 mame izgonite de părinţi locuiesc cu copiii lor în casa parohială.

21 fete orfane sunt tot sub ocrotirea noastră.

Ocrotim în limita posibilităţilor şi alte cazuri sociale.

De asemenea, pe timpul verii am organizat o tabără pentru copiii orfani, pentru copiii satului şi alţi copii din ţară cu probleme sociale.

Urmare faptului că foarte puţini oameni de bine se implică în lupta contra avortului, nici copiii rezultaţi din această luptă nu sunt foarte sprijiniţi. Asociaţia noastră şi-ar putea mări posibilităţile de ocrotire a acestor copii, dar şi a celor orfani sau abandonaţi dacă ar avea un sprijin.

Menţionăm că am încercat timp de 8 ani să ne descurcăm cu resurse proprii, dar în momentul de faţă suntem suprasolicitaţi - 103 copii.

Vă aducem mulţumirile şi recunoştinţa noastră pentru înţelegerea şi dragostea Dvs.

CEL DE AL 30-LEA FESTIVAL FOLCLORIC BĂNĂŢEAN

Kitchener, Ontario, 1998

Pe 4, 5 şi 6 Septembrie a avut loc în Kitchener, Ontario, aniversarea de 30 de ani a Festivalului Folcloric Bănăţean.

Vineri a fost Seara Tineretului cu muzică disco pentru tinerii din comunitatea românească şi prietenii lor canadieni de alte origini.

Sâmbătă dimineaţa şi după amiază - întrecerile sportive. Au participat două echipe de fotbal din Kitchener, două din Detroit şi una din New York. Cupa a fost câştigată de echipa A din Detroit. Seara, sala *"Centrului Cultural Românesc"* a devenit aproape neîncăpătoare pentru participanţii la Balul Festivalului.

Duminică dimineaţa - Sf. Liturghie. Pe lângă preotul paroh, Părintele Dumitru Ichim, a slujit şi prietenul parohiei, Părintele diacon Ioan Cudriţescu.

După amiază - deschiderea festivă a Festivalului Folcloric prin imnurile Canadei, Statelor Unite şi României. La competiţiile de dansuri naţionale româneşti au participat o echipă din Detroit, două din New York şi trei din Kitchener.

Pe tot timpul Festivalului a cântat o orchestră din România, special adusă pentru rotundul cifrei aniversare, formată din: Romana Vita (solistă), Petru Vita (taragot), Daniel Iova (saxofon) şi Ion Stiopon (orgă electrică).

După o copioasă masă, a urmat concursul pentru regina frumuseţii. Miss Banatul pe 1998-1999 a fost aleasă domnişoara Christine Ichim. În continuare, dansul şi voia bună au continuat până la orele mici, care începuseră să crească binişor.

Corespondent

STRICT SECRET !

Aurel S.MARINESCU

Vineri 16 Octombrie 1998, a avut loc, în cel mai mare secret, la Consulatul României din New York, prezentarea proiectului *"Folklife from Romania"*, însușit de Președintele Constantinescu și gândit de o serie de eminențe cenușii ale țării aflate peste hotare, cum ar fi ambasadorul Geoană, Președintele CORA (Lobby pentru România) Armand Scala, de origine polono-ucraineană, care cunoaște România din citit și de pe hartă, poeta scriitoare Carmen Firan, cunoscută pentru activitatea sa la Editura Tehnică - director Ion Iliescu și Fundația Română director Buzura, actualmente Centrul Cultural al României, dublura directorului Centrului, scriitorul Coriolan Babeți, și el parte din autorii proiectului.

Mă întreb, de ce totul a fost atât de secret, încât din New York au participat doar câteva persoane, care de fapt nu reprezintă cu nimic exilul, invitate telefonic de D-na Firan? Presa, nici ea nu a fost invitată și când, întâmplător aflat acolo, Paul Constantinescu din ARC-TV, după câteva minute observat de ambasadorul Geoană, a fost poftit elegant să părăsească sala. Au participat Geoană și Rosapepe, Dr. Eliot Sorel, profesor la Washington University, Armand Scala, Prof. Tismăneanu, cei dela Centrul Cultural, diferiți așa-ziși reprezentanți ai unor organizații fantomă din teritoriul Statelor Unite, circa 30 și dacă vă spune ceva, din New York D-ra Sanda Prolong, ing. Pișta Benedict, Mark Mayer, adică lista D-lui ing. și diplomat Geoană.

Dela proiectul bombei atomice, supracodificat *"Manhattan"*, nu a existat atâta secreție și mister în USA - New York, până la acest proiect *"Folklife from Romania"* și, totuși, vulgul, prostimea a aflat, la fel cum și de celălalt proiect din Los Angeles, a fost informat URSS.

Spre cunoștința tuturor, este vorba de o contribuție de schimbare a imaginii României în lume, imagine atât de șifonată de Dl. Iliescu prin lovitura de stat, cu concursul KGB, mineriadele, copiii străzii, orfelinatele, promisiunile neonorate și multe altele, cât și de contribuția, deloc neglijabilă, la aceeași imagine șifonată, de către actualul președinte. În acest scop s'a hotărît ca în cadrul Smithsonian Institution din Washington D.C., în lunile Iunie-Iulie 1999, să se organizeze evenimente culturale, expoziții, filme.

De aceea, a fost prezent Dl. prof. E. Sorel, care este și Președintele Centrului Internațional al Festivalului.

Nu însă planul acestui proiect trebuia ținut secret, căci orice Român de bună credință nu poate decât să aplaude această inițiativă, dacă nu este legată și de cultul personalității prezidențiale, așa cum în trecut, persoana lui Ceaușescu sau Iliescu se confunda cu România. Ceea ce trebuia să fie secret era planul financiar, *"ingineria financiară"* a acestui plan, devenit secret la New York, dar cunoscut la Washington DC dela 8-11 Octombrie, în timpul conferinței CORA, cât și la Los Angeles, devenit public săptămâna trecută la ședința prezidată de consulul dr. Constantinescu.

Cum spuneam, *"Folklife from Romania"* va fi subvenționat nu tocmai dezinteresat de Președinția României cu 1 milion de dolari, despre care risipă, în grava situație financiară a țării, nu trebuia să se știe. Se pare că fundația Sorös va veni cu 300.000 dolari, iar participanților la această ședință, ce se voia secretă, li s'a cerut să strângă donații și sponsorizări de alte 700.000 dolari. Banii ar urma să acopere cheltuielile necesare organizării și desfășurării evenimentului cultural-artistic propus.

Acum începe partea interesantă a acestei *"ingineriì financiare"*. Intrarea la spectacolele dela Smithonian va fi de 15 dolari de persoană, iar la diferitele *"showuri"* ce se vor succeda pe parcursul a două luni, se estimează prezența a cel puțin 500.000 vizitatori, dar în mod realistic și optimist 1.000.000. Ori, înmulțind 500.000 cu 15 rezultă 7.500.000 dolari minimum, sumă care ar merge în fondul electoral al D-lui Constantinescu pentru a-i susține candidatura la președinția țării în alegerile din 2000. Șmecheria balcanică nu se dezminte! De aceea atâta secret!

Cum am spus, la Washington, CORA a dezvăluit planul în prezența a 8 membri în prezidiu, sub președinția Episcopului Nathaniel Pop (ce visează și dânsul să devină mitropolit) și 6 participanți în sală. Numai că pe lângă acest proiect, Dl. Scalețchi a mai discutat și construirea unui muzeu al victimelor comunismului - deși mai este unul în plan, a primit și o placă de merit pentru înființarea firmei de lobby pentru Iliescu, adică CORA, plus alte puncte ce frământă exilul românesc, dar pe care Dl. Scalețchi le-a ignorat până acum, cum ar fi retrocedarea proprietăților furate de comuniști, sau lupta sa personală de a convinge pe studenții și profesioniștii veniți la specializări să se întoarcă în țară.

Desigur nu poate fi apreciată decât pozitiv ideea de a face cunoscut unui mare număr de vizitatori americani și străini bogăția folclorului și tezaurului artistic popular românesc, cât și frumusețile patriei noastre de origină, și mai important este că frumusețile artei și culturii românești sunt prezentate în capitala Statelor Unite. Îmi permit însă să menționez că imaginea României în lume, azi, nu poate fi prezentată pozitiv numai cu aspecte artistico-culturale din tezaurul popular și cult. România, în lume, nu poate fi prezentată doar cu *"călușul"*, dansuri populare oltenești, tulnice din Apuseni, mânăstirile din Moldova, ouă incondeiate, *"m'a făcut mama oltean"*, cimitirul vesel din Săpânța etc., etc.

Nu tezaurul folcloric românesc, vederi din țară și arta populară au șifonat imaginea României. Precis, nu! Faptul că țara azi este considerată din lumea a treia, ignorată și aproape necunoscută și atunci, rar, când apare o informație din România în presa internațională, informația este negativă. Țara este neguvernabilă, și nimic din ce ar putea să demonstreze progres, democrație reală, economie de piață, nu se vede. Exemplul Taiwan, Coreea de Sud, Singapore, țări devenite azi exemple de renaștere economică nu se vede la Români, unde există doar incompetență, promisiuni neonorate, iar în politică și relații externe tronează *"balcanismele"* și celebra *"șmecherie românească"*.

Ce folos că vizitatorii străini vor pleca din sala Smithsonian din Washington, plini de admirație față de cele văzute și auzite despre arta populară la Români, când după aceea citesc în France Press că *"politica de privatizare a guvernului român condus de Radu Vasile se împotmolește din ce în ce mai mult"* sau că *"agenția de rating "Fitch IBCA"* a plasat sub supraveghere calificativul acordat României datorită ritmului lent al restructurării și privatizării, amplificarea deficitului fiscal, precum și datorită politicii incerte.

Vizitatorii străini încă admirativi față de ceramica de Hurezu, vor afla din presă că:

1. Firmele americane au fost păcălite la licitațiile din România și că AMOCO s'a retras definitiv, pentrucă situația este dezastruoasă, total nefavorabilă cooperării.

2. În primele 7 luni ale anului 1998, deficitul bugetar este 6.844,3 miliarde lei.

3. România ocupă locul 74 din 174 de țări la capitolul *"dezvoltare umană"*, conclude raportul global al dezvoltării umane din cadrul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

4. Președintele Constantinescu, cu toată situația economică gravă a țării, a cheltuit 250 milioane dolari pe călătorii - sumă din care s'ar fi putut construi 12.500 locuințe.

5. În 3 luni, 6.000 de Români ilegali au fost extrădați din diferite țări.

6. Cele mai sărace sate în număr de 13, din Europa, sunt din România, dintr'un studiu finanțat de Banca Mondială.

7. Peste 1.000 de tineri din România golesc cărțile de credit ale Americanilor. Aceste fraude prin internet sunt semnalate de FBI. În general, infractorii utilizează cărțile American Express și Visa pe internet, cărți din USA.

8. Catolicii de pretutindeni află că Biserica Ortodoxă Română aprobă vizita în România a Papei Ioan Paul al II-lea în 1999, numai cu condiția ca Vaticanul să abandoneze cererea de restituire a bunurilor confiscate - adică furate Bisericii Greco-Catolice de comuniști în 1948 și dăruite Bisericii Ortodoxe Române, care vrea mai departe să perpetueze ceea ce nedrept au făcut comuniștii cu care a colaborat. În Parlament deja s'a cerut să fie scos de pe rol proiectul de lege privind retrocedarea lăcașurilor de cult ce au aparținut Bisericii Greco-Catolice, de către un membru al guvernului - Departamentul Cultelor.

9. Sub titlul *"O mică Românie"*, ziarele franceze au relatat pe larg despre arestarea unei bande de țigani români de către jandarmerie în suburbia Seine Saint Denis de lângă Paris. Țiganii români formaseră o rețea vastă de traficanți de țigări furate, implicați în peste 1.400 de furturi. În tabăra de rulote erau instalați 500 de țigani români care se ocupau cu furt, cerșit, vânzări de țigări furate și ziare, ziarul *"Le Parisien"* care a scris articolul *"O mică Românie"* afirmă că fiecare spargere a unei tutungerii aducea un venit între 100.000 - 200.000 franci. Țiganii refuză să se întoarcă în România din cauza dosarelor de urmărire penală ale poliției române.

10. *"L'humanité"* afirmă că investitorii francezi s'au întors în țară, ca și alții din alte țări, deoarece au fost atacați de țigani la București la case de schimb, în mijloace de transport, încât riscau, fără voia lor să ajungă la morgă. La fel în *"Der Spiegel"* se citează cazuri de atacuri efectuate de țigani împotriva străinilor, în holurile blocurilor, mașini sau intrarea în locuințe.

11. Agenția de rating Standard and Poor's a retrogradat o serie de calificative acordate României.

12. Instituțiile și autoritățile americane, cât și presa scrisă, informează pe admiratorii costumelor și dansurilor populare românești, despre chiar declarațiile oficialilor și politicienilor români făcute recent; astfel: Ulm Spineanu, fost ministru al reformei, senator PNȚCD: *"Economia în faliment - așteptăm degeaba, colapsul. El este deja aici! Capitalul social privatizabil este azi 58.000 miliarde lei, datoriile depășesc 70.000 de miliarde lei"*. În același timp, Premierul Radu Vasile avertizează în vânt: *"ne paște o criză ca în anii '30"*. FMI este total nemulțumit, reproșând că în 8 ani, 6 înțelegeri între FMI și guvern au fost blocate sau oprite (iarăși mentatlitate șmecherească). Vă închipuiți cam cum privește un cetățean trăitor în democrație reală, care vrea să viziteze Voroneț sau București și află că noi legi securiste tip Ceaușescu sunt aplicate, și anume: la sosirea în București hotelul este obligat să-i anunțe prezența la Poliție în 24 de ore, iar gazdele particulare sau rude în 48 de ore, ceea ce practic înseamnă *"un fluturaș însoțitor discret"*. El mai află despre o altă lege de tip securist, că nu are voie să cumpere un lănțișor de aur din România, unde reguli draconice stabilesc intrarea și ieșirea aurului din țară.

În concluzie: *IMAGINEA POZITIVĂ A ROMÂNIEI O FAC PREA PUȚIN SÂRBA* sau *COLINDELE*. Ele au un impact artistic asupra vizitatorilor la fel ca și expozițiile Tutankamon, Matisse sau Bogățiile Kremlinului, ceea ce nu afectează cu nimic percepția asupra Egiptului actual, Haosului din Rusia sau antiamericanismului francez. Imaginea pozitivă a României se face acolo, la București. Din păcate, așa-zisa *"clasă politică"* românească nu a înțeles acest adevăr și nu pierde nici o ocazie, împingând țara românească spre tragedie, iar ei să se umple de ridicol.

ROMÂNIA,

GAZDĂ OSPITALIERĂ PENTRU BALCANI

În evul mediu, când aproape întreaga Peninsulă Balcanică și o mare parte din Ungaria au fost transformate în pașalâcuri turcești, Țările Române și-au menținut o largă autonomie, în contextul recunoașterii suzeranității otomane și cedării unor teritorii (Giurgiu, Brăila, Turnu, Cetatea Albă, Ismail, Chilia, Tighina).

În această conjunctură nefavorabilă dezvoltării popoarelor balcanice, mulți locuitori ai Peninsulei au fost nevoiți să se refugieze pe ospitalierul pământ românesc. Fie că se stabileau în Țară Românească, în Moldova ori Transilvania, boieri sau călugări, târgoveți sau țărani, oșteni sau meșteșugari, au găsit azil și condiții de muncă, obținând uneori poziții economice înfloritoare. Aici au găsit de asemenea, posiblități și teren favorabil pentru desfășurarea luptei lor de emancipare națională. Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Constantin Brâncoveanu, Dimitrie Cantemir și mulți alți domnitori români, fie cu arma în mână, fie pe cale diplomatică, au încercat nu numai să conserve situația existentă și să bareze accentuarea dominației otomane, ci să înlăture definitiv această dominație prin cucerirea independenței de stat a țărilor lor, angrenând într'o serie de acțiuni și pe balcanici.

Din generație în generație, folclorul balcanic i-a atribuit Domnului Țării Românești, Dan al II-lea calificativul de *"cel viteaz"*, iar strălucita victorie dela Călugăreni (1595) a lui Mihai Viteazul ca și acțiunile ulterioare *"... ca o furtună a tot distrugătoare se răspândește pe ambele maluri ale Dunării"* (**A.D. Xenopol**, *Istoria Românilor din Dacia Traiană*, V., p.150). După aceste izbânzi, *"Bulgarii îl cercetaseră prin soliie lor, spunându-i că mai bine de 30.000 de oameni ar sta gata în păduri, așteptându-l"* (Ibidem, p.151).

De asemenea, Mihai Viteazul a intrat în folclorul bulgar, dar în urma unor acțiuni neizbutite mulți Bulgari, Albanezi și Sârbi s'au așezat pe ospitalierul pământ românesc.

În secolele 17-18, când decăderea Imperiului Otoman este tot mai vizibilă, Imperiul Habsburgic și cel țarist încearcă să penetreze în Sud-Estul Europei, unde localnicii au furnizat informații militare, au contribuit cu alimente și furaje și au participat mai ales ca voluntari. De asemenea, insurecția sârbă din 1804 s'a bucurat de sprijinul poporului român, iar Tudor Vladimirescu, în fruntea pandurilor săi a luptat la Sud de Dunăre, la Calafat, Rahova și Plevna, în perioada 1807-1809.

Dacă Grecia, devine independentă în 1830, iar Serbia și Muntenegru ca și Principatele Române, capătă o largă autonomie prin tratatul dela Adrianopol (1829), Bulgaria, Macedonia, Dobrogea, Albania, Bosnia, Tesalia etc. încă mai rămân pașalâcuri otomane. În acest context, exodul Bulgarilor continuă spre Nordul Dunării și în perioada 1829-1875. Astfel, în multe orașe ca: Brăila, Galați, Giurgiu, București, Calafat, Craiova, Ploiești, Bolgrad, Ismail, cartiere întregi sunt locuite de Bulgari. În România, arată istoriografia bulgară, aveau condiții să ducă o viață liberă și liniștită. Ei aveau școli, biblioteci, tipografii și scoteau ziare proprii, bineînțeles cu aprobarea guvernului român. *"România autonomă* - arată revoluționarul bulgar Gheorghe Sava Racovski - *a fost pentru poporul bulgar un azil liber și inviolabil, iar casa săteanului român a fost deschisă Bulgarului cu cea mai mare ospitalitate"* (**Al. Burmov**, *Bălgari i Rumâni*, I (1946).

Între 1853 și 1877 au apărut în România 37 de periodice ale emigrației bulgare, din acestea numai în București 27. De asemenea un număr considerabil de manuale s'au tipărit la noi. În România au funcționat comitete revoluționare conduse de Racovschi, Botev, Levschi și Karavelov și din țara noastră au trecut la Sud de Dunăre cete înarmate. Liuben Karavelov scrie în periodicul său *"Svoboda" (Libertatea)*, editat la București în 1869, că România prin constituția sa, este a doua Elveție, care a permis tuturor Bulgarilor să trăiască și să se instruiască în toată libertatea.

În perioada redeschiderii crizei orientale (1875), mulți Balcanici, mai ales Bulgari și Sârbi, au găsit azil la noi, iar în 1877-1878, armata română aflată la Sud de Dunăre, alături de cea sârbă, muntenegreană, a făcut să încline victoria de partea creștinilor și în speță a Rusiei.

Independența României, Serbiei, Muntenegrului și crearea unui principat autonom bulgar, ca urmare a războiului din 1877-1878, a îmbunătățit considerabil, situația politică și economică a Sud-Estului european, țara noastră aducându-și un aport substanțial.

Apariția cărții istoricului Nicolae Ciachir *"Istoria popoarelor din Sud-Estul Europei în epoca modernă (1789-1923)"*, la a doua ediție (datorită editurii Oscar Print și a directorului său general, Doamna Angelica Moldovan) - prima ediție a apărut în 1987 - în cinstea Romfestului dela București, din Septembrie 1998, lucrare masivă, de circa 600 pagini, umple un gol în istoriografia noastră actuală.

Nicoleta CIACHIR
Doctorand în filologie la
Universitatea din Sofia

din cele 3 colțuri ale lumii

RUBRICĂ de DAN PĂSTOREL

ÎNCERCARE DE REACTIVARE A ACORDULUI DELA OSLO

Arafat, Regele Hussein, Preşedintele Clinton, Netanyahu, după semnarea acordului.

După o întrerupere de 19 luni, administrația dela Washington a încercat să repună pe linia de plutire convorbirile israelo-palestiniene menite să ducă la îndeplinire acordul semnat de cele două părți în 1993 şi 1995. Procesul de pace a fost total stagnat în această lungă perioadă de 19 luni, ajungându-se la o periculoasă stare de tensiune în Orientul Mijlociu.

După cum se ştie, situația s'a datorat intransigenței guvernului partidului Likud, condus de Primul ministru Benjamin Netanyahu de a accepta planul american de retragere a trupelor israeliene cu 13% din teritoriul ocupat în 1967, plan acceptat de Palestinieni.

În această situație, guvernul american a invitat din nou cele două părți în Statele Unite pentru convorbiri la care au participat reprezentanții administrației americane şi liderii celor două părți, Benjamin Netanyahu şi Iasser Arafat.

Convorbirile s'au desfăşurat la Wye Mills, statul Maryland, între 15 şi 23 Octombrie şi după nouă zile şi opt nopți s'a ajuns la o înțelegere finală. În a şaptea zi, delegația israeliană a amenințat cu retragerea. Numai perseverența şi tactul Preşedintelui Clinton ca şi intervenția Regelui Hussein al Iordaniei a făcut ca până la urmă cele două parți să accepte cedarea în anumite puncte, încât să se ajungă la un compromis acceptabil atât pentru Netanyahu cât şi pentru Arafat.

Documentul care conține 20 de pagini şi este cunoscut ca *Memorandumul dela Wye* are următoarele puncte principale: (1). Israelul a convenit să-şi retragă trupele pe încă o suprafață adițională de 13,1% din Malul de Vest în următoarele trei luni, urmând ca 10% să fie controlate politic de Autoritatea palestiniană cu securitate israeliană, iar 3% urmând să fie desemnată ca *"rezervă naturală"* în care construcțiile vor fi interzise. Aproximativ 14% din teritoriul Malului de Vest, care a fost sub controlul comun israelo-palestinian va trece sub controlul deplin al Palestinienilor. (2). Israelul va elibera 750 din cei 3.000 de Palestinieni din închisorile israeliene, pe care Arafat îi denumeşte prizonieri politici. (3). Palestinienii vor întări măsurile antiteroriste din Malul de Vest. CIA va supraveghea arestarea suspecților şi confiscarea armelor. Israelul a acceptat ca aceştia să fie judecați de Palestinieni şi nu vor fi extrădați în Israel. (4) Palestinienii au acceptat să elimine cele 26 de clauze din Carta Națională Palestiniană, care cer distrugerea Israelului. Preşedintele Clinton a spus că va asista la şedința Consiliului Național Palestinian care va face schimbările solicitate. (5). Palestinienii vor putea deschide un aeroport în Gaza. (6). Israelul va da trecere liberă Palestinienilor care vor să meargă din Gaza în celelalte teritorii palestiniene din Malul de Vest prin două coridoare. (7). Un comitet mixt israelo-palestinian va discuta retrageri adiționale ale trupelor israeliene. (8). Israelienii şi Palestinienii vor începe discuții asupra statusului final, inclusiv viitorul Ierusalimului, după ce acordul va fi ratificat de guvernele respective.

De menționat că Preşedintele Clinton a fost factorul determinant care a dus la posibilitatea ca cele două părți să ajungă la un acord final. El a fost prezent în şapte din cele nouă zile de negocieri, petrecând la Wye 90 de ore şi reuşind să readucă din nou la masa tratativelor pe Netanyahu, care amenințase să se retragă nefiind mulțumit cu asigurările de securitate oferite de Arafat. În această chestiune un ajutor important a fost adus de George Trent, directorul CIA, care a propus rolul de monitor al organizației sale ce va colabora pentru securitate atât cu serviciul de securitate palestinian cât şi cu Shin Bet, serviciul israelian de securitate. Un rol important de pondere şi înțelepciune a avut şi Regele Hussein al Iordaniei, care a venit dela Clinica Mayo din Minnesota unde era internat pentru un tratament anticanceros.

Astfel că, în dimineața zilei de 23 Octombrie, totul părea să fie pus la punct pentru documentul final care urma să fie semnat la Washington în aceeaşi zi, când Ariel Sharon, tartorul durilor din guvernul israelian, care a fost numit Ministru de Externe şi negociator şef cu o zi înainte de venirea în USA, a determinat pe Netanyahu să pună drept condiție a semnării acordului, eliberarea spionului Pollard, arestat din 1985 pentru spionaj în favoarea Israelului. De reamintit că generalul Sharon a inițiat nepopulara invazie a Libanului din 1982.

Cererea lipsită de tact a premierului israelian a fost respinsă de preşedintele american, care a promis doar să verifice din nou cu toată atenția cazul Pollard. Unele ziare israeliene s'au şi grăbit să anunțe eliberarea spionului cu care Netanyahu spera să-şi facă reintrarea triumfală în Israel, cu o ispravă menită să înmoaie sentimentele extremiştilor ostili acordului de pace cu Palestinienii.

Jonathan Pollard, Evreu american azi în vârsta de 43 de ani, a studiat Dreptul la Universitatea Stanford şi Diplomația la Universitatea Tuffs. În 1984 lucrează ca analist civil la Centrul Antiterorist de Prevenire al Forțelor Navale din Suitland, Maryland. În această calitate începe cu soția sa Anne, o masivă activitate de spionaj pentru Israel, timp de 18 luni, alimentând pe agenții israelieni cu mii de documente, dela rapoarte secrete până la intercepții electronice şi fotografii de sateliți. Unul din contacții săi a fost Raphael Eitan, un maestru spion care în anii 1960 a participat la răpirea din Argentina a criminalului de război nazist Adolf Eichmann. Cantitatea de documente este estimată a umple o cameră de trei metri lungime, şi 1,80 m înălțime şi lățime. În 1985 Pollard începe să fie urmărit de FBI şi este arestat pe data de 21 Noembrie 1985 când încerca să se refugieze în ambasada israeliană din Washington pentru a cere azil politic. În 1987 Anne este condamnată la cinci ani închisoare, iar Jonathan Pollard este condamnat pe viață, actualmente fiind închis la o închisoare federală din North Carolina. Pentru activitatea sa, Pollard şi soția sa au fost răsplătiți cu diverse daruri, calătorii şi o sumă de aproximativ de 50.000 de dolari.

Cazul lui Pollard este considerat ca unul din cele mai dăunătoare din istoria Statelor Unite. Pentagonul şi agențiile de informații au argumentat că sistemul de informații american a fost grav compromis din dezvăluirea metodelor şi surselor de informații oricine putând să obțină date asupra posibilităților Statelor Unite de interceptare secretă a convorbirilor, de amplasamentul facilităților strategice, de abilitatea de a sparge codurile secrete şi va putea să învețe identitatea agenților şi spionilor din diverse țări. Astfel se explică de ce trei preşedinți, Reagan, Bush şi Clinton au refuzat eliberarea lui Pollard. În 1993, când Preşedintele Clinton a vrut să reconsidere cazul pentru prima oară, Ministrul Apărării de atunci, Les Aspin a comunicat într'un raport că Pollard continuă să transmită informații din celula sa prin scrisori cifrate. În cartea sa *"The Sampson Option"*, Seymour Hersh spune că o parte din acest material a fost dat de Israelieni Moscovei ca un gest de bunăvoință pentru a încuraja o emigrație mai liberală a Evreilor sovietici.

Ariel Sharon

Foştii şi actualii oficiali militari şi de informații au fost literalmente şocați şi ultragiați la vestea că Pollard ar putea fi eliberat în contextul convorbirilor de pace israelo-palestiniene. Este interesant că guvernul israelian nu a recunoscut că Pollard a acționat ca agent israelian decât în Mai anul trecut.

În Israel Pollard este privit ca un erou şi s'a format chiar o mişcare numită *"Libertate pentru Pollard"*, care susține că are sprijinul a mai mult de jumătate din Knesset (Parlament) ca şi a 400 de voluntari neplătiți. Ei şi alți simpantizanți argumentează că Pollard nu a făcut decât să spioneze pentru o țară aliată şi a transmis Israelului informații strategice pe care Statele Unite ar fi trebuit să le împărtăşească unui aliat... El a obținut în închisoare cetățenia israeliană.

"Statele Unite nu au două standarde pentru spionaj", a declarat procurorul districtului Columbia. Unii Evrei din Israel au acuzat pe Evreii americani că sunt rude slabe care îl dezavuează sau atacă pe Pollard fiindcă le e teamă să nu fie acuzați de *"lealitate dublă"*, la care Evreii americani au replicat că Israelienii sunt orbi să nu vadă că Evreii din Statele Unite sunt Americani loiali şi nu pot susține un spion evreu numai prin faptul că este Evreu.

În după-amiaza zilei de 23 Octombrie s'a desfăşurat la Casa Albă ceremonia semnării acordului dela Wye. Înainte de semnare, au luat cuvântul Preşedintele Clinton, premierul israelian Benjamin Netanyahu, Preşedintele Iasser Arafat şi regele Hussein. Toți cei trei intivați au subliniat aportul decisiv al preşedintelui american, iar Netanyahu a declarat: *"Astăzi Israelul şi întreaga noastră regiune sunt mult mai în siguranță"*. El a mulțumit lui Arafat pentru *"colaborarea sa de neprețuit"* şi pentru amabila urare de ziua sa, care a avut loc chiar în perioada tratativelor. La rândul său, Arafat a spus: *"Nu vom părăsi niciodată procesul de pace, şi nu ne vom reîntoarce niciodată la violență şi confruntare"*. El a căutat să sublinieze câştigurile Palestinienilor.

După cuvântările respective au luat loc la masa Generalului Grant, pe care s'a semnat şi tratatul de pace între Israel şi Iordania în 1994, Preşedintele Clinton, Premierul Netanyahu, Preşedintele Arafat şi Regele Hussein. Preşedintele american a contrasemnat documentul semnat de Netanyahu şi Arafat.

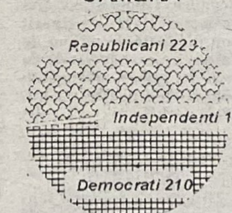
Era de aşteptat ca după semnarea acordului, ambii lideri să întâmpine mari greutăți dela extremiştii lor, care sunt împotriva unui acord de pace între cele două părți. Netanyahu este criticat atât de partidele de coaliție ultra ortodoxe cât şi de membri ai propriului său partid. Se întrezărea chiar un vot de neîncredere, care putea duce la noi alegeri parlamentare după 100 de zile. La rândul său, Arafat a primit amenințări din partea grupării Hamas, mai ales după ce el a început să onoreze acordul semnat de a lupta împotriva terorismului, începând arestări masive în rândul suspecților acestei organizații. S'au făcut arestări şi confiscări de arme. Liderul Hamas, Şeicul Iassin, care locuieşte în Gaza, a fost arestat la domiciliu şi i s'au tăiat liniile telefonice. Situația este incordată şi dela zi la zi se poate înrăutăți putând duce la un război civil, extremiştii considerându-l acum pe Arafat un trădător. Jihad a continuat actele teroriste cu bombe în Ierusalim, ceea ce a dus la amenințarea neratificării acordului de către guvernul israelian. Acesta şi-a amânat de trei ori şedința de ratificare, condiționând retragerea de modificarea Cartei Palestiniene de către Consiliul Național Palestinian, dar în Acordul dela Wye se specifică că acest consiliu se va întâlni la mijlocul lui Decembrie.

Jonathan Pollard

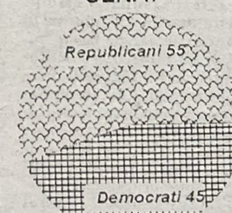
ALEGERILE DIN USA

CAMERA

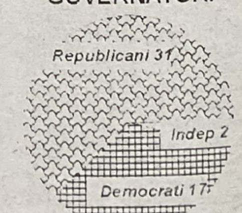
Pe data de 3 Noembrie au avut loc alegeri pentru toate cele 435 de locuri ai Camerei Reprezentanților. În Senat situația a rămas neschimbată. Atât Republicanii cât şi Democrații şi-au păstrat locurile avute, respectiv 55 şi 45. În Camera Reprezentanților Republicanii au pierdut 5 locuri, iar Democrații au câştigat 5, astfel că în prezent Republicanii nu mai au decât 13 voturi în plus față de Democrați, 223 la 210 cu tot un singur independent. Deşi în funcția de guvernator Republicanii au pierdut un loc, ei continuă să aibă un substanțial avans față de Democrați de 31 la 17, cu doi guvernatori independenți. De notat că fiul fostului Preşedinte George Bush, guvernatorul Texasului George Bush şi-a păstrat locul câştigat în 1994, iar fratele său Jep Bush a câştigat funcția de guvernator al Floridei.

SENAT

De remarcat că nu s'au prezentat la vot decât 38% din alegători, față de 38,8% în 1994, ceea ce arată şi în Statele Unite apatia față de evenimentele politice. Se pare că scandalul Lewinski a avut un rol invers decât cel aşteptat, cotele Democraților crescând uşor iar, la un sondaj, peste 60% din cei care au votat au declarat că ar trebui abandonate toate demersurile de *impeachement* împotriva preşedintelui. Americanii sunt interesați în primul rând de situația internă, ori şomajul a scăzut ca şi inflația, ceea ce este o notă bună pentru guvernul democrat.

GUVERNATORI

URIAŞUL CARE A FĂCUT ISTORIE

Roxana IORDACHE

Am scris aceste rânduri a doua zi după alegerile din Germania. Rezultatul era previzibil, dată fiind durata de şaisprezece ani a guvernării creştin-democrate. Dar nu numai atât. CDU a plătit preţul propriilor reuşite pentru ţară. Acele reuşite profunde, care implică sacrificii impopulare şi pentru care guvernanţii responsabili îşi asumă riscul erodării constructive. Sau, mai bine zis, clăditoare.

CDU a reclădit Germania. Temeinic, din temelii. Democraţia creştină a guvernat cu smerenia şi devotamentul fără de care nu sunt posibile marile începuturi. Germania a luat totul dela capăt alături de creştin-democraţi, s'a ridicat din ruină, adunată piatră cu piatră, tăcută, solidară. Copleşită de complexul unei vinovăţii istorice, pentru care ani şi decenii a fost arătată cu degetul, ani şi decenii şi-a cerut iertare. Multă vreme, Germania nu s'a iertat pe sine, şi-a impus o penitenţă consecventă, găsind în ea forţa renaşterii strălucitoare. Konrad Adenauer a redat Germaniei încrederea în sine şi speranţa reîntregirii, într'o viitoare Europă a naţiunilor unite. Acel făptuitor, acel conducător vizionar a fost creştin-democrat. Şi el a plătit preţul reclădirii ţării. Roadele au venit să le ia social-democraţii.

A urmat, din nou, nevoia de schimbare. Nevoia Germaniei de destin, după o perioadă de destindere acum, (după ani şi ani, arhivele au dezvăluit că idolul socialiştilor germani, cancelarul căruia îi ridicaseră statuie, Willy Brandt, a fost agent KGB: cu el, istoria fusese făcută din nou să aibă răbdare). În 1982 a început era Kohl. Omul de stat de care Germania şi-a legat pe vecie destinul reîntregit. Cancelarul care a intrat în istorie. Uriaşul care a făcut istorie. Germania unificată. Germania în NATO. Germania, din nou, mare putere a lumii. De data aceasta, promotoare a păcii mondiale. Deschizătoare de drum pentru eliberarea ţărilor foste comuniste, prin dărâmarea Zidului Berlinului. E singurul lucru pe care Germania creştin-democrată l-a dărâmat, obstacolul în calea regăsirii de sine şi, totodată, stavila în calea Europei reîntregite cu partea ei din Est. În rest, Germania a căldit. În ţară şi peste hotare. Parteneriatul cu Franţa, cu Anglia, cu America sunt roade creştin-democrate. Restaurarea morală, economică şi teritorială sunt opera CDU. Şi a marilor cancelari creştin-democraţi.

Helmut Kohl, uriaşul senin şi neclintit, şi-a pus planul în aplicare fără să ţină seama de consecinţele în plan personal sau partizan. A făcut, până la capăt, ceea ce trebuia făcut pentru Germania, pentru Europa, pentru civilizaţia iubirii fără de care lumea n'ar fi avut repere să intre în mileniul trei. Şi-a făcut datoria. A ţinut mai mult la ţară şi la istorie, decât la popularitatea efemeră. A reîntregit Germania cu preţul puterii politice. Peste ani, Nemţii îşi vor da seama că şomajul, drama socială, a fost un preţ prea mic faţă de reunificare, înfăptuirea naţională. CDU trece în opoziţie. Helmut Kohl devine istorie. Şi va putea reveni, într'o zi, la conducerea Germaniei, poate la vârsta lui Adenauer, ca personalitate istorică. Sau va prefera să formeze o nouă generaţie de oameni de stat, pentru momentele de cumpănă cu care se va confrunta lumea noastră zbuciumată. Ea va avea nevoie, din nou, de uriaşi.

În general, oamenii de stat îţi inspiră respect şi cel mult simpatie. Helmut Kohl mi-a inspirat încredere şi iubire. Confratele lui de alt veac, poeticul Goethe spunea: *"Tot ce mă sporeşte e adevărul"*. Helmut Kohl m'a sporit. Şi dela el am învăţat că politica de stat, politica creştin-democrată, înseamnă credinţă în bine, tenacitatea de a merge pe drumul spinos al binelui, chiar dacă ştii că la capătul lui te aşteaptă răstignirea. Germanii l-au răstignit în propria onoare de a-şi fi făcut datoria faţă de ţară. Germanii l-au răstignit pentru binele făcut, bine care la început doare. Kohl a primit rezultatul alegerilor cu aceeaşi seninătate cu care şi-a preluat mandatele şi a guvernat. Antipatia pe care şi-a atras-o în ultimii ani din partea multor confraţi germani se va transforma, cu timpul, în recunoştinţă.

Acum, social-democraţii vin din nou şi culeg roadele creştin-democraţilor. Ei sunt, însă, obligaţi să constituie coaliţia roşie-verde cu ecologiştii, politicieni care, prin aberantele lor prevederi programatice, prejudiciază în intenţie poziţia de mare putere a Germaniei, până la izolare (vezi absurditatea ieşirii din NATO. Ba chiar solicitarea de dizolvare a Alianţei atlantice!). Să sperăm, totuşi, că Germania va păstra şi va şti să valorifice moştenirea lăsată de Kohl. În planul relaţiilor internaţionale şi în viaţa internă. CDU a imprimat ţării o dinamică de dezvoltare uluitoare. *"O întreprindere pe minut"* a fost nu slogan, ci realizare. Aceasta este media de constituire a celor peste 150.000 de întreprinderi mici şi mijlocii pe an. În plan economic. În plan social şi moral, reunificarea a produs, pe moment, o inerentă tulburare, dat fiind decalajul între cele două părţi de ţară. Pentru echilibrare, politica lui Kohl i-a defavorizat pe cei din Vest şi i-a discriminat pozitiv pe cei din Est. Şi totuşi, Esticii aveau să-i decidă detronarea. Fiindcă, deşi nici pe departe atât de catastrofală ca la noi, moştenirea comunistă în planul mentalităţii i-a făcut să respingă exigenţa.

În ce ne priveşte, Domnul Kohl a fost receptiv la schimbarea din Noembrie 1996 şi a creditat cu maximum posibil guvernarea Ciorbea-Constantinescu, aducându-şi contribuţia la nominalizarea României pentru NATO-1999. După criza politică declanşată de PD, Kohl s'a repliat. Iar acum, după victoria Domnului Schroeder, arogantul Petre Roman a declarat că *"numai social-democraţii pot face şi pot drege..."* Declaraţie de politician periferic, care habar n'are şi nici nu-l interesează ce înseamnă politica de stat. Şi-a închipuit, probabil, că, manifestând lipsă de respect faţă de Helmut Kohl, îl va flata pe Schroeder, iar acesta îi va acorda votul pentru mult-visata funcţie de vice-preşedinte al Internaţionalei Socialiste. Dar Petre Roman nu şi-a dat seama că jignindu-l pe Kohl, jigneşte istoria Germaniei. Şi negând reuşitele democraţiei creştine, neagă uriaşa reclădire de sine şi de ţară a poporului german. Conform alternanţei de după ultimul război mondial, la Nemţi social-democraţii vin la putere ca să spargă sticla de şampanie inaugurală pe construcţiile clădite de creştin-democraţi.

La noi, democraţia creştină e împiedicată să reclădească ţara. Ca să-şi consolideze poziţia de capitalişti roşii, foştii comunişti şi profitorii (post)comunismului, zişi social-democraţi, îi blochează pe creştin-democraţii din PNŢCD, pentru a acredita teza că democraţia creştină s'a compromis în România. Mai înainte de a fi aplicată! Cel care începuse să o facă, guvernul Victor Ciorbea, a fost înlăturat. PD a declanşat o criză politică cu consecinţele dezastruoase pentru ţară ca să determine o prematură *"alternanţă social-democrată"* la guvernare. Sub pretextul că acesta este *"curentul european"*. Numai că acest curent în triada europeană Marea Britanie-Franţa-Germania vine după lungi şi înfloritoare perioade de guvernare creştin-democrată, populară şi conservatoare. De o asemenea perioadă are nevoie cu atât mai mult România, după ruina comunistă, jaful naţional şi degradarea morală din anii care i-au urmat. Remarcăm faptul că şi ţările foste comuniste azi integrate în NATO şi favorite la UE s'au reclădit sub guvernări de dreapta, după care a urmat o firească alternanţă social-democrată. La noi, premeditata evoluţie e nefirească. O involuţie, de fapt.

ULTIMA ORĂ

GUVERNUL, ÎNTRE DEMONSTRAŢII ŞI MILIARDE DE DOLARI PENTRU PARLAMENTARI

Bogdan COSTEA

În Bucureşti s'a deschis din nou *"sezonul"* demonstraţiilor. Mai întâi profesorii, apoi studenţii, acum şoferii au încercat şi, în mare măsură, au reuşit, să determine Guvernul să le adopte doleanţele.

Profesorii vor fi singurii bugetari din România care vor primi al 13-lea salariu la sfârşitul anului. Studenţii au obţinut şi ei anumite facilităţi privind transportul, mărirea burselor, micşorarea taxelor. La rândul lor, şoferii au obţinut şi ei promisiuni privind rezolvarea problemelor lor. Amenzile privind greşelile în conducerea autoturismului nu vor fi mai mari decât 10% din salariul mediu al lucrătorilor din transporturi, taxe mai mici pentru proprietari de maşini etc. Deci, practic, toată lumea a avut de câştigat. De cele mai multe ori, motivul grevelor este unul financiar, oamenii neprimindu-şi banii la timp, uneori cu luni de zie întârziere.

Paradoxal, în această criză financiară care zguduie România, parlamentarii sunt cei care vor beneficia de fonduri cu totul şi cu totul generoase. Cum altfel am putea vorbi despre faptul că deputaţii vor primi peste 100 de miliarde de lei pentru a construi un garaj în care să se lăfăie maşinile lor care, acum, stau în faţa Casei Poporului. Garajul, se zice, va fi amenajat pe locul fostului Stadion al Republicii, distrus de vechea Putere şi demenţa lui Ceauşescu. Altfel spus, 10 milioane de dolari pentru un garaj al deputaţilor. Mai mult, conducerea Senatului, de această dată, a solicitat 12 maşini noi, străine, pentru... iarnă. Nu vom spune despre ce maşini e vorba, nu vrem să le facem reclamă, cert este că una costă... 400 de milioane de lei. Adică, cu totul, aproape 5 miliarde de lei, şi asta numai pentru conducerea Senatului...

Şi atunci, avem sau nu bani? Avem bani pentru învăţământ, pentru sănătate, pentru pensionari, pentru şomeri? Nu. Sau, cel puţin, aşa ni se spune. Avem bani pentru un garaj de 10 milioane de dolari, pentru maşini de lux, pentru acoperirea pierderilor întreprindelor falimentare, pentru plimbări în străinătate ale parlamentarilor? Da. Pentru asta sunt bani. Până când şi în ce limite? Nu contează! Oricât e nevoie pentru ca parlamentarii români să-şi satisfacă nevoile, în timp ce cei ce i-au ales stau în stradă pentru a striga că nu şi-au primit de câteva luni salariile...

EFEMERIDE

IERTARE ŞI INTOLERANŢĂ

Statele Unite au anunţat că vor trimite 3,1 milioane tone metrice de cereale în Rusia, pentru a ajuta această ţară să iasă din criza de alimente ce se anunţă pentru iarna care vine. Acest ajutor este dat ca urmare a secetei ce a bântuit Rusia, anul acesta, care este cea mai rea din ultimii 45 de ani. Cea mai mare parte din acest ajutor va fi dăruită gratuit, iar restul, la un preţ cu mult mai jos decât preţul pieţii.

Statele Unite au trimis urgent ajutoare şi elicoptere în Nicaragua şi în alte ţări răvăşite de uragane, din America Centrală, deşi uraganele au bântuit şi pe Coasta de Răsărit şi cea din Apus a Statelor Unite, făcând uriaşe pagube materiale de miliarde de dolari, plus victimele omeneşti.

Am dat doar aceste două exemple, cu ţări care luptau să comunizeze lumea, fiindu-mi încă proaspăt în memorie acel sinistru slogan vânturat cu vădită satisfacţie de comunişti, că ei sunt *"groparul capitalismului"*, alături de celălalt slogan *"urăşte până la moarte duşmanul de clasă"* şi mă întreb ce s'ar fi întâmplat dacă într'adevăr *"burghezia era intrată în putrefacţie"* şi ar fi capitulat în faţa *"socialismului biruitor"*, cum s'ar fi comportat urss cu o Americă ameninţată de foamete?

Uităm prea repede răul şi pericolul este că el se poate întoarce oricând.

De două mii de ani de când Mântuitorul a murit pe Cruce iertându-şi călăii care l-au răstignit, lăsându-ne cutremurătorul îndemn *"iubiţi pe vrăjmaşii voştri"*, omenirea, care părea că a cotit dela barbarie spre omenie, a fost din nou întoarsă din drum, iar barbaria şi intoleranţa se dezvoltă ca nişte uriaşi şerpi, porniţi să învenineze întreaga omenire.

Un tânăr arestat în România, în anul 1948, fidel învăţăturii creştine, când anchetatorul i-a tras o palmă peste obraz, a întors şi obrazul celălalt. Atât i-a trebuit anchetatorului, pentru a porni sub imboldul unei furii demenţiale: *"Ce mă, faci pe Hristos cu mine? Îţi arăt eu ţie, fanaticule!"*. Şi nu o palmă, nu un pumn, ci cu o dezlănţuire nebună de care nici cele mai fioroase fiare nu sunt în stare, s'a pornit cu pumni, cu picioare, cu tot ce i-a căzut în mână, lăsând pe duşumeaua camerei de anchetă - când a obosit - un morman de carne sângerândă şi oase rupte. Să mai pomenim şi de neuitatul Piteşti?

Cazul nu se reduce numai la câţiva indivizi - *"bolnavi"* cum vor să-i scoată unii - ci din păcate face parte din existenţa noastră cotidiană cu conflicte iremediabile între curente de gândire pe de o parte şi credinţele religioase între ele, pe de altă parte, cu acte de terorism izolat şi terorism de stat.

Un astfel de caz ne-a atras atenţia de curând.

Se ştie că pe linia iertării creştine, Vaticanul a dat o enciclică prin care Evreii contemporani sunt absolviţi de blestemul asumat de strămoşii lor pentru răstignirea Mântuitorului. Mai mult decât atât, Papa Ioan Paul al II-lea, în cel mai simbolic gest de ecumenicitate s'a dus la o sinagogă din Roma. Gesturi de o înaltă ţinută, chiar dacă ceilalţi creştini nu l-au urmat, având fiecare argumentul său, luat tot din textele sfinte.

Revenind la raportul dintre Catolici şi Evrei, era normal ca urmare a acestei ţinute a Vaticanului, partea cealaltă să vină cu răspunsul ei, pe aceeaşi linie conciliatorie.

Aici lucrurile s'au întors pe dos. După ce în Israel a apărut o lege prin care cel ce va introduce Noul Testament în Israel, este pasibil de o pedeapsă de trei ani închisoare, acum guvernul Premierului Netanyahu a trecut la c altă măsură.

La 3 Noembrie crt., Agenţia France Press transmitea din Roma că ambasadorul Israelului, Aharon Lopez, a făcut cunoscut că participarea Sfântului Scaun la discuţiile privind viitorul statut al Ierusalimului, este cu totul exclusă. *"Discuţiile privind viitorul statut al Ierusalimului trebue să fie directe şi între cele două părţi"*, a declarat Aharon Lopez, ca urmare a acordului semnat la 23 Octombrie crt., la Wye Mills, Statele Unite.

Declaraţia ambasadorului israelian venea ca urmare a cererii Ministrului de Externe al Vaticanului, Jean-Luis Tauran, ca la discuţiile privind Ierusalimul să ia parte şi Vaticanul. Despre Ortodocşi nici nu poate fi vorba.

Minuscula aripă fanatică din actualul guvern israelian, are pe conştiinţă şi asasinarea fostului prim-ministru Rabin, care urmărea pacea în Orientul Mijlociu şi era pe cale s'o realizeze printr'o înţelegere cu Palestinienii.

Declaraţia ambasadorului Lopez, lasă deschise orice interpretări. Dacă bunăoară - după stabilirea viitorului statut unde creştinii sunt complet excluşi - într'un viitor sistem de urbanizare unde se prevede construirea *"unei importante artere de comunicaţii"* în Ierusalim, aceasta este proiectată să treacă peste locul unde se află Mormântul Mântuitorului, acesta ar dispărea de pe faţa pământului?

România nu avea probleme cu Palestinienii, nici cu Evreii, dar Sfânta Vineri a fost demolată inutil, iar pe la Mânăstirea Văcăreşti nu trece nici o arteră.

Cu fanaticii te poţi aştepta la orice, şi atunci, parafrazându-l pe colegul Dean Phillip, nu va fi doar o *"Ţară a lui Cain"*, ci *"Lumea lui Cain"*.

Zahu PANĂ

CRONICA VREMII

"REINVENTAREA POLITICII" DE VLADIMIR TISMĂNEANU

-VI -

—Ion BOIERU—

Capitolul I. Europa Răsăriteană înainte de comunism.

Cu ultimul paragraf al textului nostru, am intrat în capitolul I al cărţii lui Tismăneanu, care debutează cu această expresie că *"semnificaţia revoltei (din 1989) nu trebue exagerată"*, despre care am amintit în rândurile anterioare.

După această introducere, autorul intră într'un şir de afirmaţii care, deşi par să fie nişte lămuriri mai limpezi, în fond sunt o încâlceală diversionistă.

Iată punctele principale:

a) *"resurgenţa pasiunilor etnice multă vreme reprimate sunt lucruri ce nu pot fi trecute cu vederea de toţi cei interesaţi în constituirea unei ordine internaţionale paşnice şi prospere!"*, p.29.

b) *"aceste naţiuni (trebue) să rezolve tranziţia spre o economie de piaţă şi o orânduire politică pluralistă"*, p.29.

c) *"Dacă nu, vor izbucni noi conflicte în zona istoric spasmodică pe care o numim Europa de Răsărit, iar viitorul continent va fi marcat de rivalităţi, tensiuni şi dispute"*, p.29.

Aceste tensiuni au *"premers comunismului"* şi *"nu au fost înlăturate"* de el.

d) *"În realitate, tradiţiile şi amintirile trecutului au continuat să inspire eforturile individuale şi colective de a scăpa de regimurile totalitare"*, p.29.

e) Există însă *"diferite nivele de opoziţie la comunism"*, pag.29.

Să luăm pe rând aceste puncte indicate de autor, ca să înţelegem bine sensul lor şi mai ales aspectul diversionist.

a) Nu înţelegem cum au fost *"pasiunile etnice reprimate"*, de regimul comunist. Pentru a exercita un *"genocid naţional"*, partidul comunist din România şi-a asociat grupurile etnice, în proporţii variate. Şi le-au avansat până în poziţii superioare ale partidului şi administraţiei de stat, tocmai pentrucă doreau să speculeze anumite *"pasiuni etnice"* ca să îngenuncheze în prima fază orice rezistenţă românească (etnia fundamentală a aşezării naţionale). Apoi, să desfigureze complet identitatea românească. Anumite etnii au fost instrumentele speciale care au fost folosite pentru distrugerea radicală a oricărei forme de românism şi naţionalism.

Pasiunile etnice nu au fost reprimate sub dictatura comunistă, ci accentuate şi promovate până la limite inimaginabile într'un stat de drept.

Sub *"imperiul roşu şi satanic"* al partidului comunist, poporul român nu a trăit mai bine decât în cuprinsul Imperiului Austro-maghiar. Căci partidul comunist a *"dezlănţuit"*, nu *"reprimat"* pasiunile unei etnii, care a supravieţuit din acel imperiu. Şi, apoi, grija partidului comunist a ţinut să adauge şi alte grupări etnice.

b) Tismăneanu se crede încă într'o dictatură politică, care trebue să plănuiască viitorul ţării, dela biroul comitetului central. Spre o *"economie de piaţă"* şi o *"orânduire politică pluralistă"*.

În alte părţi ale cărtii face caz de *"democraţie"*, dar în afirmaţiile de mai sus face afirmaţii cu un ton mai categoric şi nu lasă loc şi *"jocului democratic"*.

În fond fiecare societate are dreptul după un sănătos democratic să-şi aleagă forma de guvernământ care i se potriveşte cel mai bine, fără ca preferinţele autorilor de cărţi să fie impuse, într'o formă imperativă de *"trebue"* (În paranteză, pot adăuga că şi eu personal sunt înclinat spre o economie de piaţă, dar cu o rânduială bazată pe ideile de dreptate şi viziune morală - căci socotesc societatea ca o comunitate morală).

Cât despre *"orânduirea politică pluralistă"* pe care o dă ca o valoare definitivă, este greu de acceptat de un sociolog şi un om al disciplinei politice, deoarece *"pluralismul'* indică o fărâmiţare, dacă nu se adaugă şi o limitare rezonabilă. De exemplu, cu puzderia de partide politice existente în România de azi, create dintr'o viziune demagogică, se ajunge la o pulverizare a societăţii româneşti.

Nu este nevoie să existe nici un partid artificial numai pentru a satisface dorinţa unui *"pluralism"*. Valabilitate au numai partidele care reprezintă categorii sociale.

c) Într'un anume înţeles şi într'o perspectivă heraclitiană, şi chiar în accepţia creştină a Vechiului şi Noului Testament, întreaga istorie a lumii este *"spasmodică"* şi *"tensiunile, rivalităţile şi disputele"* nu vor fi niciodată lipsă la apel din viaţa omenirii şi a grupurilor umane de orice fel.

Este greu de crezut şi de acceptat ideea că printr'o *"economie de piaţă"* şi o *"orânduire politică pluralistă"* se poate ajunge la o pace socială, solidă şi permanentă, imuabilă.

Nu numai greu de crezut, dar şi ridicol pentru pana unui *"geniu"*.

d) Suntem de acord că *"tradiţiile şi amintirile trecutului au continuat să inspire eforturile individuale şi colective de a scăpa de regimurile totalitare"* şi că există *"diferite nivele de opoziţie la comunism"*.

Din cuprinsul prefaţei sale, autorul însă nu a făcut nici o menţiune în sensul acestor afirmaţii, ci s'a pierdut în nişte divagaţii fără rost.

Atunci când a vorbit despre opoziţia faţă de comunism, a menţionat nişte aspecte fragile: *"dezideratele"* şi *"grupurile autonome locale"* şi a neglijat complet să menţioneze, structura ţărănească a satelor româneşti, structura catolică a Polonezilor, ca exemple şi, apoi, să includă opoziţia ideologică politică şi culturală (de fapt cultura în întregimea ei) ca summum al creaţiilor naţionale.

Şi, am identificat mai sus, o bună parte din părţile rezistenţei şi opoziţiei româneşti, care a fost una dintre cele mai complexe şi mai puternice, decât în orice altă ţară de după Cortina de fier.

e) Regretăm că autorul n'a fost până acum mai explicit în acest punct. Poate, vom găsi ceva în acest sens, mai departe.

"Istoria, incluzând o cunoaştere a tradiţiilor religioase şi politice ale acestor ţări, ne poate ajuta să înţelegem dinamica lor diferită, atât sub comunism, cât şi în situaţia lor actuală. Comunismul nu putea şterge diferenţele care îşi aflau rădăcina în secole de evoluţie politică, economică şi culturală diferită. Una era să aparţii imperiului habsburgic sau german, şi alta sferei de dominaţie otomane sau ruseşti. În partea balcanică a Europei, dezvoltarea politică pe parcursul secolului al XIX-lea a fost târzie şi contorsionată. În Europa Central-Răsăriteană, instituţiile au fost fondate pe un concept occidental al legalităţii şi drepturilor individuale. În Europa de Sud-Est, societatea civilă a fost subdezvoltată şi extrem de fragilă. Fundamentele pluralismului erau precare şi vulnerabile la încălcări dictatoriale. Pentru a înţelege amplitudinea actualei căutări pentru o reconstrucţie democratică în această parte a Europei şi obstacolele ce i se opun, istoria este un instrument indispensabil. Toate ţările din zonă sunt edificii statale relativ noi, produsul marilor redeşteptări naţionale caracteristice secolului al XIX-lea. Toate îşi datorează dimensiunile şi forma actuală aranjamentelor internaţionale care au urmat celor două conflagraţii cruciale din acest secol. În acelaşi timp, pentru naţiunile din această parte a continentului, însuşi termenul de <Europa Răsăriteană> sună ca o discriminare. Revoluţiile din 1989, printre alte efecte, au reînsufleţit identitatea europeană a acestor naţiuni. Când oamenii au ieşit în stradă la Praga, Leipzig, Timişoara sau Sofia, au făcut-o numai din raţiuni economice. Probabil că mai mult decât dezastrul economic al socialismului de stat, plictisul general şi închiderea universului social şi politic într'o asfixiantă dictatură birocratică i-au făcut pe oameni nefericiţi şi frustraţi în aceste părţi".

NOTE ŞI COMENTARII

UITE BANUL, NU E BANUL

Pentru cei plecaţi mai de mult din ţară, e greu, foarte greu, dacă nu chiar imposibil, să-şi facă o idee de ceea ce se petrece azi în România, de unde au fost alungaţi de blestemul comunismului, fiind obligati să-şi ducă amarul zilelor departe de meleagurile natale. Când însă comunismul a fost aruncat la coşul de gunoi al istoriei şi a preluat puterea Domnul Ion Iliescu, mulţi au văzut că roata s'a întors şi că au de acum posibilitatea de a se reîntoarce la matcă. Dar s'au înşelat amarnic şi unii dintre ei s'au reîntors în ţara de unde plecaseră, aducându-şi aminte că bătrânii spuseseră ca-i mai bine mai târziu decât niciodată.

Când Don' Iliescu a fost alungat şi a preluat conducerea profesorul Constantinescu, a fost o adevărată sărbătoare pentru întreg exilul, că în fine, au la cârmă pe unul de-al lor. Dar s'au înşelat încă odată şi cei ce primesc ziare din ţară şi-au dat seama că ceea ce introduseseră comuniştii în România, adică *"persoanele care găzduiesc străini vor trebui să anunţe poliţia în termen de 48 de ore"* (*Jurnalul Naţional*, Nr.1612). Şi ceva mai mult, corupţiile de tot felul continuă, la fel crimele şi abuzurile celor de sus. Aşa de pildă, citim în cotidianul de mare tiraj *România Liberă* (Nr.1543) pe prima pagină şi cu litere de o şchioapă, că *"Guvernul Vasile scoate forţat banii din buzunarul cetăţeanului şi-i transferă la bugetul statului"*, cum scrie jurnalista Rodica Vasilcan, articol pe care-l reproducem mai la vale, ca să vedeţi şi Dvs. cam cum se administrează săraca noastră ţară bogată.

"Executivul a adoptat în şedinţa de ieri o hotărîre pentru corectarea tranşelor de venit lunar impozabil pentru semestrul II al anului în curs. Conform hotărîrii, atât tranşele de venit lunar impozabil cuprinse în scara de impozitare, cât şi suma de 150.000 lei, ce se scade din venitul lunar brut, se majorează cu indicele de creştere a câştigului salarial mediu brut pe economie înregistrat în semestrul anterior, respectiv 121,1 la sută. Astfel, suma care se scade din venitul lunar brut se majorează la 303.000 lei, iar tranşele de venit lunar impozabil se corectează.

Hotărîrea adoptată ieri se aplică începând cu drepturile salariale ale lunii Iulie 1998. Purtătorul de cuvânt al Guvernului, Răsvan Popescu, a dat ieri asigurări că, potrivit noii grile, prin creşterea masei salariale şi a grilei de impozitare se menţine proporţia de până acum, prin raportare la masa inflaţiei".

(Rodica Vasilcan)

Asta le scrie Doamna Rodica Vasilcan şi noi o credem pe cuvânt de onoare. Numai că în România, în vremea din urmă s'au petrecut atâtea şi atâtea lucruri deocheate şi greu de priceput, mai ales pentru noi care mâncăm pâinea amarului nostru exil.

Dolarul american a ajuns la 9.800 lei şi se aşteaptă ca de Crăciun să se urce la 10.000, minerii lui Cozma au vizitat cu târnăcoapele Capitala, lăsând în urmă jale şi plâns, Maghiarii care nu aveau altceva de făcut şi-au prezentat guvernului tovarăşului Iliescu cererile lor şi au împestriţat ţara cu numiri duble, una pe limba valahă şi alta pe limba lui Arpad.

Şi în timp ce Românul nu are ce pune pe masă, guvernul lui nea Radu Vasile, ca să dovedească că e sănătos, tare şi mare îi bagă mâna în buzunar şi îi ia bănuţul câştigat cu sudoare pentru a-şi acoperi bugetul din care se înfruptă atâţia trântori.

Şi uite-aşa, o zi trece, alta vine. Guvernul e sus, atât de sus că aproape nu se mai vede. Iar *"tot Român săracul"* trage la plug de se speteşte şi n'are pe nimeni care să-l ajute şi să-i şteargă sudoarea de pe obraz.

Nicolae NOVAC

Pentru orice schimbare de adresă, anunţaţi redacţia ziarului "Cuvântul Românesc" cu cel puţin 4 săptămâni înainte.